

รายงานการวิจัย

การพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อสนับสนุนการจัดการความรู้
ของอาจารย์และบุคลากรคณะเทคโนโลยีการเกษตร สจล.

Development of Information and Communications Technology System
for Facilitating Knowledge Management of Instructors and Staff,
Faculty of Agricultural Technology, KMITL

นายจักร สงคราม

นางสาวสุชมาภรณ์ จันทร์ศรี

ได้รับทุนสนับสนุนงานวิจัยจากเงินงบประมาณรายได้ ประจำปีงบประมาณ 2551

REH

WG

395

K5

คณะเทคโนโลยีการเกษตร

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้...
ไม่มีการ...
เลขทะเบียน...
1066005
10111599

กิตติกรรมประกาศ (Acknowledgement)

ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ผมวิจัยขอขอบพระคุณผู้ช่วยเหลือและมีส่วนร่วมในกระบวนการวิจัยทุกท่าน ไม่ว่าจะเป็นรองศาสตราจารย์ ดร.อรจรีย์ ฒ ตะกั่วทุ่ง อาจารย์ท่านสำคัญของผู้วิจัยที่เป็นผู้กระตุ้นให้เกิดการวิจัยชิ้นนี้ขึ้นมา ท่านผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่ตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ รวมทั้งนักศึกษาที่ทำหน้าที่ผู้ช่วยวิจัยทุกคนที่เข้ามาช่วยในการพัฒนาระบบและเก็บรวบรวมข้อมูล และที่สำคัญคือผู้บริหาร คณาจารย์และบุคลากรคณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังทุกท่าน ที่เสียสละเวลาและให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยเป็นอย่างดี

และสุดท้ายคุณความดีทั้งหมดของงานวิจัยครั้งนี้ ขอให้ย้อนกลับไปสู่คณาจารย์และบุคลากรคณะเทคโนโลยีการเกษตรทุกท่าน ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการปฏิบัติงานจากความรู้ทั้งหมดที่ท่านสร้างและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน

คณะผู้วิจัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทคัดย่อ (Abstract)

ชื่อโครงการ (ภาษาไทย)	การพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อสนับสนุนการจัดการความรู้ของอาจารย์และบุคลากรคณะเทคโนโลยีการเกษตร สจล.
(ภาษาอังกฤษ)	Development of Information and Communications Technology System for Facilitating Knowledge Management of Instructors and Staff, Faculty of Agricultural Technology, KMITL.
แหล่งทุนอุดหนุนการวิจัย	เงินงบประมาณรายได้ คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ประจำปี 2551 จำนวนเงิน 100,000 บาท ระยะเวลาทำการวิจัย 1 ปี ตั้งแต่ ตุลาคม 2550 ถึง กันยายน 2551
ผู้ดำเนินการวิจัย	นายณัฐกร สงคราม และ นางสาวสุชมาภรณ์ ชันศรี ภาควิชาเทคนิคเกษตร คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง โทรศัพท์/ โทรสาร : 0 2326 4105

การพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อสนับสนุนการจัดการความรู้ของอาจารย์และบุคลากรคณะเทคโนโลยีการเกษตร สจล. มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันของการจัดการความรู้ในคณะเทคโนโลยีการเกษตร พฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และความคิดเห็นต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อสนับสนุนการจัดการความรู้ของอาจารย์และบุคลากรในคณะเทคโนโลยีการเกษตร 2) ทดลองใช้ต้นแบบระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อสนับสนุนการจัดการความรู้ที่เหมาะสมกับอาจารย์และบุคลากรคณะเทคโนโลยีการเกษตร 3) นำเสนอระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อสนับสนุนการจัดการความรู้ที่เหมาะสมกับอาจารย์และบุคลากรคณะเทคโนโลยีการเกษตร ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ อาจารย์และบุคลากรคณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ปี พ.ศ. 2551 ซึ่งประกอบด้วยอาจารย์จาก 8 ภาควิชา จำนวน 108 คน บุคลากรที่เป็นนักวิชาการและเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการจาก 1 สำนักงาน จำนวน 44 คน รวมประชากรทั้งสิ้น 152 คน

วิธีดำเนินการวิจัยเริ่มจากการศึกษาสภาพปัจจุบันของการจัดการความรู้ในคณะเทคโนโลยีการเกษตร พฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และความคิดเห็นต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อสนับสนุนการจัดการความรู้ของอาจารย์และบุคลากรคณะเทคโนโลยีการเกษตร โดยการส่งแบบสอบถามไปยังภาควิชาและสำนักงาน ซึ่งได้รับแบบสอบถามกลับมาจำนวน 100 ชุด นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการออกแบบและพัฒนาต้นแบบระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อสนับสนุนการจัดการความรู้ที่เหมาะสมของอาจารย์และบุคลากรคณะเทคโนโลยีการเกษตร จากนั้นให้ผู้เชี่ยวชาญซึ่งมีประสบการณ์การทำงานที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารกับการจัดการความรู้ จำนวน 3 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความเหมาะสมของต้นแบบระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อสนับสนุนการจัดการความรู้ที่พัฒนาขึ้น และดำเนินการปรับปรุงแก้ไข แล้วจึงนำต้นแบบระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อสนับสนุนการจัดการความรู้ที่พัฒนาขึ้นไปให้อาจารย์และบุคลากรคณะเทคโนโลยีการเกษตรทดลองใช้เป็นเวลา 3 เดือน และทำการสัมภาษณ์อาจารย์และบุคลากร จำนวน 10 คน ที่ทดลองใช้ระบบฯ เกี่ยวกับความพึงพอใจในการใช้งาน พฤติกรรมการใช้งาน ความมีส่วนร่วม ผลการปฏิบัติงานของ ปัญหาและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม นำผลการสัมภาษณ์มาทำการวิเคราะห์ข้อมูลและปรับปรุงระบบให้สมบูรณ์ก่อนที่จะนำเสนอผลการวิจัยและข้อเสนอแนะลงในรายงานผลการวิจัยฉบับสมบูรณ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษายกเว้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ผลการวิจัยเพื่อการศึกษาสภาพปัจจุบันของการจัดการความรู้ในคณะเทคโนโลยีการเกษตร พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นความสำคัญของการจัดการความรู้ แต่ยังไม่มียกกิจกรรมหรือกระบวนการจัดการความรู้ที่เป็นรูปธรรมชัดเจนเกิดขึ้นใน

หน่วยงาน ส่วนพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของอาจารย์และบุคลากรคณะเทคโนโลยีการเกษตรพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ใช้งานอินเทอร์เน็ตเพื่อการรับส่งข่าวสารข้อมูลผ่าน E-mail กระดานสนทนา (Web board) และเขียนสมุดบันทึก (Blog/Diary) มากที่สุด โดยสถานที่ที่ใช้งานอินเทอร์เน็ตมากที่สุดได้แก่ที่ทำงาน ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการใช้อินเทอร์เน็ต 6-10 ปี และใช้งานอินเทอร์เน็ตทุกวัน โดยมีระยะเวลาในการใช้งานอินเทอร์เน็ตต่อครั้ง ½ - 1 ชั่วโมง ซึ่งกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ให้เหตุผลในการเลือกใช้งานหรือไม่เลือกใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารโดยพิจารณาจากความจำเป็นต่อการทำงานมากที่สุด กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการจัดการความรู้ในคณะเทคโนโลยีการเกษตรน้อย แต่อย่างไรก็ตามกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ยังให้ความสำคัญของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อสนับสนุนการจัดการความรู้ในคณะเทคโนโลยีการเกษตร โดยเห็นว่าเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารช่วยให้การจัดการความรู้มีความสะดวกและรวดเร็ว ซึ่งควรมีทีมงานพัฒนาระบบ โดยเฉพาะ และระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่พัฒนาขึ้นควรมีการใช้งานที่ง่าย

ผลการวิจัยเพื่อการทดลองใช้ต้นแบบระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อสนับสนุนการจัดการความรู้ที่เหมาะสมกับอาจารย์และบุคลากรคณะเทคโนโลยีการเกษตร พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจในต้นแบบระบบฯ ที่พัฒนาขึ้น โดยเห็นว่าเป็นช่องทางที่เหมาะสมกับเทคโนโลยีและรูปแบบการปฏิบัติงานในปัจจุบัน มีการใช้งานที่ไม่ยุ่งยากนัก แต่อย่างไรก็ตามกลุ่มตัวอย่างยังมองว่า อาจารย์และบุคลากรยังเข้ามาใช้งานน้อย จึงควรจะทำให้ประชาสัมพันธ์ให้มากขึ้นรวมทั้งสร้างแรงจูงใจหรือบรรยากาศให้ทุกคนเข้ามาร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้มากขึ้น

ผลการวิจัยเพื่อนำเสนอระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อสนับสนุนการจัดการความรู้ที่เหมาะสมกับอาจารย์และบุคลากรคณะเทคโนโลยีการเกษตร พบว่า โครงสร้างของระบบฯ ประกอบด้วย 1) โฮมเพจ (Home) 2) ส่วนแนะนำการใช้งาน (Help) 3) ฐานข้อมูลการปฏิบัติงาน (Job Database) 4) บันทึกความรู้ (Blog) 5) วิกี (Wiki) 6) รายชื่อสมาชิก (Member List) 7) กระดานสนทนา (Forum) 8) คลังความรู้ (Knowledge Asset) 9) ดาวน์โหลด (Download) 10) ระบบค้นหา (Search) 11) สมาชิกดีเด่น (Reward) 12) ภาพกิจกรรม (Gallery) โดยกระบวนการของระบบฯ แบ่งตามขั้นตอนของกระบวนการจัดการความรู้ ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1) การกำหนดสิ่งที่ต้องเรียนรู้ (Knowledge Identification) ขั้นตอนที่ 2) การแสวงหาความรู้ (Knowledge Acquisition) ขั้นตอนที่ 3) การสร้างความรู้ (Knowledge Creation) ขั้นตอนที่ 4) การจัดเก็บและสืบค้นความรู้ (Knowledge Storage & Retrieval) และขั้นตอนที่ 5) การถ่ายโอนความรู้และใช้ประโยชน์ (Knowledge Transfer & Utilization)

The purposes of this research were to 1.study present status of knowledge management, ICT using behavior, and opinions of using information and communication technology system for facilitating knowledge management of instructors and staff members in faculty of Agricultural Technology 2. test a prototype of information and communication technology system for facilitating knowledge management of instructors and staff members in faculty of Agricultural Technology 3. present information and communication technology system for facilitating knowledge management of instructors and staff members in faculty of Agricultural Technology.

The subjects under this study were 152, which were 108 instructors in eight departments and 44 academic staff members in one office.

The research methodology was as follow:

1. The researcher studied present status of knowledge management, ICT using behavior, and opinions of using this ICT system

2. Construct a prototype of information and communication technology system for facilitating knowledge management of instructors and staff members in faculty of Agricultural Technology by

sending questionnaires to the subjects. The questionnaires were answered in 100 set and information was analyzed and synthesized for designing and developing a prototype of information and communication technology system for facilitating knowledge management of instructors and staff members in faculty of Agricultural Technology.

3. The prototype of information and communication technology system for facilitating knowledge management of instructors and staff members in faculty of Agricultural Technology was approved by three information and communication technology experts. The researcher edited this prototype by recommendation of those experts.

4. Tested the prototype of information and communication technology system for facilitating knowledge management of instructors and staff members in faculty of Agricultural Technology in three months and interviewed 10 instructors and academic staff members about satisfaction, behavior, collaboration, outcome, problems, and suggestion after using the prototype. The interview's information was analyzed and synthesized to develop complete ICT system.

The results of this research were as follow:

1. Almost all of the subjects of this research regarded as essence of knowledge management but institute has not appear about knowledge management process.

2. Behavior of using ICT of the subjects was mentioned with internet, E-mail, Webboard, and Blog. Workplace was employed for internet around a half or one hour in everyday and user's experience was about 6-7 years.

3. There had few using ICT for knowledge management in faculty of Agricultural Technology but almost all of the subjects believed that ICT supports knowledge management by feasibility and rapidity.

4. The subjects were satisfying the prototype of ICT system because it was practical, and not complicate, however, the subjects considered that few of instructors and staff members used this ICT system due to lacking of motivation. Thus, public relation and sharing knowledge management environment should be mentioned.

5. The structure of this ICT system consisted of Home, Help, Job Database, Blog, Wiki, Member List, Forum, Knowledge Asset, Download, Search, Reward, Gallery

6. The process of ICT system which based on dividing of process of knowledge management comprises 1.Knowledge Identification 2.Knowledge Acquisition 3.Knowledge Creation 4.Knowledge Storage and Retrieval 5.Knowledge Transfer and Utilization

สารบัญ (Table of Contents)

บทที่	หน้า
สารบัญ	
สารบัญตาราง	
สารบัญภาพ	
1 บทนำ	
ความสำคัญและที่มาของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
2 การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	
การจัดการความรู้.....	5
เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร.....	9
เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารกับการจัดการความรู้.....	11
3 วิธีการดำเนินการวิจัย	
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	15
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	16
ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย.....	17
ระยะเวลาที่ทำการวิจัย.....	18
4 ผลการวิจัย	
ส่วนที่ 1 สภาพปัจจุบันของการจัดการความรู้ในคณะเทคโนโลยีการเกษตร พฤติกรรม การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และความคิดเห็นต่อการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสารเพื่อสนับสนุนการจัดการความรู้ของอาจารย์และบุคลากร เอกสในคณะเทคโนโลยีการเกษตร รับการให้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้	20

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ส่วนที่ 2 การทดลองใช้ต้นแบบระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อสนับสนุนการจัดการความรู้ที่เหมาะสมกับอาจารย์และบุคลากร คณะเทคโนโลยีการเกษตร.....	34
ส่วนที่ 3 การนำเสนอระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อสนับสนุน การจัดการความรู้ที่เหมาะสมกับอาจารย์และบุคลากรคณะเทคโนโลยีการเกษตร.....	36
5 อภิปรายผลการวิจัย	
สรุปผลการวิจัย.....	40
อภิปรายผลการวิจัย.....	44
ข้อเสนอแนะจากการวิจัย.....	45
บรรณานุกรม	47
ภาคผนวก	
ตัวอย่างหน้าจอรระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อสนับสนุนการจัดการ ความรู้ที่เหมาะสมกับอาจารย์และบุคลากรคณะเทคโนโลยีการเกษตร.....	49
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัยที่มีประสบการณ์การทำงานเกี่ยวข้องกับ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารกับการจัดการความรู้.....	59
ภาพบรรยากาศการประชุมและอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารเพื่อสนับสนุนการจัดการความรู้ของอาจารย์และบุคลากรในคณะ เทคโนโลยีการเกษตร.....	61
ตัวอย่างแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของการจัดการความรู้ในคณะ เทคโนโลยีการเกษตร พฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และ ความคิดเห็นต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อสนับสนุนการจัดการ ความรู้ของอาจารย์และบุคลากรในคณะเทคโนโลยีการเกษตร สจล.....	64

สารบัญตาราง (List Tables)

ตารางที่	หน้า
1 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างแยกตามภาควิชาหรือสำนักงาน.....	15
2 แสดงรายละเอียดแผนการดำเนินงานวิจัย.....	18
3 แสดงข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง.....	20
4 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของการจัดการความรู้.....	22
5 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของการจัดการความรู้ ในคณะเทคโนโลยีการเกษตร ตามการรับรู้ของอาจารย์และบุคลากร.....	23
6 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของกระบวนการจัดการความรู้ ในคณะเทคโนโลยีการเกษตร ตามการรับรู้ของอาจารย์และบุคลากร.....	24
7 แสดงพฤติกรรมการใช้งานอุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร.....	26
8 แสดงพฤติกรรมการใช้งานโปรแกรมคอมพิวเตอร์.....	27
9 แสดงพฤติกรรมการใช้งานอินเทอร์เน็ต.....	28
10 แสดงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการใช้งานอินเทอร์เน็ต.....	29
11 แสดงลำดับเหตุผลการเลือกใช้งานหรือไม่เลือกใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร.....	30
12 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ในการจัดการความรู้ในคณะเทคโนโลยีการเกษตร ตามการรับรู้ของอาจารย์และบุคลากร.....	31
13 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารเพื่อสนับสนุนการจัดการความรู้ในคณะเทคโนโลยีการเกษตร.....	33

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพ (List of illustration)

ภาพที่	หน้า
1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย.....	3
2 แสดงขั้นตอนการพัฒนาระบบ โดยใช้ต้นแบบ.....	13
3 แสดงโครงสร้างของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อสนับสนุน การจัดการความรู้ที่เหมาะสมกับอาจารย์และบุคลากรคณะเทคโนโลยีการเกษตร.....	36
4 กระบวนการของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อสนับสนุน การจัดการความรู้ที่เหมาะสมกับอาจารย์และบุคลากรคณะเทคโนโลยีการเกษตร.....	38

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1

บทนำ (Introduction)

ความสำคัญและที่มาของปัญหา

วิสัยทัศน์ของหน่วยงานราชการในปัจจุบันล้วนมุ่งไปสู่การพัฒนาตนเองเพื่อขับเคลื่อนองค์กรให้ทันกับกระแสโลกที่กำลังก้าวสู่ยุคสังคมฐานความรู้ (Knowledge - based society) เห็นได้จากพระราชพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 มาตรา 11 ที่กำหนดไว้ว่า ส่วนราชการมีหน้าที่พัฒนาความรู้ในส่วนราชการ เพื่อให้มีลักษณะเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ โดยต้องรับรู้ข้อมูลข่าวสารและสามารถประมวลผลความรู้ในด้านต่างๆ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติราชการได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว เหมาะสมกับสถานการณ์ รวมทั้งต้องส่งเสริมและพัฒนาความรู้ความสามารถ สร้างวิสัยทัศน์ และปรับเปลี่ยนทัศนคติของข้าราชการในสังกัดให้เป็นบุคลากรที่มีประสิทธิภาพและมีการเรียนรู้ร่วมกัน

การจัดการความรู้ หรือเรียกย่อๆ ว่า KM (Knowledge Management) เป็นการรวบรวมองค์ความรู้ที่กระจัดกระจายอยู่ในตัวคนและในองค์กร มาพัฒนาให้เป็นระบบ เพื่อให้ทุกคนในองค์กรสามารถเข้าถึงความรู้ และนำความรู้มาเป็นเครื่องมือพัฒนาตนเอง รวมทั้งปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีกระบวนการที่สำคัญคือ 1) การกำหนดสิ่งที่จะต้องเรียนรู้ (Knowledge Identification) 2) การแสวงหาความรู้ (Knowledge Acquisition) 3) การสร้างความรู้ (Knowledge Creation) 4) การจัดเก็บและสืบค้นความรู้ (Knowledge Storage & Retrieval) และ 5) การถ่ายโอนความรู้และใช้ประโยชน์ (Knowledge Transfer & Utilization) ด้วยเหตุนี้แนวคิดเรื่องการจัดการความรู้ (Knowledge Management) จึงถูกนำมาใช้ในหน่วยงานราชการแทบทุกแห่งเพื่อให้สามารถพัฒนา แข่งขันและดำรงองค์กรให้อยู่ได้อย่างมีประสิทธิภาพในยุคปัจจุบัน (สำนักพัฒนาสังคมและคุณภาพชีวิต, 2546) แผนงานที่หลากหลายด้านการจัดการความรู้ถูกกำหนดขึ้น ในหน่วยงานราชการต่างๆ ทั้งการฝึกอบรมแก่บุคลากรเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจและตระหนักในความสำคัญของการจัดการความรู้ การพัฒนาเครื่องมือเพื่อให้เกิดการจัดเก็บความรู้และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างบุคลากร ซึ่งหลายหน่วยงานก็ประสบผลสำเร็จตามแผนงานที่ตั้งไว้ สามารถพัฒนาตนเองสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ได้ แต่ก็ยังมีอีกหลายหน่วยงานที่ดำเนินการไปตามแบบแฟชั่น ไม่ใช้การจัดการความรู้ในรูปแบบที่จะก่อให้เกิดองค์กรแห่งการเรียนรู้ ดำเนินการจัดการความรู้แบบหลอกๆ ไม่จริงจัง หรือทำจริงตั้งแต่หลงทาง (วิจารณ์ พานิช, 2548) ทำให้การจัดการความรู้ในหน่วยงานล้มเหลว

ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารหรือไอซีที (Information and Communications Technology) ได้เปิดโลกการเรียนรู้ของมนุษย์ออกไปอย่างไร้ขีดจำกัด ช่วยให้การค้น หาข้อมูลสะดวกรวดเร็ว สามารถแลกเปลี่ยนความรู้ความคิดเห็นระหว่างกันได้ง่ายยิ่งขึ้น ไอซีทีจึงเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการจัดการความรู้ (สำนักงาน ก.พ.ร, 2548) มีงานวิจัยจำนวนมากที่พยายามอธิบายความสัมพันธ์และบทบาทของไอซีทีกับการจัดการความรู้ โดยข้อมูลจำนวนมากแสดงถึงความสำเร็จในการจัดการความรู้ขององค์กรผ่านการนำระบบไอซีที แม้ว่าการจัดการความรู้จะเป็นกระบวนการไม่ใช่เทคโนโลยี แต่เทคโนโลยีกลับ

ถูกคาดหวังว่าเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งที่จะช่วยให้การจัดการความรู้ประสบความสำเร็จ องค์กรส่วนใหญ่จึงมีการจัดสรรงบประมาณในการนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมมีผลต่อความสำเร็จในระบบการจัดการความรู้เข้ามาเป็นเครื่องมือช่วยในการจัดการความรู้ทั้งในส่วนของบุคลากรและองค์กร (สมชาย นำประเสริฐชัย , 2549)

ไอซีทีที่เกี่ยวข้องและมีบทบาทในการจัดการความรู้ประกอบด้วย (สมชาย นำประเสริฐชัย , 2549) 1) เทคโนโลยีการสื่อสาร (Communication Technology) 2) เทคโนโลยีการทำงานร่วมกัน (Collaboration Technology) และ 3) เทคโนโลยีการจัดเก็บ (Storage Technology)

1. เทคโนโลยีการสื่อสาร ช่วยให้บุคลากรสามารถเข้าถึงความรู้ต่างๆ ได้ง่ายขึ้น สะดวกขึ้น รวมทั้งสามารถติดต่อสื่อสารกับผู้เชี่ยวชาญในสาขาต่างๆ ค้นหาข้อมูล สารสนเทศและความรู้ที่ต้องการได้ผ่านทางเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เอ็กซ์ตราเน็ต ดหรืออินเทอร์เน็ต

2. เทคโนโลยีสนับสนุนการทำงานร่วมกัน ช่วยให้สามารถประสานการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ลดอุปสรรคในเรื่องของระยะทาง ตัวอย่างเช่น โปรแกรมกลุ่ม groupware ต่างๆ หรือระบบ Screen Sharing เป็นต้น

3. เทคโนโลยีในการจัดเก็บ ช่วยในการจัดเก็บและจัดการความรู้ต่างๆ

จะเห็นได้ว่าเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในการจัดการความรู้ขององค์กรนั้นประกอบด้วยเทคโนโลยีที่สามารถครอบคลุมกระบวนการต่างๆ ในการจัดการความรู้ได้มากที่สุดเท่าที่เป็นไปได้ ดังนั้นไอซีทีจึงมีบทบาทสำคัญในเรื่องของการจัดการความรู้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งอินเทอร์เน็ตที่เป็นเทคโนโลยีที่เชื่อมคนทั่วโลกเข้าด้วยกันทำให้กระบวนการแลกเปลี่ยนความรู้ (Knowledge Transfer) ทำได้ดียิ่งขึ้น อีกทั้งไอซีทียังช่วยให้การนำเสนอสามารถเลือกได้หลายรูปแบบเช่นตัวอักษร รูปภาพ แอนิเมชัน เสียง วิดีโอ ซึ่งช่วยให้การเรียนรู้ ทำได้ง่ายยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ไอซีทียังช่วยในการจัดเก็บและดูแลปรับปรุงความรู้และสารสนเทศต่างๆ (Knowledge storage and maintenance) อีกทั้งช่วยลดค่าใช้จ่ายในการดำเนินการในกระบวนการจัดการความรู้ด้วย จึงนับได้ว่าไอซีทีเป็นเครื่องมือสนับสนุนและเพิ่มประสิทธิภาพของกระบวนการจัดการความรู้

คณะเทคโนโลยีการเกษตร เป็นหน่วยงานที่มีปณิธานมุ่งมั่นในการจัดการศึกษาในด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการเกษตร เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ มีความรู้ทั้งด้านทฤษฎีและปฏิบัติ สามารถวิเคราะห์และแก้ปัญหาได้ อันเป็นคุณประโยชน์ต่อการเป็นพัฒนางานด้านการเกษตรของประเทศไทยให้มีความยั่งยืนและเจริญก้าวหน้าทัดเทียมกับอารยประเทศ ซึ่งปัจจัยสำคัญที่จะทำให้ปณิธานดังกล่าวประสบความสำเร็จได้คือการมีอาจารย์และบุคลากรที่มีคุณภาพ ฉะนั้นการพัฒนาระบบไอซีทีเพื่อสนับสนุนการจัดการความรู้ จึงน่าจะเป็นเครื่องมือที่สำคัญต่อการพัฒนาบุคคลให้ก้าวทันกระแสโลกที่กำลังก้าวสู่ยุคสังคมฐานความรู้ ให้เป็นบุคคลที่มีประสิทธิภาพและมีการเรียนรู้ร่วมกัน เพื่อพัฒนาให้คณะเทคโนโลยีการเกษตรเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) ที่สมบูรณ์และเป็นผู้นำทางวิชาการด้านการเกษตรต่อไปในอนาคต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของการจัดการความรู้ในคณะเทคโนโลยีการเกษตร พฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และความคิดเห็นต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อสนับสนุนการจัดการความรู้ของอาจารย์และบุคลากรในคณะเทคโนโลยีการเกษตร
2. เพื่อทดลองใช้ต้นแบบระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อสนับสนุนการจัดการความรู้ที่เหมาะสมกับอาจารย์และบุคลากรคณะเทคโนโลยีการเกษตร
3. เพื่อนำเสนอระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อสนับสนุนการจัดการความรู้ที่เหมาะสมกับอาจารย์และบุคลากรคณะเทคโนโลยีการเกษตร

ขอบเขตของการวิจัย

งานวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาและพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยเฉพาะระบบ อินทราเน็ตและอินเทอร์เน็ตเพื่อสนับสนุนกระบวนการจัดการความรู้ที่เหมาะสมกับอาจารย์และบุคลากรคณะเทคโนโลยีการเกษตร โดยมุ่งเน้นการพัฒนาโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่ส่งเสริมการสร้างความรู้ การจัดเก็บและสืบค้นความรู้ การถ่ายโอนแลกเปลี่ยนความรู้และการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์

กรอบแนวคิดในการวิจัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับเพื่อสนับสนุนการจัดการความรู้อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบสภาพปัจจุบันของการจัดการความรู้ในคณะเทคโนโลยีการเกษตร รวมทั้งพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และความคิดเห็นต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อสนับสนุนการจัดการความรู้ของอาจารย์และบุคลากรในคณะเทคโนโลยีการเกษตร
2. มีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อสนับสนุนการจัดการความรู้ที่เหมาะสมกับอาจารย์และบุคลากรคณะเทคโนโลยีการเกษตร ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาบุคคลและพัฒนาคณะเทคโนโลยีการเกษตรไปสู่องค์กรเพื่อการเรียนรู้และเป็นผู้นำทางวิชาการด้านการเกษตรต่อไปในอนาคต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2

การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง (Literature Review)

การพัฒนาาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อสนับสนุนการจัดการความรู้ของอาจารย์และบุคลากรคณะเทคโนโลยีการเกษตร สจล. ผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมและศึกษาเอกสารและสารสนเทศที่เกี่ยวข้อง ในประเด็นต่างๆ ดังนี้

1. การจัดการความรู้
2. เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
3. เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารกับการจัดการความรู้

1. การจัดการความรู้

การจัดการความรู้ Knowledge Management เป็นกระบวนการจัดการที่จำเป็นสำหรับการบริหารยุคใหม่ ในเศรษฐกิจฐานความรู้ (Knowledge – Based Economy) หรือระบบเศรษฐกิจที่ขึ้นกับการสร้าง การกระจาย และ การใช้ความรู้และสารสนเทศ การจัดการความรู้มุ่งเน้นการจัดการเพื่อใช้ และพัฒนาองค์ความรู้ที่มีอยู่ในตัวบุคคลที่อยู่ในองค์กร หรือ Tacit Knowledge ซึ่งเกิดจากประสบการณ์และการเรียนรู้ในการทำงาน การแก้ปัญหา และตัดสินใจในงานจริงขององค์กร โดยมีการใช้เทคนิควิธีการต่างๆ รวมทั้งการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อลดข้อจำกัดด้านเวลาและสถานที่ ของบุคลากรในองค์กร ให้สามารถสื่อสารกันเพื่อการค้นคว้า แก้ปัญหา หรือเพื่อการตัดสินใจได้อย่างรวดเร็วทันการซึ่งกระบวนการดังกล่าวนี้เป็นกระบวนการที่สำคัญยิ่งในองค์กรที่เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

ความหมายของการจัดการความรู้

สำนักงาน ก.พ.ร. และสถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ (2548) ได้ให้ความหมายของ การจัดการความรู้คือ การรวบรวมองค์ความรู้ที่มีอยู่ในองค์กร ซึ่งกระจัดกระจายอยู่ในตัวบุคคลหรือเอกสาร มาพัฒนาให้เป็นระบบ เพื่อให้ทุกคนในองค์กรสามารถเข้าถึงความรู้และพัฒนาตนเองให้เป็นผู้รู้ รวมทั้งปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันส่งผลให้องค์กรมีความสามารถในเชิงแข่งขันสูงสุด

ศ.นพ.วิจารณ์ พานิช (2548) ให้ความหมายการจัดการความรู้ ว่าเป็นกระบวนการร่วมกันของผู้ปฏิบัติงานในองค์กรหรือหน่วยงานย่อยขององค์กร เพื่อสร้างและใช้ความรู้ในการทำงานให้เกิดผลสัมฤทธิ์ดีขึ้นกว่าเดิม โดยมีเป้าหมายพัฒนางานและคน

บดินทร์ วิจารณ์ (2545) กล่าวว่า การจัดการความรู้นั้น คือ การที่ทำให้ความรู้ต่างๆ ที่มีอยู่ในองค์กรนั้น เกิดประโยชน์และสามารถใช้ประโยชน์จากทุนปัญญานั้น ได้อีกด้วย

ยีน ภู่วรรณ (2545) กล่าวว่า การจัดการความรู้ เป็นเทคนิคที่ผสมผสานวิธีการต่างๆ เข้าด้วยกัน ตั้งแต่เรื่องการจัดการฐานข้อมูล ดาต้าแวร์เฮาส์ ดาต้ามายนิ่ง ระบบปัญญาประดิษฐ์ (AI) และระบบผู้เชี่ยวชาญ (Expert

System) เพื่อตอบสนองการใช้งานของผู้ใช้องค์กร ซึ่งในระบบการจัดการองค์กรมี CKO (Chief Knowledge Officer) หรือผู้ที่ทำหน้าที่ระบบผิชอบ บริการและจัดการในเรื่องความรู้ขององค์กร

ปณิตา พันภัย (2544) ให้ความหมายของการจัดการความรู้ ว่าหมายถึง กระบวนการอย่างเป็นระบบ เกี่ยวกับการประมวลผล สารสนเทศ ความคิด การกระทำ ตลอดจนประสบการณ์ของบุคคลเพื่อสร้างความรู้หรือนวัตกรรมและจัดเก็บในลักษณะของแหล่งข้อมูล ที่สามารถเข้าถึงได้โดยอาศัยช่องทางต่างๆ ที่องค์การจัดเตรียมไว้ เพื่อนำความรู้ที่มีอยู่ไปประยุกต์ในการปฏิบัติงาน ซึ่งก่อให้เกิดการแบ่งปันและถ่ายโอนความรู้ และในที่สุดความรู้ที่มีอยู่ก็จะแพร่กระจายและไหลเวียนทั่วทั้งองค์การอย่างสมดุลเพื่อเพิ่มความสามารถในการพัฒนาผลผลิตและองค์กร

ศ.นพ. ประเวศ วะสี (2540) กล่าวว่า การจัดการความรู้หมายถึง การจัดการให้มีการรับรู้จริงสร้างความรู้สังเคราะห์ความรู้ให้เหมาะสมกับการใช้งาน นำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติ (Action Knowledge) มีการเรียนรู้ (Learning) ในการปฏิบัติ มีการสร้างความรู้ในการปฏิบัติ มีการประเมินผล การปฏิบัติ มีการเอาผลการประเมินมาสู่การเรียนรู้ร่วมกัน เพื่อยกระดับปัญญาของผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งหมดเอาปัญญาในระดับกลับไปใช้ในการปฏิบัติอีก เช่นนี้วนกลับมาซ้ำแล้วซ้ำอีกทุกรอบปัญญาและการปฏิบัติก็จะดีขึ้นเรื่อยๆ ในกระบวนการนี้มีการสร้าง นักสร้างความรู้ (นักวิจัย) สร้างนักจัดการความรู้ การฝึกอบรมและการสร้างเครือข่ายเพิ่มขึ้นตลอดเวลา (Expert Network)

Birkett (1995) กล่าวว่า การจัดการความรู้ เป็นการนำความรู้โดยปริยาย (Tacit Knowledge) ที่มีอยู่ในแต่ละบุคคลนั้นมารวมกันในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งและให้ผู้อื่นเข้าถึงได้ง่ายและนำไปให้เกิดการสร้างสรรค์ต่อ (การต่อยอดความรู้)

Davenport (1994) กล่าวว่า การจัดการความรู้ นั้น เป็นกระบวนการต่างๆ ที่ได้มาซึ่งความรู้ (Capture) นำมาแบ่งปันและเผยแพร่ (Share, Dissemination) รวมถึงการใช้ความรู้ (Utilization) ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล (Efficiency & Effectiveness)

Garvin (1994) กล่าวว่า การจัดการความรู้ นั้น เป็นการดัดแปลง ปรับปรุงพฤติกรรมในองค์กร โดยการสร้าง (Creation) การได้มา (Acquisition) และการถ่ายโอน (Transfer) ความรู้เพื่อก่อให้เกิดความเข้าใจและเกิดความคิดใหม่

โดยสรุปแล้วการจัดการความรู้ (Knowledge Management) เป็นกระบวนการที่ประกอบด้วยหลายๆ ขั้นตอนที่จะช่วยให้มีการสร้าง รวบรวมจัดระบบเผยแพร่ ถ่ายโอนและเปลี่ยนความรู้ที่เป็นประโยชน์ให้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่างๆ ได้ทันเวลาและทันเหตุการณ์ โดยใช้ระบบสารสนเทศเป็นเครื่องมือช่วยให้การจัดการความรู้เกิดได้ง่ายและสะดวกขึ้นส่งผลให้การปฏิบัติงานของคนในองค์กรมีคุณภาพ และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และเพื่อดำเนินการจัดการกับความรู้ขององค์กรทั้งหมดให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ (Vision) พันธกิจ (Mission) นโยบาย (Policy) เป้าหมาย (Goal) ขององค์กร อาจกล่าวได้ว่า การจัดการความรู้ถือเป็นระบบงาน (System) อันหนึ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งยวดของทุกองค์กรในการพัฒนาศักยภาพของบุคลากร ในการทำงานประสานร่วมกันอย่างเป็นระบบ (Collaborative) ระหว่างบุคคลและระหว่างกลุ่ม โดยนำข้อมูลข่าวสารและความรู้ในรูปแบบต่างๆ (Explicit Knowledge) รวมทั้งความรู้โดยนัย (Tacit Knowledge) มาจัดการเพื่อร่วมแบ่งปัน (Sharing) และสามารถให้พนักงานสืบคืน (Retrieval) ถ่ายโอน (Transfer) ความรู้ของตน โดยใช้

เทคโนโลยีด้านข้อมูล เช่น ระบบเครือข่ายเข้ามารองรับ ทั้งนี้ก็นำข้อมูล ความรู้ที่พนักงานในองค์กรทุกคนนั้นมีอยู่มาแบ่งปัน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน ในสิ่งทีอาจเป็นส่วนที่ประสบความสำเร็จหรือความล้มเหลวขององค์กรนั้นเกิดขึ้นซ้ำอีก ทั้งนี้ก็เพื่อที่จะส่งเสริมให้องค์กรนั้นเกิดเป็นองค์กรเอื้อการเรียนรู้ (Learning Organization) กล่าวคือมีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (Lifelong-Learning) และสามารถนำความรู้ที่ได้ไปต่อยอดเพื่อให้เกิดเป็นนวัตกรรมใหม่ๆ (Innovation) อันจะเพิ่มมูลค่าและคุณค่า (Value Added) ในกิจการขององค์กร ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับกระแสระบบเศรษฐกิจในยุคปัจจุบันซึ่งเป็นยุคเศรษฐกิจบนฐานความรู้ (Knowledge-Based Economy)

ขั้นตอนของการจัดการความรู้

องค์กรที่จัดการเรียนรู้ได้สำเร็จ ต้องดำเนินงานหลายขั้นตอน จากการวิเคราะห์และสังเคราะห์ขั้นตอนที่ผู้เชี่ยวชาญหลายคนได้กำหนดขั้นตอนหลักๆ ที่สำคัญ ไว้ดังนี้ (สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน กระทรวงแรงงาน , 2548)

1. การกำหนดสิ่งที่ต้องเรียนรู้ (Knowledge Identification)
2. การแสวงหาความรู้ (Knowledge Acquisition)
3. การสร้างความรู้ (Knowledge Creation)
4. การจัดเก็บและสืบค้นความรู้ (Knowledge Storage & Retrieval)
5. การถ่ายโอนความรู้และใช้ประโยชน์ (Knowledge Transfer & Utilization)

โดยแต่ละขั้นตอนมีรายละเอียด ดังนี้

1. การกำหนดสิ่งที่ต้องเรียนรู้ (Knowledge Identification) การกำหนดสิ่งที่ต้องเรียนรู้ คือ การกำหนดนิยามของสิ่งที่องค์กรต้องการให้พนักงานเรียนรู้ เพื่อให้บรรลุผลตามวิสัยทัศน์ นโยบาย ภารกิจ ค่านิยมและเป้าหมายต่างๆ ขององค์กร เช่น การนิยามขีดความสามารถหลัก กำหนดและจัดตั้งคณะทำงาน กำหนดขีดความสามารถเขียนคำพรรณนางานกระบวนการหลัก ส่วนแบ่งการตลาด ศักยภาพของหุ้นส่วน คู่ค้า ผู้จัดส่งวัตถุดิบ หรือผู้จัดจำหน่าย เป็นต้น

2. การแสวงหาความรู้ (Knowledge Acquisition) การแสวงหาความรู้ คือ การนำเอาข้อมูล สารสนเทศ และความรู้ที่มีอยู่ภายในและภายนอกองค์กร มากลั่นกรองและนำมาสร้างคุณค่า เช่น การสอนงาน การฝึกอบรม การสัมมนา การประชุม การแสดงผลงาน ระบบพี่เลี้ยง การเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงและการลงมือปฏิบัติ การดำเนินการเปลี่ยนแปลงในกระบวนการปฏิบัติงานต่างๆ ขององค์กร

3. การสร้างความรู้ (Knowledge Creation) การสร้างความรู้ คือ การสร้างสรรค์ความรู้ที่เกิดขึ้นในแต่ละบุคคล โดยผ่านการผลักดัน การหยั่งรู้และเข้าใจเรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างลึกซึ้ง ซึ่งทุกคนสามารถเป็นผู้สร้างความรู้ใหม่ๆ เช่น การคิดค้นผลิตภัณฑ์ชนิดใหม่หรือนวัตกรรมใหม่ๆ ให้กับองค์กรได้ โดยแบ่งความรู้เป็น 3 ประการ ดังนี้

3.1 ความรู้โดยนัย (Tacit Knowledge) คือ ความรู้ที่เกิดจากประสบการณ์การทำงานและอยู่ในตัวคน เป็นความรู้ที่จับต้องไม่ได้หรือทุนทางปัญญา (Intellectual Capital) เช่น ภาวะผู้นำของผู้บริหารองค์กร ความรู้

ที่เป็นนวัตกรรมใหม่ๆ ขององค์กร ความสัมพันธ์ของลูกค้า เป็นต้น ซึ่งความรู้โดยนัยนี้เป็นความรู้ที่สำคัญที่สุดที่ควรดำเนินการให้เกิดการแพร่กระจายในองค์กร เพื่อสร้างความรู้ใหม่อันจะเพิ่มมูลค่าและคุณค่าแก่ประเทศได้

3.2 ความรู้ชัดแจ้ง (Explicit Knowledge) คือ ความรู้ที่เปลี่ยนแปลงจากความรู้โดยนัยและความรู้ที่อยู่โดยรอบมาเป็น สื่อ ตำรา หรือเอกสารอื่นๆ ที่สามารถจับต้องได้

3.3 ความรู้ที่ฝังตัวอยู่ในองค์กร (Embedded Knowledge) คือ ความรู้ที่อยู่ในองค์กร เป็นความรู้ความเข้าใจที่ชัดเจนในกระบวนการผลิตและ/หรือการบริการ ซึ่งรวมถึงวัฒนธรรมองค์กรด้วย

4. การจัดเก็บและสืบค้นความรู้ (Knowledge Storage & Retrieval) การจัดเก็บและสืบค้นความรู้ คือ การจัดเก็บความรู้ไว้เพื่อให้บุคลากรในองค์กรเข้ามาสืบค้นได้ตามความต้องการ โดยต้องคำนึงถึงวิธีการเก็บรักษา ซึ่งแต่ละองค์กรจะต้องเก็บรักษาข้อมูลสารสนเทศและความรู้ไว้อย่างดีที่สุด ในการจัดเก็บนั้นสามารถบันทึกเป็นฐานข้อมูลหรือบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษรที่ชัดเจนได้

5. การถ่ายโอนความรู้และใช้ประโยชน์ (Knowledge Transfer & Utilization) การถ่ายโอนและการนำความรู้ไปใช้ คือ การกระจายความรู้และถ่ายทอดไปอย่างรวดเร็วและเหมาะสมทั่วทั้งองค์กร เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และนำความรู้ไปใช้ประโยชน์

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการจัดการความรู้

การจัดการความรู้ในองค์กรที่จะประสบความสำเร็จได้ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายๆอย่าง อาทิเช่น วัฒนธรรมองค์กร ภาวะผู้นำ บรรยากาศ สภาพแวดล้อม เทคโนโลยี ฯลฯ สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ (2547) ได้กล่าวถึงปัจจัยเอื้อที่ทำให้การจัดการความรู้ประสบความสำเร็จ (Key Enablers) ประกอบด้วย

1. ภาวะผู้นำและกลยุทธ์ (Leadership and Strategy)

การจัดการความรู้จะไม่ประสบความสำเร็จอย่างราบรื่นหากปราศจากการสนับสนุนจากผู้บริหารขององค์กร ผู้บริหารจะต้องเข้าใจแนวคิดและตระหนักถึงประโยชน์ที่องค์กรจะได้รับจากการจัดการความรู้เพื่อที่จะสามารถสื่อสารและผลักดันให้มีการจัดการความรู้ในองค์กร นอกจากนี้ปัจจัยอีกอย่างหนึ่งที่จะช่วยให้องค์กรประสบความสำเร็จได้แก่ทิศทางและกลยุทธ์ที่ชัดเจน องค์กรจะต้องตอบคำถามให้ได้ว่าจะจัดการความรู้ภายในองค์กรเพื่ออะไร เพื่อที่จะนำเอาเป้าหมายของการจัดการความรู้นั้นมากำหนดเป็นแผนและกิจกรรมต่างๆ เพื่อที่จะให้องค์กรสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้

2. วัฒนธรรมองค์กร (Culture)

จากคำกล่าวของ Bob Buckman ประธานเจ้าหน้าที่บริหารของบริษัท Buckman Laboratories ซึ่งเป็นบริษัทชั้นนำ สิ่งสำคัญที่จะช่วยให้องค์กรบรรลุผลสำเร็จในการจัดการความรู้ได้คือ วัฒนธรรมการแลกเปลี่ยนและแบ่งปันความรู้ระหว่างบุคลากรในองค์กร เช่นเดียวกับ Gini (2000) ปัจจัยที่จะทำให้การจัดการความรู้ประสบความสำเร็จคือการที่บุคคลเต็มใจที่จะแบ่งปัน มีการเปลี่ยนแปลงปัจจัยทางวัฒนธรรม รวมทั้งผู้บริหารให้การสนับสนุนในกระบวนการแบ่งปันความรู้ให้เป็นอย่างมีประสิทธิภาพ

3. เทคโนโลยีสารสนเทศ

สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศโดยเฉพาะอินเทอร์เน็ตและอินทราเน็ตเป็นแรงผลักดันสำคัญที่ช่วยให้การแลกเปลี่ยนความรู้สามารถทำได้ง่ายขึ้นนอกจากนี้ระบบฐานข้อมูลและ Knowledge Portal ที่

ทันสมัยก็มีส่วนช่วยให้การจัดการความรู้มีประสิทธิภาพมากขึ้น อีกสิ่งหนึ่งที่ต้องตระหนักคือเทคโนโลยีเป็นเพียงเครื่องมือที่ช่วยให้เกิดการติดต่อและเชื่อมโยงคนภายในองค์กรเข้าด้วยกันเท่านั้น เทคโนโลยีไม่ได้ช่วยให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้แต่ทำให้การแลกเปลี่ยนความรู้เกิดได้รวดเร็วและสะดวกขึ้น

4. การวัดผล (Measurement)

องค์กรจะไม่สามารถพัฒนาปรับปรุงได้โดยถ้าไม่ทราบถึงสถานะปัจจุบัน และองค์กรจะไม่มีทางทราบถึงสถานะปัจจุบันหากไม่มีการวัดผล ดังนั้นการวัดผลของการจัดการความรู้จะช่วยให้องค์กรสามารถทบทวนประเมินผล และทำการปรับปรุงกลยุทธ์และกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของการจัดการความรู้ได้

5. โครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure)

การที่จะให้กิจกรรมการแลกเปลี่ยนความรู้เป็นไปอย่างราบรื่นควรมีโครงสร้างหรือระบบรองรับสำหรับบุคลากรในองค์กรให้มีการแลกเปลี่ยนความรู้กันอย่างสะดวก โครงสร้างที่กล่าวนี้อาจจะสามารถเป็นสิ่งที่ยึดได้เช่น สถานที่หรือเครื่องมืออุปกรณ์ต่างๆซึ่งช่วยให้บุคลากรได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กันหรือส่งที่ยึดไม่ได้เช่น โครงสร้างหรือระบบงานที่เอื้อให้เกิดสภาพที่สนับสนุนการแลกเปลี่ยนความรู้ต่างๆในชีวิตประจำวัน

2. เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communications Technology) หมายถึงเทคโนโลยีที่เกี่ยวกับการนำระบบคอมพิวเตอร์ ระบบสื่อสาร โทรคมนาคม และความรู้อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง มาผนวกเข้าด้วยกัน เพื่อใช้ในกระบวนการจัดหา จัดเก็บ สร้างและเผยแพร่สารสนเทศในรูปแบบต่าง ๆ ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศนั้นอาจกล่าวได้ว่าประกอบขึ้นจากเทคโนโลยีสองสาขาหลักคือ เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีสื่อสาร โทรคมนาคม สำหรับรายละเอียดพอสังเขปของแต่ละเทคโนโลยีมีดังต่อไปนี้คือ

เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์

คอมพิวเตอร์เป็นเครื่องอิเล็กทรอนิกส์ที่สามารถจดจำข้อมูลต่าง ๆ และปฏิบัติตามคำสั่งที่บอก เพื่อให้คอมพิวเตอร์ทำงานอย่างใดอย่างหนึ่งให้ คอมพิวเตอร์นั้นประกอบด้วยอุปกรณ์ต่าง ๆ ต่อเชื่อมกันเรียกว่า ฮาร์ดแวร์ (Hardware) และอุปกรณ์ฮาร์ดแวร์นี้จะต้องทำงานร่วมกับโปรแกรมคอมพิวเตอร์หรือที่เรียกกันว่า ซอฟต์แวร์ (Software)

ฮาร์ดแวร์ ประกอบด้วย 5 ส่วน คือ

1) อุปกรณ์รับข้อมูล (Input) เช่น แผงแป้นอักขระ (Keyboard), เมาส์, เครื่องตรวจกวาดภาพ (Scanner), จอภาพสัมผัส (Touch Screen), ปากกาแสง (Light Pen), เครื่องอ่านบัตรแม่เหล็ก (Magnetic Strip Reader), และเครื่องอ่านรหัสแท่ง (Bar Code Reader)

2) อุปกรณ์ส่งข้อมูล (Output) เช่น จอภาพ (Monitor), เครื่องพิมพ์ (Printer), และเทอร์มินัล

3) หน่วยประมวลผลกลาง จะทำงานร่วมกับหน่วยความจำหลักในขณะที่คำนวณหรือประมวลผล โดยปฏิบัติตามคำสั่งของโปรแกรมคอมพิวเตอร์ โดยการดึงข้อมูลและคำสั่งที่เก็บไว้ในหน่วยความจำหลักมาใช้ประมวลผล

4) หน่วยความจำ ประกอบด้วย หน่วยความจำหลัก มีหน้าที่เก็บข้อมูลที่มาจากอุปกรณ์รับข้อมูลเพื่อใช้ในการคำนวณ และผลลัพธ์ของการคำนวณก่อนที่จะส่งไปยังอุปกรณ์ส่งข้อมูล รวมทั้งการเก็บคำสั่งขณะกำลังประมวลผล ส่วนหน่วยความจำสำรอง ทำหน้าที่จัดเก็บข้อมูลและ โปรแกรมขณะยังไม่ได้ใช้งาน เพื่อการใช้งานในอนาคต

5) ซอฟต์แวร์ เป็นองค์ประกอบที่สำคัญและจำเป็นมากในการควบคุมการทำงานของเครื่องคอมพิวเตอร์ ซอฟต์แวร์สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ

1. ซอฟต์แวร์ระบบ มีหน้าที่ควบคุมอุปกรณ์ต่าง ๆ ภายในระบบคอมพิวเตอร์ และเป็นตัวกลางระหว่างผู้ใช้กับคอมพิวเตอร์หรือฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์ระบบสามารถแบ่งเป็น 3 ชนิดใหญ่ คือ

- โปรแกรมระบบปฏิบัติการ ใช้ควบคุมการทำงานของคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์พ่วงต่อกับเครื่องคอมพิวเตอร์ ตัวอย่างโปรแกรมที่นิยมใช้กัน ในปัจจุบัน เช่น UNIX, DOS, Microsoft Windows

- โปรแกรมรรถประโยชน์ ใช้ช่วยอำนวยความสะดวกแก่ผู้ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ในระหว่างการประมวลผลข้อมูลหรือในระหว่างที่ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ ตัวอย่าง โปรแกรมที่นิยมใช้กันในปัจจุบัน เช่น โปรแกรมเอดิเตอร์ (Editor)

- โปรแกรมแปลภาษา ใช้ในการแปลความหมายของคำสั่งที่เป็นภาษาคอมพิวเตอร์ให้อยู่ในรูปแบบที่เครื่องคอมพิวเตอร์เข้าใจ และทำงานตามที่ ผู้ใช้ต้องการ

2. ซอฟต์แวร์ประยุกต์ เป็นโปรแกรมที่เขียนขึ้นเพื่อทำงานเฉพาะด้านตามความต้องการ ซึ่งซอฟต์แวร์ประยุกต์นี้สามารถแบ่งเป็น 3 ชนิด คือ

- ซอฟต์แวร์ประยุกต์เพื่องานทั่วไป เป็นซอฟต์แวร์ที่สร้างขึ้นเพื่อใช้งานทั่วไปไม่เจาะจงประเภทของธุรกิจ ตัวอย่าง เช่น Word Processing, Spreadsheet, Database Management เป็นต้น

- ซอฟต์แวร์ประยุกต์เฉพาะงาน เป็นซอฟต์แวร์ที่สร้างขึ้นเพื่อใช้ในธุรกิจเฉพาะ ตามแต่วัตถุประสงค์ของการนำไปใช้

- ซอฟต์แวร์ประยุกต์อื่น ๆ เป็นซอฟต์แวร์ที่เขียนขึ้นเพื่อความบันเทิง และอื่น ๆ นอกเหนือจากซอฟต์แวร์ประยุกต์สองชนิดข้างต้น ตัวอย่าง เช่น Hypertext, Personal Information Management และซอฟต์แวร์เกมต่าง ๆ เป็นต้น

เทคโนโลยีสื่อสาร โทรคมนาคม

เทคโนโลยีสื่อสาร โทรคมนาคม ใช้ในการติดต่อสื่อสารรับ/ส่งข้อมูลจากที่ไกล ๆ เป็นการส่งของข้อมูลระหว่างคอมพิวเตอร์หรือเครื่องมือที่อยู่ห่างไกลกัน ซึ่งจะช่วยให้การเผยแพร่ข้อมูลหรือสารสนเทศไปยังผู้ใช้ในแหล่งต่าง ๆ เป็นไปอย่างสะดวก รวดเร็ว ถูกต้อง ครบถ้วน และทันการณ์ ซึ่งรูปแบบของข้อมูลที่รับ/ส่งอาจเป็นตัวเลข (Numeric Data) ตัวอักษร (Text) ภาพ (Image) และเสียง (Voice)

เทคโนโลยีที่ใช้ในการสื่อสารหรือเผยแพร่สารสนเทศ ได้แก่ เทคโนโลยีที่ใช้ในระบบโทรคมนาคมทั้งชนิดมีสายและไร้สาย เช่น ระบบโทรศัพท์, โมเด็ม, แฟกซ์, โทรเลข, วิทยุกระจายเสียง, วิทยุโทรทัศน์ เคเบิลใยแก้วนำแสง คลื่นไมโครเวฟ และดาวเทียม เป็นต้น และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สำหรับกลไกหลักของการสื่อสารโทรคมนาคมมีองค์ประกอบพื้นฐาน 3 ส่วน ได้แก่ ต้นแหล่งของข้อความ (Source/Sender), สื่อกลางสำหรับการรับ/ส่งข้อความ (Medium), และส่วนรับข้อความ (Sink/Decoder) นอกจากนี้ เทคโนโลยีสารสนเทศสามารถจำแนกตามลักษณะการใช้งานได้เป็น 6 รูปแบบ ดังนี้ต่อไปนี้เป็น

- 1) เทคโนโลยีที่ใช้ในการเก็บข้อมูล เช่น ดาวเทียมถ่ายภาพทางอากาศ, กล้องดิจิทัล, กล้องถ่ายวิดีโอ, เครื่องเอกซเรย์ ฯลฯ
- 2) เทคโนโลยีที่ใช้ในการบันทึกข้อมูล จะเป็นสื่อบันทึกข้อมูลต่าง ๆ เช่น เทปแม่เหล็ก, จานแม่เหล็ก, จานแสงหรือจานเลเซอร์, บัตรเอทีเอ็ม ฯลฯ
- 3) เทคโนโลยีที่ใช้ในการประมวลผลข้อมูล ได้แก่ เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ทั้งฮาร์ดแวร์ และซอฟต์แวร์
- 4) เทคโนโลยีที่ใช้ในการแสดงผลข้อมูล เช่น เครื่องพิมพ์, จอภาพ, พล็อตเตอร์ ฯลฯ
- 5) เทคโนโลยีที่ใช้ในการจัดทำสำเนาเอกสาร เช่น เครื่องถ่ายเอกสาร, เครื่องถ่ายไมโครฟิล์ม
- 6) เทคโนโลยีสำหรับถ่ายทอดหรือสื่อสารข้อมูล ได้แก่ ระบบโทรคมนาคมต่าง ๆ เช่น โทรทัศน์, วิทยุกระจายเสียง, โทรเลข, เทเล็กซ์ และระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ทั้งระยะใกล้และไกล

3. เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารกับการจัดการความรู้

มีงานวิจัยจำนวนมากที่พยายามอธิบายความสัมพันธ์และบทบาทของไอซีทีกับการจัดการความรู้ โดยข้อมูลจำนวนมากแสดงถึงความสำเร็จในการจัดการความรู้ขององค์กรผ่านการใช้ระบบไอซีที แม้ว่าจัดการความรู้จะเป็นกระบวนการไม่ใช่เทคโนโลยี แต่เทคโนโลยีกลับถูกคาดหมายว่าเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งที่จะช่วยให้การจัดการความรู้ประสบความสำเร็จ องค์กรส่วนใหญ่จึงมีการจัดสรรงบประมาณในการนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมมีผลต่อความสำเร็จในระบบการจัดการความรู้เข้ามาเป็นเครื่องมือช่วยในการจัดการความรู้ทั้งในส่วนของบุคลากรและองค์กร (สมชาย นำประเสริฐชัย, 2549)

เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่เกี่ยวข้องและมีบทบาทในการจัดการความรู้ประกอบด้วย (สมชาย นำประเสริฐชัย, 2549) 1) เทคโนโลยีการสื่อสาร (Communication Technology) 2) เทคโนโลยีการทำงานร่วมกัน (Collaboration Technology) และ 3) เทคโนโลยีการจัดเก็บ (Storage technology)

1. เทคโนโลยีการสื่อสาร ช่วยให้บุคลากรสามารถเข้าถึงความรู้ต่างๆ ได้ง่ายขึ้น สะดวกขึ้น รวมทั้งสามารถติดต่อสื่อสารกับผู้เชี่ยวชาญในสาขาต่างๆ ค้นหาข้อมูล สารสนเทศและความรู้ที่ต้องการได้ผ่านทางเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เอ็กซ์ทราเน็ตหรืออินทราเน็ต

2. เทคโนโลยีสนับสนุนการทำงานร่วมกัน ช่วยให้สามารถประสานการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ลดอุปสรรคในเรื่องของระยะทาง ตัวอย่างเช่น โปรแกรมกลุ่ม Groupware ต่างๆ หรือระบบ Screen Sharing เป็นต้น

3. เทคโนโลยีในการจัดเก็บ ช่วยในการจัดเก็บและจัดการความรู้ต่างๆ

พรรณณี สวณเพลง (2552) กล่าวถึงความจำเป็นในการพัฒนาระบบสารสนเทศสำหรับการจัดการความรู้ไว้ 3 ประเด็น คือ

1. การเปลี่ยนแปลงกระบวนการบริหารและการปฏิบัติงาน เนื่องจากระบบสารสนเทศเดิมไม่สามารถให้ข้อมูล หรือทำงานได้ตามต้องการในเรื่องของการจัดการความรู้ ซึ่งเป็นมิติใหม่ของการจัดการ และระบบสารสนเทศสำหรับการจัดการความรู้นี้มีการดำเนินงานหลายขั้นตอน มีความซับซ้อนในการรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาจัดทำข้อมูลสรุป สำหรับการติดตามการปฏิบัติงานทางด้านการจัดการความรู้โดยรวมขององค์กร จึงจำเป็นต้องพัฒนาหรือปรับปรุงระบบสารสนเทศสำหรับการจัดการความรู้ ที่สามารถช่วยให้ขั้นตอนการปฏิบัติงานภายในและกระบวนการบริหารมีประสิทธิภาพมากขึ้น

2. การเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยี เนื่องจากเทคโนโลยีมีราคาถูกลง เทคโนโลยีที่ใช้อยู่ในระบบสารสนเทศปัจจุบันล้าสมัย ไม่สามารถซ่อมแซมหรือหาอุปกรณ์ทดแทนได้ กอปรกับความต้องการที่จะลดต้นทุนและการปรับปรุงคุณภาพการบริการลูกค้า จึงต้องรับเทคโนโลยีใหม่ๆ มาประยุกต์ใช้ซึ่งทำให้มีการเปลี่ยนแปลงระบบการทำงานที่มีอยู่เดิม ให้สามารถประยุกต์ใช้ได้กับกระบวนการจัดการความรู้ในองค์กร

3. การปรับปรุงองค์กรและสร้างรายได้เปรียบในการแข่งขัน เนื่องจากระบบที่ใช้งานอยู่ปัจจุบันมีขั้นตอนการทำงานที่ยุ่งยากซับซ้อน ขาดเอกสารอ้างอิงหรือเอกสารที่มีอยู่ไม่ได้มาตรฐาน ทำให้การปรับปรุงหรือแก้ไขทำได้ยาก หรือมีความจำเป็นต้องปรับปรุงระบบการควบคุมประกอบกับความต้องการปรับปรุงองค์กรให้เหมาะสม เพื่อสามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมทางธุรกิจ ได้อย่างรวดเร็ว และสร้างรายได้เปรียบในการแข่งขัน ซึ่งระบบปัจจุบันไม่สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคตได้ องค์กรจึงมองหาวิธีการหรือแนวทางใหม่ๆ เพื่อรักษาส่วนแบ่งตลาดเอาไว้ หรือเพื่อขยายตลาดเพิ่มขึ้น โดยระบบดังกล่าวจะต้องมีความสามารถในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาสนับสนุนกระบวนการจัดการความรู้ ซึ่งผลลัพธ์ของการใช้ระบบดังกล่าวสามารถแสดงผลได้อย่างเป็นรูปธรรม

นอกจากนี้ พรรณณี สวณเพลง (2552) ยังกล่าวถึงหลักการสำคัญในการพัฒนาระบบสารสนเทศสำหรับการจัดการความรู้ให้มีประสิทธิภาพ ว่าประกอบด้วย

1. คำนี้ถึงเจ้าของและผู้ใช้ระบบ โดยให้ผู้ใช้ระบบเข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่ขั้นแรกของการพัฒนาระบบ จะทำให้ผู้ใช้มีความคุ้นเคยและเป็นส่วนหนึ่งของทีมงานพัฒนาระบบ ซึ่งความรู้ที่ศึกษากลับมาจะช่วยลดแรงต่อต้านระบบลงได้

2. เข้าถึงปัญหาให้ตรงจุด โดยการศึกษาและทำความเข้าใจปัญหาที่เกิดขึ้น ค้นหาสาเหตุ จัดลำดับความสำคัญและผลกระทบที่เกิดจากปัญหา รวบรวมและกำหนดความต้องการที่จะแก้ไขปัญหา หาวิธีแก้ไขปัญหามากมาย วิธี และเลือกวิธีที่ดีที่สุด ออกแบบและทำการแก้ปัญหตามวิธีที่เลือก สังเกตและประเมินผลกระทบจากวิธีแก้ปัญหานั้นนำมาใช้ และปรับปรุงวิธีการให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด

3. กำหนดขั้นตอนหรือกิจกรรมในการพัฒนาระบบ ซึ่งต้องกระทำอย่างชัดเจนเพราะจะช่วยลดความยุ่งยากในการพัฒนาระบบได้

4. กำหนดมาตรฐานในการพัฒนาระบบ เพื่อให้มีระเบียบในการปฏิบัติ และช่วยให้การบำรุงรักษาระบบเป็นไปด้วยความสะดวกและคล่องตัว

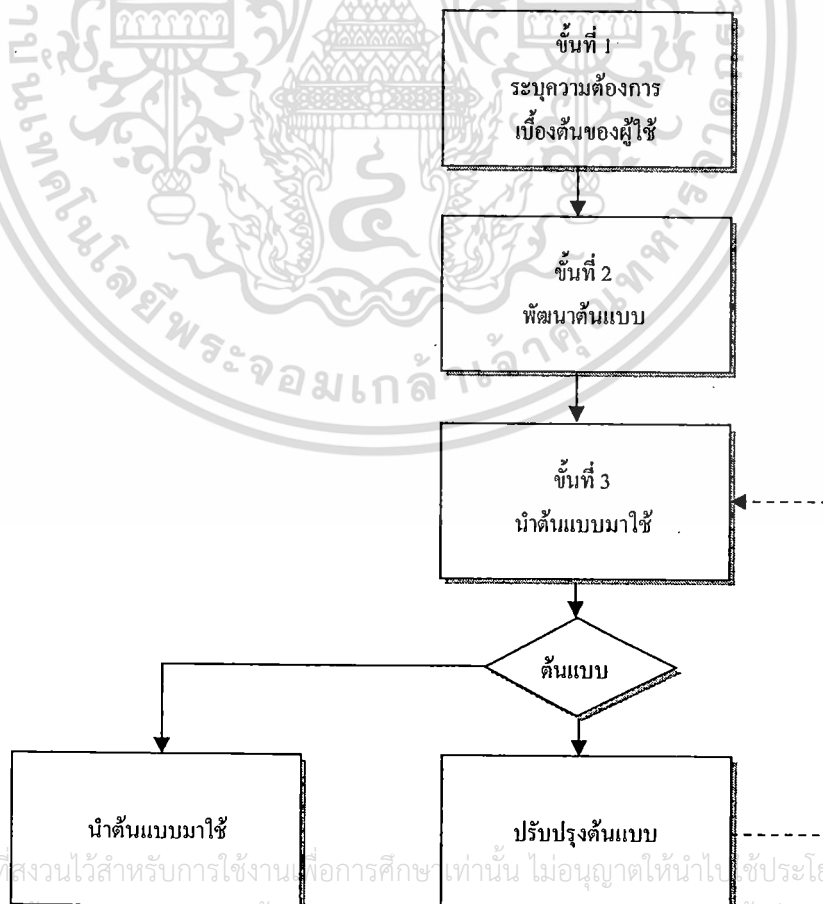
5. ตระหนักว่าการพัฒนาระบบเป็นการลงทุนประเภทหนึ่ง ฉะนั้นจึงควรมีความรอบคอบในการวิเคราะห์ปัญหาต่างๆ และเลือกวิธีในการแก้ปัญหาที่ดีที่สุด โดยพิจารณาถึงข้อดีและข้อจำกัดของแต่ละวิธี รวมถึงผลประโยชน์หรือความคุ้มค่าในการลงทุน

6. เตรียมความพร้อมหากจะต้องยกเลิก หรือทบทวนระบบสารสนเทศที่กำลังพัฒนา เพราะอาจมีการประเมินผลตอบแทนจากการลงทุนใหม่แล้ว ไม่คุ้มค่า หรือจำเป็นต้องลดขอบเขตการทำงานลง เมื่อมีข้อจำกัดด้านงบประมาณ

7. แบ่งระบบสารสนเทศสำหรับการจัดการความรู้ที่จะต้องพัฒนาออกเป็นระบบย่อย (Subsystems) จะช่วยให้ทีมงานสามารถแก้ปัญหาที่ซับซ้อน ได้เร็วขึ้น การตรวจสอบข้อผิดพลาดสามารถทำได้อย่างสะดวก ทำให้กระบวนการแก้ปัญหามีประสิทธิภาพมากขึ้น

8. ออกแบบระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการความรู้ ให้สามารถรองรับต่อการขยายหรือการปรับเปลี่ยนในอนาคต เนื่องจากสภาพแวดล้อมในการดำเนินธุรกิจมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว องค์กรอาจจำเป็นต้องปรับขยายระบบสารสนเทศเพื่อรองรับต่อการเปลี่ยนแปลง และเพิ่มศักยภาพในการแข่งขัน ดังนั้นทีมงานพัฒนาระบบจะต้องออกแบบระบบ เพื่อให้สามารถรองรับการเติบโตและเปลี่ยนแปลงในอนาคตด้วย

ส่วนวิธีการพัฒนาระบบสารสนเทศสำหรับการจัดการความรู้ นั้น ผู้วิจัยได้เลือกใช้วิธีการสร้างต้นแบบ (Prototype) มาเป็นแนวทางในการพัฒนา ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้ (พรณี สวนเพลง, 2552)

ภาพที่ 2 แสดงขั้นตอนการพัฒนากระบบโดยใช้ต้นแบบ

ขั้นที่ 1 ระบุความต้องการเบื้องต้นของผู้ใช้

ผู้ออกแบบระบบทำการศึกษา และรวบรวมความต้องการสารสนเทศเบื้องต้นของผู้ใช้

ขั้นที่ 2 พัฒนาต้นแบบเริ่มแรก

ผู้ออกแบบระบบทำการสร้างต้นแบบ โดยทั่วไปจะใช้เครื่องมือซอฟต์แวร์ในยุคที่ 4 (4 GL) เพื่อช่วยในการสร้างระบบขึ้นได้อย่างรวดเร็ว

ขั้นที่ 3 นำต้นแบบมาใช้

ผู้ใช้งานได้รับการสนับสนุนให้ทดลองใช้ต้นแบบ เพื่อประเมินว่าต้นแบบสามารถทำงานได้ตามที่ผู้ใช้งานต้องการเพียงใด ซึ่งผู้ใช้อาจให้ข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เพื่อนำมาปรับปรุงต้นแบบต่อไป

ขั้นที่ 4 ปรับปรุงแก้ไขต้นแบบ

นำข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไขต้นแบบ และนำเสนอผู้ใช้งาน ซึ่งเป็นการวนกลับไปในช่วงตอนที่ 3 จนกระทั่งต้นแบบนั้นได้รับการยอมรับจากผู้ใช้งาน

เมื่อพิจารณาข้อดีและข้อจำกัดของการใช้วิธีต้นแบบ จะพบว่า วิธีการนี้เหมาะกับการใช้ในการสร้างระบบสารสนเทศขนาดเล็ก หรือในกรณีที่ต้องการสร้างระบบในระยะเวลาสั้น และมีค่าใช้จ่ายน้อย หากที่จะระบุความต้องการสารสนเทศได้ล่วงหน้า วิธีนี้สนับสนุนการมีส่วนร่วมของผู้ใช้งานในการพัฒนาระบบ รวมถึงการได้ทดลองใช้ระบบก่อนมีการใช้งานจริง จึงช่วยให้ระบบสารสนเทศที่จะพัฒนาได้รับความพึงพอใจและการยอมรับจากผู้ใช้งานมากขึ้น และมีโอกาสที่จะผิดพลาดน้อยลง

อย่างไรก็ตาม เมื่อใช้วิธีนี้กับระบบขนาดใหญ่ จำเป็นต้องแบ่งระบบสารสนเทศออกเป็นส่วนย่อยก่อน จึงค่อยทำการสร้างต้นแบบทีละส่วน โดยต้องคำนึงถึงความต่อเนื่องและผลกระทบต่อกันของแต่ละส่วนด้วย ซึ่งการแบ่งออกเป็นส่วนย่อยอาจทำได้ยาก หากไม่มีการวิเคราะห์ความต้องการอย่างละเอียด นอกจากนี้การสร้างต้นแบบง่ายๆ ในระยะเวลาอันสั้น อาจข้ามขั้นตอนที่สำคัญในการออกแบบและพัฒนาระบบไป เช่น การทดสอบระบบถึงความสามารถในการรับข้อมูลปริมาณมาก ซึ่งเป็นสภาพของการใช้งานจริง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย (Materials & Method)

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยและพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อสนับสนุนการจัดการความรู้ของอาจารย์และบุคลากรคณะเทคโนโลยีการเกษตร สจล. ซึ่งมีวัตถุประสงค์ คือ

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของการจัดการความรู้ในคณะเทคโนโลยีการเกษตร พฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และความคิดเห็นต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อสนับสนุนการจัดการความรู้ของอาจารย์และบุคลากรในคณะเทคโนโลยีการเกษตร
2. เพื่อทดลองใช้ต้นแบบระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อสนับสนุนการจัดการความรู้ที่เหมาะสมกับอาจารย์และบุคลากรคณะเทคโนโลยีการเกษตร
3. เพื่อนำเสนอระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อสนับสนุนการจัดการความรู้ที่เหมาะสมกับอาจารย์และบุคลากรคณะเทคโนโลยีการเกษตร

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ อาจารย์และบุคลากรคณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ปี พ.ศ. 2551 ซึ่งประกอบด้วยอาจารย์จาก 8 ภาควิชา จำนวน 108 คน บุคลากรที่เป็นนักวิชาการและเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการจาก 1 สำนักงาน จำนวน 44 คน รวมประชากรทั้งสิ้น 152 คน กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ประกอบด้วย

กลุ่มที่ 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสำรวจสภาพปัจจุบันของการจัดการความรู้ในคณะเทคโนโลยีการเกษตร พฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และความคิดเห็นต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อสนับสนุนการจัดการความรู้ของอาจารย์และบุคลากรในคณะเทคโนโลยีการเกษตร ผู้วิจัยใช้วิธีการส่งแบบสอบถามไปยังประชากรทุกคน ซึ่งได้รับแบบสอบถามกลับมาจำนวน 100 ชุด โดยสามารถแบ่งออกตามภาควิชาหรือสำนักงาน ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างแยกตามภาควิชาหรือสำนักงาน

ภาควิชา/สำนักงาน	จำนวนประชากร	จำนวนตัวอย่าง
ภาควิชาเทคนิคเกษตร	17	13
ภาควิชาเทคโนโลยีการผลิตพืช	9	6
ภาควิชาเทคโนโลยีการผลิตสัตว์	16	12
ภาควิชาเทคโนโลยีการจัดการศัตรูพืช	15	9
ภาควิชาพืชสวน	14	8

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างแยกตามภาควิชาหรือสำนักงาน (ต่อ)

ภาควิชา/สำนักงาน	จำนวนประชากร	จำนวนตัวอย่าง
ภาควิชาวิทยาศาสตร์การประมง	10	7
ภาควิชาปฐพีวิทยา	11	6
ภาควิชาบริหารธุรกิจเกษตร	16	10
สำนักงานคณบดี	44	29
รวมทั้งสิ้น	152	100

กลุ่มที่ 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาความพึงพอใจในการใช้งานต้นแบบระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อสนับสนุนการจัดการความรู้ที่เหมาะสมกับอาจารย์และบุคลากรคณะเทคโนโลยีการเกษตร ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 10 คน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจงจากอาจารย์และบุคลากรที่ทดลองใช้ระบบฯ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของการจัดการความรู้ในคณะเทคโนโลยีการเกษตร พฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และความคิดเห็นต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อสนับสนุนการจัดการความรู้ของอาจารย์และบุคลากรในคณะเทคโนโลยีการเกษตร สจล. จำนวน 1 ฉบับ โดยมีวิธีการสร้างแบบสอบถาม ดังนี้

1.1 ศึกษารวบรวมข้อมูลต่างๆ จากหนังสือ ตำรา บทความ รายงานการวิจัย เอกสาร โครงการที่เกี่ยวข้องกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสนับสนุนการจัดการความรู้

1.2 สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสนับสนุนการจัดการความรู้ของอาจารย์และบุคลากรคณะเทคโนโลยีการเกษตร สจล. ซึ่งเป็นแบบสอบถามประเภทเลือกรายการ (Checklist) ประกอบด้วย 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย 1) เพศ 2) อายุ 3) ตำแหน่ง 4) ตำแหน่งทางวิชาการ/สายงาน 5) ระดับการศึกษาสูงสุด และ 6) ประสบการณ์การทำงาน

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของอาจารย์และบุคลากรคณะเทคโนโลยีการเกษตร ประกอบด้วย 1) พฤติกรรมการใช้งานอุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร 2) พฤติกรรมการใช้งานโปรแกรมคอมพิวเตอร์ 3) พฤติกรรมการใช้งานอินเทอร์เน็ต และ 4) ข้อคำถามเกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการใช้งานอินเทอร์เน็ต และเหตุการณ์เลือกใช้งานหรือไม่เลือกใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้เฉพาะในการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ตอนที่ 3 การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อสนับสนุนการจัดการความรู้ในคณะเทคโนโลยีการเกษตร ประกอบด้วย 1) ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการความรู้ 2) สภาพทั่วไปของการ

จัดการความรู้ในหน่วยงาน 3) กระบวนการจัดการความรู้ในหน่วยงาน และ 4) ความคิดเห็นต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อสนับสนุนการจัดการความรู้ในคณะเทคโนโลยีการเกษตร

1.3 นำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งมีประสบการณ์การทำงานที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารกับการจัดการความรู้ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบในด้านความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และสำนวนภาษา

1.4 นำแบบสอบถามกลับมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญเพื่อใช้เป็นแบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

2. แบบสัมภาษณ์การใช้งานต้นแบบระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อสนับสนุนการจัดการความรู้ของอาจารย์และบุคลากรคณะเทคโนโลยีการเกษตร จำนวน 1 ฉบับ โดยมีวิธีการสร้างแบบสัมภาษณ์ ดังนี้

1.1 ศึกษารวบรวมข้อมูลต่างๆ จากหนังสือ ตำรา บทความ รายงานการวิจัย เอกสารโครงการที่เกี่ยวข้องกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสนับสนุนการจัดการความรู้

1.2 สร้างแบบสัมภาษณ์การใช้งานต้นแบบระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสนับสนุนการจัดการความรู้ของอาจารย์และบุคลากรคณะเทคโนโลยีการเกษตร สจล. ซึ่งเป็นแบบสัมภาษณ์ในประเด็นเกี่ยวกับความพึงพอใจในการใช้งาน พฤติกรรมการใช้งาน ความมีส่วนร่วม ผลการปฏิบัติงานของอาจารย์และบุคลากร รวมทั้งปัญหาและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

1.3 นำแบบสัมภาษณ์ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งมีประสบการณ์การทำงานที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารกับการจัดการความรู้ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบในด้านความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และสำนวนภาษา

1.4 นำแบบสัมภาษณ์กลับมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญเพื่อใช้ในการสัมภาษณ์เพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาสภาพปัจจุบันของการจัดการความรู้ในคณะเทคโนโลยีการเกษตร พฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และความคิดเห็นต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อสนับสนุนการจัดการความรู้ของอาจารย์และบุคลากรคณะเทคโนโลยีการเกษตร โดยการส่งแบบสอบถามไปยังภาควิชาและสำนักงาน โดยได้นัดเวลาในการขอรับแบบสอบถามคืนหลังจากนั้น 1 อาทิตย์

2. นำแบบสอบถามที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลที่สมบูรณ์ มาทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3. นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อพัฒนาต้นแบบระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อสนับสนุนการจัดการความรู้ที่เหมาะสมของอาจารย์และบุคลากรคณะเทคโนโลยีการเกษตร

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมีให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. ให้ผู้เชี่ยวชาญซึ่งมีประสบการณ์การทำงานที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารกับการจัดการความรู้ จำนวน 3 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความเหมาะสมของต้นแบบระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อสนับสนุนการจัดการความรู้ที่พัฒนาขึ้น และดำเนินการปรับปรุงแก้ไข

5. นำต้นแบบระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อสนับสนุนการจัดการความรู้ที่พัฒนาขึ้นไปให้อาจารย์และบุคลากรคณะเทคโนโลยีการเกษตรทดลองใช้เป็นเวลา 3 เดือน โดยมีประชาสัมพันธ์ล่วงหน้าและจัดประชุมให้ความรู้ในการใช้งานก่อนที่จะให้ทดลองใช้งาน

6. ศึกษาประสิทธิภาพของต้นแบบระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่พัฒนาขึ้น โดยพิจารณาจากการสัมภาษณ์อาจารย์และบุคลากรเกี่ยวกับความพึงพอใจในการใช้งานระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อสนับสนุนการจัดการความรู้ ปัญหาและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

7. นำผลการสัมภาษณ์ มาทำการวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปในลักษณะความเรียง ทำการปรับปรุงแก้ไขระบบให้สมบูรณ์และมีประสิทธิภาพมากขึ้น และนำเสนอผลการวิจัยและข้อเสนอแนะลงในรายงานผลการวิจัยฉบับสมบูรณ์

ระยะเวลาที่ทำการวิจัย

ระยะเวลาทำการวิจัย ดำเนินการระหว่างเดือน ตุลาคม 2550 ถึง กันยายน 2551 ระยะเวลา 1 ปี และมีแผนการดำเนินงานตลอดโครงการวิจัย ดังนี้

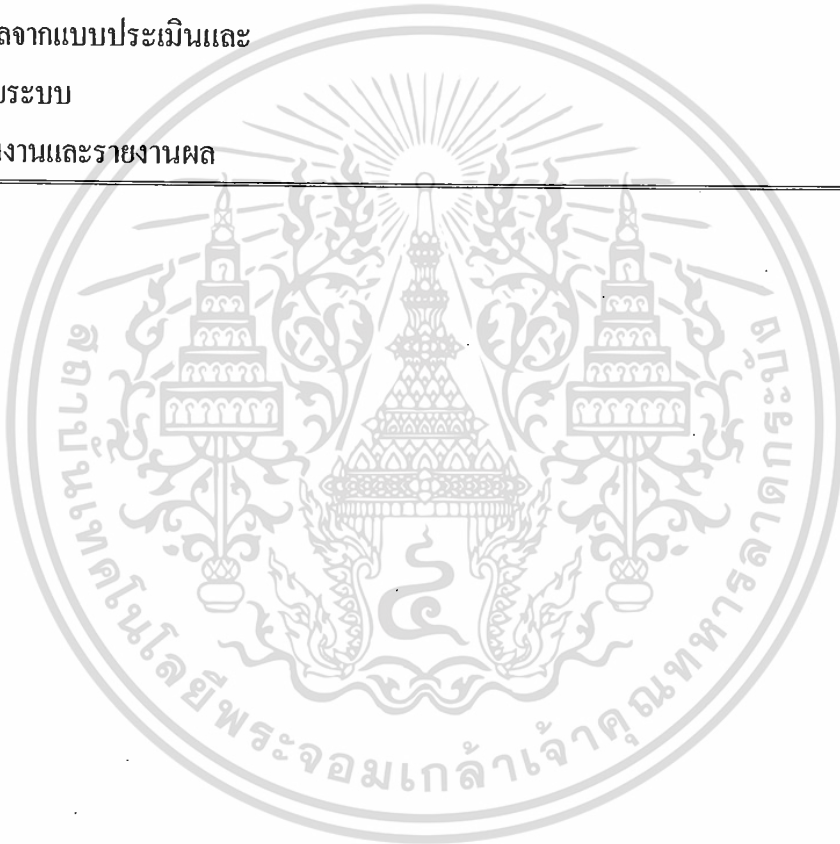
ตารางที่ 2 แสดงรายละเอียดแผนการดำเนินงานวิจัย

กิจกรรม	ระยะเวลาในการดำเนินงาน												
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1. ศึกษารวบรวมข้อมูลต่างๆ จากหนังสือ ตำรา บทความ รายงานการวิจัย เอกสาร โครงการ	←→												
2. สร้างแบบสอบถามการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศฯ และให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ		←→											
3. ส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่าง			←→										
4. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม				←→									
5. พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศฯ					←→								
6. ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเหมาะสมของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศฯ และดำเนินการปรับปรุงแก้ไข							←→						
7. ประชาสัมพันธ์และจัดประชุมให้ความรู้ใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า								←→					

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2 แสดงรายละเอียดแผนการดำเนินงานวิจัย (ต่อ)

กิจกรรม	ระยะเวลาในการดำเนินงาน												
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
8. นำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศฯไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง								←					→
9. สร้างแบบสัมภาษณ์ความพึงพอใจในการใช้งานระบบเทคโนโลยีสารสนเทศฯ และให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ													↔
10. ทำการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง													↔
11. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินและปรับปรุงแก้ไขระบบ													↔
12. สรุปผลดำเนินงานและรายงานผล													↔

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4

ผลการวิจัย (Results)

การพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อสนับสนุนการจัดการความรู้ของอาจารย์และบุคลากรคณะเทคโนโลยีการเกษตร สจล. สามารถแบ่งผลการวิจัยออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. สภาพปัจจุบันของการจัดการความรู้ในคณะเทคโนโลยีการเกษตร พฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และความคิดเห็นต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อสนับสนุนการจัดการความรู้ของอาจารย์และบุคลากรในคณะเทคโนโลยีการเกษตร

2. การทดลองใช้ต้นแบบระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อสนับสนุนการจัดการความรู้ที่เหมาะสมกับอาจารย์และบุคลากรคณะเทคโนโลยีการเกษตร

3. การนำเสนอระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อสนับสนุนการจัดการความรู้ที่เหมาะสมกับอาจารย์และบุคลากรคณะเทคโนโลยีการเกษตร

ส่วนที่ 1 สภาพปัจจุบันของการจัดการความรู้ในคณะเทคโนโลยีการเกษตร พฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และความคิดเห็นต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อสนับสนุนการจัดการความรู้ของอาจารย์และบุคลากรในคณะเทคโนโลยีการเกษตร

1.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 3 แสดงข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

	ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (ร้อยละ)
เพศ	ชาย	44
	หญิง	56
	รวม	100
อายุ	ต่ำกว่า 25 ปี	2
	26-35 ปี	18
	36-45 ปี	38
	46-55 ปี	42
	รวม	100
ตำแหน่ง	ผู้บริหาร/หัวหน้าภาค	6
	หัวหน้างาน	4
	เอกสารถูกส่งมอบให้ อาจารย์ผู้ใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า	46
	ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมีนักวิชาการ เนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้	18
	เจ้าหน้าที่	24

ตารางที่ 3 แสดงข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง (ต่อ)

	ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)
	ลูกจ้างชั่วคราว	2
	รวม	100
ตำแหน่งทางวิชาการ/สายงาน	ไม่มีตำแหน่งทางวิชาการ	69
	ผู้ช่วยศาสตราจารย์	21
	รองศาสตราจารย์	4
	ผู้ชำนาญการ	6
	รวม	100
ระดับการศึกษาสูงสุด	ต่ำกว่าปริญญาตรี	12
	ปริญญาตรี	26
	ปริญญาโท	36
	ปริญญาเอก	26
	รวม	100
ประสบการณ์การทำงาน	ต่ำกว่า 5 ปี	16
	6-15 ปี	32
	16-25 ปี	28
	26 ปีขึ้นไป	24
	รวม	100

จากตารางที่ 3 แสดงข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คน พบว่า เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 44 เพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 56 ส่วนใหญ่มีอายุอยู่ระหว่าง 46-55 ปี คิดเป็นร้อยละ 42 ส่วนใหญ่มีตำแหน่งอาจารย์ คิดเป็นร้อยละ 46 และไม่มีตำแหน่งทางวิชาการ คิดเป็นร้อยละ 69 ระดับการศึกษาสูงสุดปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 36 ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ทำงาน 6-15 ปี คิดเป็นร้อยละ 32

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.2 สภาพปัจจุบันของการจัดการความรู้ในคณะเทคโนโลยีการเกษตร

ตารางที่ 4 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของการจัดการความรู้

ลักษณะของการจัดการความรู้	ความคิดเห็น (ร้อยละ)	
	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย
- การค้นคว้าหาความรู้ใหม่เพิ่มเติมอยู่เสมอเป็นสิ่งที่ควรทำ	6	94
- ความรู้ที่มีอยู่ควรแบ่งปันกันและกันในหน่วยงาน	18	82
- ไม่ควรกังวลว่าตัวเองจะลดบทบาทและความสำคัญลงหลังจากที่แบ่งปันความรู้ให้กับผู้อื่น	32	68
- การแลกเปลี่ยนความรู้กับเพื่อนร่วมงาน ทำให้ได้รับความรู้เพิ่มขึ้น	24	76
- การประชุม สัมมนา ฝึกอบรม ทำให้ได้รับความรู้ใหม่	24	76
- การพบปะพูดคุยอย่างไม่เป็นทางการ ทำให้ได้รับความรู้ใหม่	34	66
- การลงมือปฏิบัติในการแก้ปัญหาในงานมักได้รับความรู้ใหม่อยู่เสมอ	28	72
- องค์กรจะก้าวหน้าได้บุคลากรต้องพัฒนางานด้วยการเรียนรู้อยู่เสมอ	14	86
- การสร้างความรู้ให้กับตนเองทำให้มีความชำนาญในงานได้มากขึ้น	30	70
- การปฏิบัติกรแก้ปัญหาในงานควรทำร่วมบุคคลในหน่วยงานเดียวกัน	40	60
- ความรู้ที่ได้รับจากประสบการณ์ ควรนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อนร่วมงาน	26	74
- ต้องมีการแสวงหาความรู้ใหม่อยู่เสมอเพื่อพัฒนางานให้ก้าวหน้า	16	84
- การรับฟังข้อเสนอแนะจากผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ มีประโยชน์	16	84
- บุคลากรปฏิบัติงานโดยเปิดเผยข้อมูลและมีความไว้วางใจกันและกัน	40	60
- การรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนร่วมงานอย่างจริงจัง	22	78
- ความสามัคคี ร่วมมือร่วมใจจะทำให้การปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมาย	24	76
- ความรู้และนวัตกรรมที่ได้จากการจัดการความรู้ช่วยพัฒนาองค์กร	28	72
รวม (ค่าเฉลี่ย)	25	75

จากตารางที่ 4 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของการจัดการความรู้ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นด้วยกับความสำคัญของการจัดการความรู้ โดยหัวข้อที่เห็นด้วยมากที่สุด 5 อันดับแรก คือ 1) การค้นคว้าหาความรู้ใหม่เพิ่มเติมอยู่เสมอเป็นสิ่งที่ควรทำ 2) องค์กรจะก้าวหน้าได้บุคลากรต้องพัฒนางานด้วยการเรียนรู้อยู่เสมอ 3) ต้องมีการแสวงหาความรู้ใหม่อยู่เสมอเพื่อพัฒนางานให้ก้าวหน้า 4) การรับฟังข้อเสนอแนะจากผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ มีประโยชน์ 5) ความรู้ที่มีอยู่ควรแบ่งปันกันและกันในหน่วยงาน ส่วนหัวข้อที่เห็นด้วยน้อยที่สุด คือ 1) การปฏิบัติกรแก้ปัญหาในงานควรทำร่วมบุคคลในหน่วยงานเดียวกัน 2) บุคลากรปฏิบัติงานโดยเปิดเผยข้อมูลและมีความไว้วางใจกันและกัน

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของการจัดการความรู้ในคณะเทคโนโลยีการเกษตร ตามการรับรู้ของอาจารย์และบุคลากร

ลักษณะของการจัดการความรู้	ความคิดเห็น (ร้อยละ)	
	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย
- มีการกำหนดให้ KM เป็นส่วนหนึ่งในวิสัยทัศน์หรือพันธกิจ	52	48
- มีการกำหนดแผนงานด้าน KM ที่เป็นรูปธรรมชัดเจน	68	32
- มีการเตรียมความพร้อม โดยการให้ความรู้ด้าน KM แก่บุคลากร	54	46
- การมีส่วนร่วมในกิจกรรม KM เป็นส่วนหนึ่งของเกณฑ์ที่หน่วยงานนำมาใช้ประกอบในการพิจารณาประเมินผลและให้ผลตอบแทนบุคลากร	64	36
- มีการรณรงค์ส่งเสริมหรือกระตุ้นเกี่ยวกับ KM	68	32
- มีการจัดตั้งทีมงานรับผิดชอบด้าน KM	62	38
- มีการกำหนดตัวชี้วัดของ KM โดยเฉพาะ	66	34
- ทุกคนในหน่วยงานถือว่า KM เป็นหน้าที่และความรับผิดชอบของทุกคน	68	32
- รับรู้แนวคิดเกี่ยวกับ KM แต่ยังไม่มีการนำมาปฏิบัติอย่างจริงจัง	58	42
- ไม่มีการวางแผนร่วมกัน บุคลากรที่มีความสนใจดำเนินการทำ KM ด้วยตนเองตามความเข้าใจ	46	54
- บุคลากรส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจว่า KM คืออะไร และยังไม่เห็นความสำคัญ	40	60
- บุคลากรมีความรู้ที่เพียงพอในการปฏิบัติงานอยู่แล้ว ไม่จำเป็นต้องมี KM	84	16
- ยังไม่มี KM เกิดขึ้นในหน่วยงาน	62	38
รวม (ค่าเฉลี่ย)	61	39

จากตารางที่ 5 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของการจัดการความรู้ในคณะเทคโนโลยีการเกษตร ตามการรับรู้ของอาจารย์และบุคลากร พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่า ในปัจจุบันคณะเทคโนโลยีการเกษตร แม้จะมีการจัดการความรู้ในหน่วยงานแล้ว แต่ยังไม่มีการจัดการความรู้ที่เป็นรูปธรรมชัดเจน โดยหัวข้อที่มีความคิดเห็นสอดคล้องกันมากที่สุด 5 อันดับแรก คือ ไม่เห็นด้วยที่ว่า 1) บุคลากรมีความรู้ที่เพียงพอในการปฏิบัติงานอยู่แล้ว ไม่จำเป็นต้องมี KM 2) มีการกำหนดแผนงานด้าน KM ที่เป็นรูปธรรมชัดเจน 3) มีการรณรงค์ส่งเสริมหรือกระตุ้นเกี่ยวกับ KM 4) ทุกคนในหน่วยงานถือว่า KM เป็นหน้าที่และความรับผิดชอบของทุกคน 5) มีการกำหนดตัวชี้วัดของ KM โดยเฉพาะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 6 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของกระบวนการจัดการความรู้ในคณะเทคโนโลยีการเกษตร ตามการรับรู้ของอาจารย์และบุคลากร

กระบวนการจัดการความรู้	ความคิดเห็น (ร้อยละ)	
	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย
1. ขั้นการบ่งชี้ความรู้ที่ต้องการ		
- มีการวิเคราะห์วิสัยทัศน์ฯ	62	38
- มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานฯ	64	36
- หน่วยงานมีการบ่งชี้ความรู้ฯ	60	40
- มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเองฯ	58	42
รวม (ค่าเฉลี่ย)	61	39
2. ขั้นแสวงหาและสร้างความรู้		
- มีการสำรวจความรู้ที่มีอยู่ในหน่วยงานฯ	76	24
- มีการค้นหาบุคลากรฯ	72	28
- มีการกระตุ้นให้บุคลากรสร้างความรู้ใหม่ๆขึ้นมาฯ	46	54
- มีการแสวงหาความรู้จากแหล่งอื่นๆฯ	56	44
- บุคลากรสำรวจและแสวงหาความรู้ที่ตนสนใจฯ	34	66
รวม (ค่าเฉลี่ย)	57	43
3. ขั้นการเก็บรวบรวมและการเข้าถึงความรู้		
- มีการนำความรู้ที่ผ่านการตรวจสอบแล้วมาดำเนินการแบ่งเป็นหมวดหมู่ฯ	62	38
- มีการจัดทำฐานความรู้ของวิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศฯ	64	36
- มีการเผยแพร่ฐานความรู้สู่หน่วยงานภายนอก	58	42
- บุคลากรแต่ละคนต่างคนต่างจัดเก็บความรู้ที่รวบรวมมาด้วยตนเองฯ	46	54
รวม (ค่าเฉลี่ย)	58	42
4. ขั้นการแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้และการนำไปใช้ประโยชน์		
- มีการใช้เทคนิคการเล่าเรื่องฯ	72	28
- มีการจัดทำสมุดหน้าเหลืองฯ	80	20
- มีการจัดตั้งทีมข้ามสายงานฯ	76	24
- มีการจัดตั้งกลุ่มคุณภาพและนวัตกรรมฯ	78	22
- มีชุมชนนักปฏิบัติฯ	80	20
- การทำ AAR	74	26
- มีระบบพี่เลี้ยง	74	26
- มีการสับเปลี่ยนงานฯ	76	24

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่าจะในรูปแบบใดก็ตาม ห้ามนำมาเผยแพร่หรือดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 6 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของกระบวนการจัดการความรู้ในคณะเทคโนโลยีการเกษตร ตามการรับรู้ของอาจารย์และบุคลากร (ต่อ)

กระบวนการจัดการความรู้	ความคิดเห็น (ร้อยละ)	
	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย
- มีเวทีสำหรับการแลกเปลี่ยนความรู้ๆ	68	32
- มีการจัดพื้นที่สำหรับพูดคุยแลกเปลี่ยนๆ	56	44
- มีการจัดบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ๆ	72	28
- มีการนำเทคโนโลยีที่ช่วยให้บุคลากรสื่อสารเชื่อมโยงกันๆ	72	28
- บุคลากรมีการแลกเปลี่ยนความรู้กันเองตามความสนใจๆ	46	54
- บุคลากรมีการแลกเปลี่ยนความรู้มาก	48	52
- บุคลากรได้นำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการปฏิบัติงานได้จริง	70	30
รวม (ค่าเฉลี่ย)	69	31

จากตารางที่ 6 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของกระบวนการจัดการความรู้ในคณะเทคโนโลยีการเกษตร ตามการรับรู้ของอาจารย์และบุคลากร พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่า ในปัจจุบันคณะเทคโนโลยีการเกษตรยังไม่มีกระบวนการจัดการความรู้ที่เป็นรูปธรรมชัดเจน โดยขั้นการแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้และการนำไปใช้ประโยชน์ มีน้อยที่สุด รองลงมาคือ ขั้นการบ่งชี้ความรู้ที่ต้องการ ขั้นการเก็บรวบรวมและการเข้าถึงความรู้ ขั้นแสวงหาและสร้างความรู้ตามลำดับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.3 พฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของอาจารย์และบุคลากรคณะเทคโนโลยีการเกษตร ตารางที่ 7 แสดงพฤติกรรมการใช้งานอุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

อุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	ระดับการใช้งาน (สูงสุด = 3)
1. คอมพิวเตอร์ตั้งโต๊ะ (Desktop)	2.58
2. เครื่องพิมพ์ (Printer)	2.56
3. โทรศัพท์มือถือ	2.52
4. โทรศัพท์	2.22
5. Thumb Drive/Handy Drive/Flash Drive	2.04
6. เครื่องเล่นซีดี/ดีวีดี	1.76
7. กล้องถ่ายภาพดิจิทัล	1.70
8. โทรสาร (Fax)	1.62
9. วิทยุกระจายเสียง	1.42
10. แสกนเนอร์ (Scanner)	1.30
11. คอมพิวเตอร์โน้ตบุ๊ก (Notebook)	1.28
12. เครื่องเล่น MP3	1.24
13. จานรับสัญญาณผ่านดาวเทียม/เคเบิลทีวี	1.02
14. กล้องวิดีโอ	0.96
15. เครื่องเล่นเทปเสียง	0.88
16. เครื่องเล่นวีดิโอเทป	0.72
17. Bluetooth	0.68
18. PDA/Palm/Pocket PC	0.46
19. เครื่องอ่านพิกัด (GPS)	0.38

จากตารางที่ 7 แสดงพฤติกรรมการใช้งานอุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ใช้คอมพิวเตอร์ตั้งโต๊ะ (Desktop) เครื่องพิมพ์ (Printer) และ โทรศัพท์มือถือ มากที่สุดตามลำดับ และใช้เครื่องอ่านพิกัด (GPS) PDA/Palm/Pocket PC และ Bluetooth น้อยที่สุดตามลำดับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 8 แสดงพฤติกรรมการใช้งานโปรแกรมคอมพิวเตอร์

โปรแกรมคอมพิวเตอร์	ระดับการใช้งาน (สูงสุด = 3)
1. โปรแกรมประมวลคำ เช่น MS Word	2.20
2. โปรแกรมนำเสนองาน เช่น MS PowerPoint	1.94
3. โปรแกรมบันทึกแผ่น CD/DVD เช่น Nero	1.92
4. โปรแกรมตัดต่อเสียง เช่น Audition	1.84
5. โปรแกรมตัดต่อวิดีโอ เช่น Premiere	1.56
6. โปรแกรมสร้างมัลติมีเดีย เช่น Flash/Director/Swish	1.42
7. โปรแกรมสร้างงานกราฟิก เช่น Photoshop/illustrator	1.24
8. โปรแกรมจัดเก็บฐานข้อมูล เช่น MS Access / FoxPro	1.22
9. โปรแกรมตารางและการคำนวณ เช่น MS Excel	0.98
10. โปรแกรมบนโทรศัพท์มือถือ	0.98
11. โปรแกรมบันทึก เช่น คู่มือ รูปภาพ ฟังเพลง	0.7
12. การเขียนโปรแกรมด้วยภาษาคอมพิวเตอร์ เช่น ซี ปาสคาล	0.68
13. โปรแกรมช่วยจัดการตารางเวลา เช่น MS Outlook /Project	0.62
14. โปรแกรมคำนวณสถิติ เช่น SPSS	0.54
15. โปรแกรม Utility เช่น AntiVirus / WinZip	0.50
16. โปรแกรมมัลติมีเดีย บทเรียนช่วยสอน หรือ E-Book	0.50
17. โปรแกรมสร้างบทเรียนช่วยสอน เช่น Authorware/Toolbook	0.48
18. โปรแกรมเกมส์	0.46
19. โปรแกรมสร้างโฮมเพจหรือเว็บ เช่น FrontPage/Dreamweaver	0.34

จากตารางที่ 8 แสดงพฤติกรรมการใช้งานโปรแกรมคอมพิวเตอร์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ใช้โปรแกรมประมวลคำ เช่น MS Word โปรแกรมนำเสนองาน เช่น MS PowerPoint และ โปรแกรมบันทึกแผ่น CD/DVD เช่น Nero มากที่สุดตามลำดับ และใช้โปรแกรมสร้างโฮมเพจหรือเว็บ เช่น FrontPage/Dreamweaver โปรแกรมเกมส์ และ โปรแกรมสร้างบทเรียนช่วยสอน เช่น Authorware/Toolbook น้อยที่สุดตามลำดับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 9 แสดงพฤติกรรมการใช้งานอินเทอร์เน็ต

รูปแบบการใช้งานอินเทอร์เน็ต	ระดับการใช้งาน (สูงสุด = 3)
1. รับส่งข่าวสารข้อมูลผ่าน E-mail	2.26
2. กระดานสนทนา (Web board)	2.18
3. เขียนสมุดบันทึก (Blog/Diary)	2.18
4. สนทนาออนไลน์ (Chat/MSN)	1.94
5. ใช้บริการหอสมุดสถาบัน เช่น สืบค้นฐานข้อมูล คืบหนังสือ	1.76
6. สืบค้นข้อมูลภายในสถาบัน เช่น บุคลากร สวัสดิการ ระเบียบ	1.64
7. สืบค้นข้อมูลที่ต้องการผ่าน Search Engine เช่น Google	1.50
8. การเรียนการสอนในรูปแบบ E-learning	1.48
9. ภาระหน้าที่ เช่น ส่งเกรด ส่งเอกสารราชการ	1.26
10. ทำเว็บไซต์ส่วนตัว	1.10
11. ซื้อสินค้าหรือบริการ เช่น สั่งซื้อหนังสือ ของตัวเครื่องบิน	0.96
12. ขายสินค้า เช่น เสื้อผ้ามือสอง	0.96
13. Download ข้อมูล เช่น ไฟล์เอกสาร วิดีโอ ภาพ โปรแกรม	0.94
14. อ่านข่าวสารประจำวัน	0.90
15. เข้าเว็บที่สนใจ	0.80
16. Google earth	0.64
17. บันทึกลง เช่น ดูหนัง ฟังเพลง	0.48
18. เล่นเกมส์	0.44
19. Web cam	0.28

จากตารางที่ 9 แสดงพฤติกรรมการใช้งานอินเทอร์เน็ต พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ใช้รับส่งข่าวสารข้อมูลผ่าน E-mail กระดานสนทนา (Web board) และ เขียนสมุดบันทึก (Blog/Diary) มากที่สุดตามลำดับ และใช้ Web cam เล่นเกมส์ และ บันทึกลง เช่น ดูหนัง ฟังเพลง น้อยที่สุดตามลำดับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 10 แสดงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการใช้งานอินเทอร์เน็ต

	ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง	จำนวน (ร้อยละ)
คอมพิวเตอร์ประจำในที่ทำงาน	ไม่มี	10
	มี	90
	- เชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตได้	90
	- เชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตไม่ได้	10
คอมพิวเตอร์ที่บ้าน	ไม่มี	28
	มี	72
	- เชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตได้	52
	- เชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตไม่ได้	48
สถานที่ที่ใช้งานอินเทอร์เน็ต	ที่ทำงาน	68
	ที่บ้าน	14
	เท่าๆ กัน	18
ประสบการณ์ในการใช้อินเทอร์เน็ต	ต่ำกว่า 2 ปี	2
	2-5 ปี	38
	6-10 ปี	44
	มากกว่า 10 ปี	16
ความถี่ในการใช้งานอินเทอร์เน็ต	ทุกวัน	58
	2-3 วัน/ครั้ง	32
	อาทิตย์ละครั้ง	6
	นานๆ ใช้นานๆ	4
ระยะเวลาในการใช้งานอินเทอร์เน็ตต่อครั้ง	น้อยกว่า ½ ชั่วโมง	10
	½ - 1 ชั่วโมง	42
	1-2 ชั่วโมง	32
	มากกว่า 2 ชั่วโมง	16

จากตารางที่ 10 แสดงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการใช้งานอินเทอร์เน็ต พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีคอมพิวเตอร์ประจำในที่ทำงาน และคอมพิวเตอร์ที่บ้าน ซึ่งสามารถเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตได้ โดยสถานที่ที่ใช้งานอินเทอร์เน็ตได้แก่ที่ทำงาน ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการใช้อินเทอร์เน็ต 6-10 ปี และใช้งานอินเทอร์เน็ตทุกวัน โดยมีระยะเวลาในการใช้งานอินเทอร์เน็ตต่อครั้ง ½ - 1 ชั่วโมง

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 11 แสดงลำดับเหตุผลการเลือกใช้งานหรือไม่เลือกใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

เหตุผลการใช้งาน	Mean	S.D
1. จำเป็นต่อการทำงาน	5.80	5.80
2. ความรวดเร็วในการใช้งาน	5.06	5.06
3. วิธีการใช้งานง่าย สะดวก	4.54	4.54
4. จำเป็นต่อชีวิตประจำวัน	3.78	3.78
5. มีให้ใช้ในที่ทำงานหรือที่บ้าน	3.50	3.50
6. ความทันสมัย ล้ำสมัย และกระแสสังคม	3.42	3.42
7. ความชอบหรือสนใจส่วนตัว	2.78	2.78

จากตารางที่ 11 แสดงลำดับเหตุผลการเลือกใช้งานหรือไม่เลือกใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ให้เหตุผลในการเลือกใช้งานหรือไม่เลือกใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารตามลำดับ โดยพิจารณาจากความจำเป็นต่อการทำงาน มากที่สุด ส่วนความชอบหรือสนใจส่วนตัวเป็นเหตุผลน้อยที่สุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.4 การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อสนับสนุนการจัดการความรู้ในคณะเทคโนโลยีการเกษตร ตารางที่ 12 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการจัดการความรู้ในคณะเทคโนโลยีการเกษตร ตามการรับรู้ของอาจารย์และบุคลากร

สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการจัดการความรู้	ความคิดเห็น (ร้อยละ)	
	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย
- หน่วยงานมีการนำ ICT มาสนับสนุนในกิจกรรม KM	70	30
- หน่วยงานมีการเก็บข้อมูลความรู้ต่างๆ ที่หน่วยงานมีอยู่ไว้ในระบบฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์	68	32
- หน่วยงานมีการใช้ ICT ช่วยให้ผู้บุคลากรสามารถเข้าถึงความรู้ๆ	72	28
- มีการจัดทำเว็บไซต์รวมของหน่วยงานๆ	68	32
- หน่วยงานมีการจัดทำเว็บไซต์ส่วนตัวๆ	82	18
- ท่านจัดทำเว็บไซต์ของตนเองตามความสนใจและความถนัด	86	14
- ท่านมักใช้วิธีการ Search ในระบบอินเทอร์เน็ตๆ	24	76
- ท่านนิยมใช้ E-mail ในการติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่น	36	64
- ท่านใช้กระดานสนทนา (Webboard) เพื่อการพบปะๆ	76	24
- ท่านใช้การสนทนาออนไลน์ๆ	74	26
- ท่านมี Blog ของตนเองๆ	88	22
- ท่านมักเข้าไปอ่าน Blog ของผู้อื่นๆ	86	14
- ท่านมีกลุ่ม KM หรือ COP ที่สนใจความรู้เรื่องเดียวกันๆ	90	10
- ท่านมีการใช้อุปกรณ์ ICT ในการเก็บข้อมูลความรู้ๆ	42	58
- ท่านมีการบันทึกรายการโทรทัศน์หรือรายการวิทยุที่น่าสนใจๆ	64	36
- ท่านมีการจัดหาความรู้ที่สนใจโดยการซื้อแผ่น CD ๗	38	62
- ท่านมีการจัดเก็บความรู้ของตนเองๆ ภายในเครื่องคอมพิวเตอร์ของท่าน	42	58
- ท่านมีการจัดเก็บความรู้ของตนเองๆ ลงในแผ่น CD/DVD/Thumb drive	40	60
- ท่านมีการจัดทำสำเนาเอกสารความรู้โดยใช้เครื่องพิมพ์ๆ	36	64
- ท่านมีการจัดทำบทเรียนคอมพิวเตอร์ๆ	72	28
รวม (ค่าเฉลี่ย)	62	38

จากตารางที่ 12 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการจัดการความรู้ในคณะเทคโนโลยีการเกษตร ตามการรับรู้ของอาจารย์และบุคลากร พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่า ในปัจจุบันมีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการจัดการความรู้ในคณะเทคโนโลยีการเกษตรน้อย โดยลักษณะการใช้มากที่สุด ได้แก่ 1) ใช้วิธีการ Search ในระบบอินเทอร์เน็ตๆ 2) ใช้

E-mail ในการติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่น 3) มีการจัดทำสำเนาเอกสารความรู้โดยใช้เครื่องพิมพ์ฯ 4) มีการจัดหาความรู้ที่สนใจโดยการซื้อแผ่น CD ฯ 5) มีการจัดเก็บความรู้ของตนเองฯ ลงในแผ่น CD/DVD/Thumb drive ส่วนลักษณะที่มีการใช้น้อยที่สุด ได้แก่ 1) มีกลุ่ม KM หรือ COP ที่สนใจความรู้เรื่องเดียวกันฯ 2) มี Blog ของตนเองฯ 3) มีการเข้าไปอ่าน Blog ของผู้อื่นฯ 4) มีการจัดทำเว็บไซต์ของตนเองตามความสนใจและความถนัด 5) หน่วยงานมีการจัดทำเว็บไซต์ส่วนตัวฯ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 13 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อสนับสนุนการจัดการความรู้ในคณะเทคโนโลยีการเกษตร

การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการจัดการความรู้	ความคิดเห็น (ร้อยละ)	
	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย
- ICT มีความจำเป็นอย่างมากต่อการจัดการความรู้	32	68
- ICT ช่วยให้การจัดการความรู้มีความสะดวกและรวดเร็ว	22	78
- ควรมีการพัฒนาระบบ ICT ที่มีมาตรฐานฯ	26	74
- ควรมีทีมงานพัฒนาระบบโดยเฉพาะฯ	22	78
- ควรใช้ ICT เข้ามาสนับสนุนการจัดการความรู้ในทุกขั้นตอน	42	58
- ควรใช้ ICT เข้ามาสนับสนุนการจัดการความรู้เฉพาะบางขั้นที่จำเป็น ได้แก่		
- ขั้นการบ่งชี้ความรู้ที่ต้องการ	78	22
- ขั้นการแสวงหาและสร้างความรู้	56	44
- ขั้นการเก็บรวบรวมและการเข้าถึงความรู้	50	50
- ขั้นการแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้และการนำไปใช้ประโยชน์	36	64
- ควรมีการให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้งาน ICT ก่อนที่จะนำระบบมาใช้จริง	40	60
- ท่านมีความกังวลใจในการใช้ ICT เพื่อสนับสนุนการจัดการความรู้ฯ	66	34
- ระบบ ICT ที่พัฒนาขึ้นควรมีการใช้งานที่ง่าย	22	78
- ควรมีระบบการช่วยเหลือ ติดตาม ประเมินผลการใช้ระบบ ICT	34	66
- คณะควรให้การสนับสนุนทรัพยากร ICT เพื่อการจัดการความรู้อย่างเต็มที่ฯ	32	68
รวม (ค่าเฉลี่ย)	40	60

จากตารางที่ 13 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อสนับสนุนการจัดการความรู้ในคณะเทคโนโลยีการเกษตร พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นด้วยกับความสำคัญของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อสนับสนุนการจัดการความรู้ในคณะเทคโนโลยีการเกษตร โดยหัวข้อที่เห็นด้วยมากที่สุด ได้แก่ 1) ICT ช่วยให้การจัดการความรู้มีความสะดวกและรวดเร็ว 2) ควรมีทีมงานพัฒนาระบบโดยเฉพาะฯ 3) ระบบ ICT ที่พัฒนาขึ้นควรมีการใช้งานที่ง่าย ส่วนหัวข้อที่เห็นด้วยน้อยที่สุด ได้แก่ 1) ควรใช้ ICT เข้ามาสนับสนุนการจัดการความรู้ในขั้นการบ่งชี้ความรู้ที่ต้องการ 2) ท่านมีความกังวลใจในการใช้ ICT เพื่อสนับสนุนการจัดการความรู้ฯ 3) ควรใช้ ICT เข้ามาสนับสนุนการจัดการความรู้ในขั้นการแสวงหาและสร้างความรู้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนที่ 2 การทดลองใช้ต้นแบบระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อสนับสนุนการจัดการความรู้ที่เหมาะสมกับอาจารย์และบุคลากรคณะเทคโนโลยีการเกษตร

จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามในผลการวิจัยส่วนที่ 1 ผู้วิจัยได้นำมาใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นในการออกแบบต้นแบบ (Prototype) ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อสนับสนุนการจัดการความรู้ที่เหมาะสมกับอาจารย์และบุคลากรคณะเทคโนโลยีการเกษตร และนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญซึ่งมีประสบการณ์การทำงานที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารกับการจัดการความรู้ จำนวน 3 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความเหมาะสมของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อสนับสนุนการจัดการความรู้ที่พัฒนาขึ้น ก่อนที่จะนำไปใช้ทดลองกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นอาจารย์และบุคลากร คณะเทคโนโลยีการเกษตร

2.1 ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของต้นแบบระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อสนับสนุนการจัดการความรู้ของอาจารย์และบุคลากรคณะเทคโนโลยีการเกษตร

ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของระบบฯ โดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่า ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่านมีความคิดเห็นว่า ระบบที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมสามารถนำไปทดลองใช้ได้ แต่ควรปรับปรุงแก้ไขในบางส่วน ได้แก่

1) ด้านการออกแบบหน้าจอ ควรแก้ไขส่วนของแบนเนอร์ (Banner) ที่ควรปรับตัวอักษรให้อ่านได้ชัดเจนขึ้น ส่วนของสี่เหลี่ยมหลังระหว่างแถบเครื่องมือนำทาง (Navigation) กับส่วนของเนื้อหา (Content) ที่ควรจะแตกต่างกัน และโลโก้ของวิกิ (Wiki) ที่น่าจะใช้ภาพที่เหมือนกับวิกิพีเดียสากล เพียงแต่ปรับข้อความให้เป็นของคณะเทคโนโลยีการเกษตร

2) ด้านการใช้งาน ควรปรับปรุงสิทธิในการเขียนข้อเสนอแนะในบันทึกความรู้ (Blog) และกระดานสนทนา (Forum) ให้คนทั่วไปที่ไม่ใช่สมาชิกสามารถเขียนหรือแสดงความคิดเห็นได้ เพื่อเพิ่มความยืดหยุ่นในการใช้งาน และตอบสนองต่อการใช้งานในวงกว้าง นอกจากนี้ในส่วนของวิกิควรมีหน้าที่แสดงรายชื่อบทความทั้งหมดเพื่อให้ง่ายต่อการเลือกอ่านบทความของผู้ใช้

2.2 ผลการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของอาจารย์และบุคลากรต่อการใช้งานต้นแบบระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อสนับสนุนการจัดการความรู้ของอาจารย์และบุคลากรคณะเทคโนโลยีการเกษตร

ผู้วิจัยได้ทำการปรับปรุงแก้ไขต้นแบบระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อสนับสนุนการจัดการความรู้ของอาจารย์และบุคลากรคณะเทคโนโลยีการเกษตร ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้สมบูรณ์ก่อนที่จะนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นอาจารย์และบุคลากรของคณะเทคโนโลยีการเกษตร โดยมีการประชาสัมพันธ์และจัดประชุมให้ความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารกับการจัดการความรู้ และมีการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้งานก่อนที่จะให้กลุ่มตัวอย่างทำการทดลองใช้งานเป็นระยะเวลา 3 เดือน

ผลการสัมภาษณ์อาจารย์และบุคลากร จำนวน 10 คน ที่ทดลองใช้งานระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อสนับสนุนการจัดการความรู้ที่เหมาะสมกับอาจารย์และบุคลากรคณะเทคโนโลยีการเกษตร เป็นระยะเวลา 3 เดือน พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อการใช้งานระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อสนับสนุนการจัดการความรู้ที่เหมาะสมกับอาจารย์และบุคลากรคณะเทคโนโลยีการเกษตร ในประเด็นที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

- 1) ด้านความพึงพอใจในการใช้งาน พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมีความพึงพอใจในการใช้งานระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อสนับสนุนการจัดการความรู้ที่พัฒนาขึ้น เนื่องจากมีการใช้งานที่ไม่ยุ่งยากนัก และเห็นว่าเป็นช่องทางที่เหมาะสมกับเทคโนโลยีและรูปแบบการปฏิบัติงานในปัจจุบัน
- 2) ด้านพฤติกรรมการใช้งาน พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ใช้การบันทึกความรู้ (Blog) เพื่อเขียนบทความที่ตนเองคิดว่ามีประโยชน์ ซึ่งเรื่องที่น่าสนใจส่วนใหญ่เป็นเรื่องที่ตนเองสนใจ หรืออยู่ในกระแสความสนใจของสังคม และมีบางคนที่นำประสบการณ์ของตนเองมาถ่ายทอดให้ผู้อื่นรับรู้
- 3) ด้านความมีส่วนร่วม พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าแม้จะมีการเขียนบันทึกความรู้และการแสดงความคิดเห็นในบันทึกความรู้ แต่ก็ยังมีจำนวนน้อยเมื่อเทียบกับปริมาณอาจารย์และบุคลากรทั้งหมด อาจจะเนื่องจากความเข้าใจว่าใช้งานยาก เพราะไม่ได้เข้ามาอบรมการใช้งาน รวมทั้งขาดการกระตุ้นหรือแรงจูงใจ ดังนั้นจึงควรจะทำการศึกษาสัมพันธภาพมากขึ้นรวมทั้งสร้างแรงจูงใจหรือบรรยากาศให้ทุกคนเข้ามาร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้มากขึ้น
- 4) ด้านผลการปฏิบัติงาน พบว่า กลุ่มตัวอย่างบางคนมีการนำความรู้ของสมาชิกคนอื่นๆ ไปปรับใช้บ้าง ซึ่งก็มีส่วนช่วยในการทำงาน แต่ก็ยังไม่สามารถบอกได้ว่าผลการปฏิบัติงานดีขึ้นอย่างชัดเจน เพียงแต่ความรู้บางอย่างช่วยให้การปฏิบัติงานสะดวกหรือง่ายขึ้น เช่น มีการบันทึกเกี่ยวกับโปรแกรม antivirus ที่มีประสิทธิภาพในการกำจัดไวรัสคอมพิวเตอร์ ซึ่งก็มีผู้นำไปทดลองใช้ดูก็ปรากฏว่าสามารถแก้ปัญหาไวรัสในเครื่องคอมพิวเตอร์ของตนเองได้
- 5) ด้านปัญหาและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม พบว่า กลุ่มตัวอย่างบางคนเห็นว่าการใช้งานในบางส่วน เช่น ระบบการสมัครสมาชิกที่ต้องมีการยืนยันสิทธิทาง E-mail ทำให้ผู้ใช้รู้สึกว่ายุ่งยาก จึงอยากให้มีการสมัครสมาชิกแล้วสามารถใช้งานได้ทันที รวมทั้งการเขียนบันทึกที่อยากให้มีระบบโหวต หรือการนับจำนวนผู้อ่านได้ เพื่อกระตุ้นให้คนสนใจ นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างบางคนอยากให้มีการปรับแต่งหน้าจอรระบบให้สวยงามและน่าดึงดูดใจมากขึ้น เพื่อไม่ให้ดูเป็นวิชาการเกินไปซึ่งน่าจะช่วยให้อาจารย์และบุคลากรอยากที่จะเข้ามาใช้งานมากขึ้น

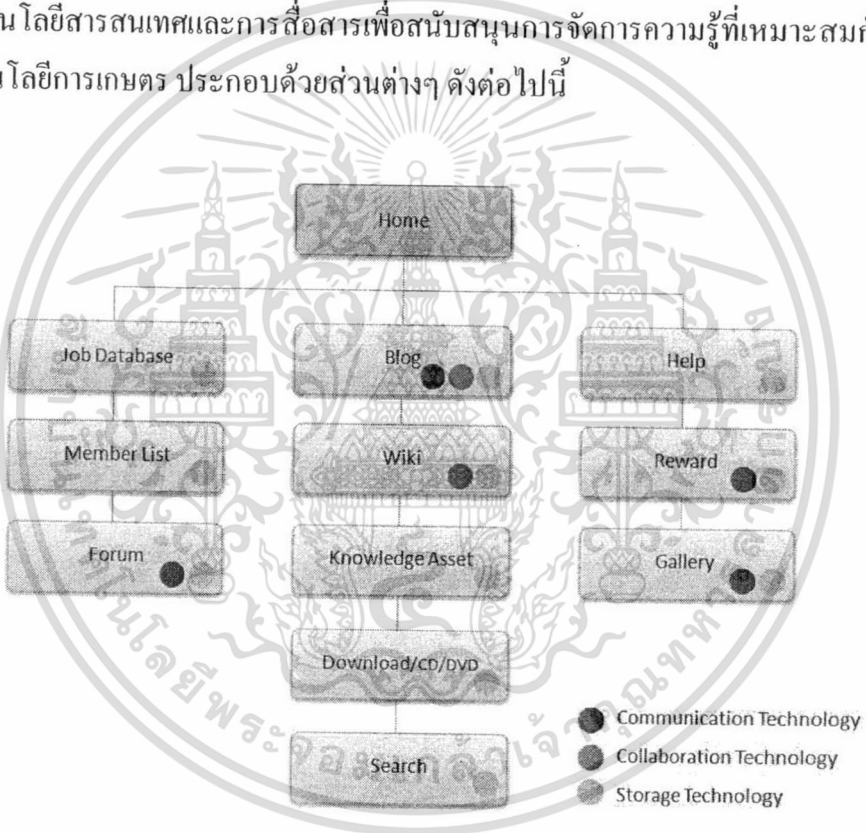
จากผลการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้ทำการปรับปรุงแก้ไขระบบ ในส่วนของระบบการรับสมัครสมาชิกที่สามารถใช้งานได้ทันที ระบบการโหวตและนับจำนวนผู้อ่าน และแก้ไขกราฟิกและองค์ประกอบต่างๆ ในหน้าจอรระบบให้สวยงามและน่าใช้งานขึ้น โดยเพิ่มภาพถ่ายสถานที่และบรรยากาศที่เกี่ยวข้องกับคณะลงไป รวมทั้งได้เพิ่มเครื่องมือที่ใช้ในส่วนของ การสนับสนุน ได้แก่ ส่วนแนะนำการใช้งาน (Help) รายชื่อสมาชิก (Member List) กระดานสนทนา (Forum) สมาชิกดีเด่น (Reward) ภาพกิจกรรม (Gallery) เพื่อให้ระบบที่พัฒนามีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ส่วนที่ 3 การนำเสนอระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อสนับสนุนการจัดการความรู้ที่เหมาะสมกับอาจารย์และบุคลากรคณะเทคโนโลยีการเกษตร

จากการวิเคราะห์ข้อมูลในผลการวิจัยขั้นตอนส่วนที่ 1 และ 2 ผู้วิจัยได้นำมาปรับปรุงแก้ไขและนำเสนอระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อสนับสนุนการจัดการความรู้ที่เหมาะสมกับอาจารย์และบุคลากรคณะเทคโนโลยีการเกษตร โดยมีรายละเอียด ดังนี้

3.1 โครงสร้างของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อสนับสนุนการจัดการความรู้ที่เหมาะสมกับอาจารย์และบุคลากรคณะเทคโนโลยีการเกษตร

ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อสนับสนุนการจัดการความรู้ที่เหมาะสมกับอาจารย์และบุคลากรคณะเทคโนโลยีการเกษตร ประกอบด้วยส่วนต่างๆ ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 3 แสดงโครงสร้างของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อสนับสนุนการจัดการความรู้ที่เหมาะสมกับอาจารย์และบุคลากรคณะเทคโนโลยีการเกษตร

- 1) โฮมเพจ (Home) เป็นหน้าแรกของระบบฯ ประกอบด้วยข้อความและกราฟิกที่แสดงชื่อของระบบฯ และข้อความเชิญชวนให้อาจารย์และบุคลากรเข้ามาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน โดยจะแสดงความรู้ในคลังความรู้ (Knowledge Asset) เรื่องล่าสุด รวมทั้งบันทึกความรู้ (Blog) และความคิดเห็นล่าสุดที่มีสมาชิกเขียนไว้
- 2) ส่วนแนะนำการใช้งาน (Help) สำหรับให้ข้อมูลเกี่ยวกับส่วนประกอบของระบบฯ วิธีการใช้งานส่วนต่างๆ โดยเฉพาะเทคนิคการใช้โปรแกรมเขียนบันทึก

3) **ฐานข้อมูลการปฏิบัติงาน (Job Database)** เป็นฐานข้อมูลที่รวบรวมขอบข่ายการปฏิบัติงานของตำแหน่งหน้าที่ต่างๆ ภายในคณะ โดยแสดงรายละเอียดและขั้นตอนของงานที่ต้องปฏิบัติ ความรู้ ความสามารถ หรือคุณลักษณะอื่นๆ ที่ผู้ปฏิบัติหน้าที่นั้นๆ ควรมี

4) **บันทึกความรู้ (Blog)** เป็นเครื่องมือหลักที่ให้อาจารย์และบุคลากรเข้ามานำบันทึกความรู้ของตนเองเพื่อเผยแพร่แก่ผู้อื่น โดยผู้ที่เขียนบันทึกได้ต้องทำการสมัครสมาชิกก่อน ในการเขียนบันทึกผู้เขียนสามารถเพิ่มรูปภาพและไฟล์อื่นๆ เช่น Animation, Sound, Movie ได้ เพื่อความสมบูรณ์หรือเพิ่มความน่าสนใจให้แก่เรื่องราวที่บันทึก หรือสามารถปรับปรุงแก้ไขบันทึกได้ในภายหลัง นอกจากนี้ผู้ที่เข้ามาอ่านสามารถแสดงความคิดเห็นได้โดยไม่ต้องสมัครเป็นสมาชิก เพื่ออำนวยความสะดวกต่อการแลกเปลี่ยนความรู้ร่วมกัน

5) **วิกิ (Wiki)** เป็นเครื่องมือหลักอีกส่วนหนึ่งที่ให้อาจารย์และบุคลากรเข้ามานำบันทึกความรู้ในเรื่องที่ตนเองสนใจและเชี่ยวชาญร่วมกับสมาชิกคนอื่นที่มีความสนใจและเชี่ยวชาญในเรื่องเดียวกัน ฉะนั้นบทความที่ปรากฏจึงไม่ใช่ของผู้เขียนคนเดียวคนใดคนหนึ่ง แต่เป็นลักษณะของการที่สมาชิกหลายคนร่วมกันเขียนและแก้ไขจนกว่าบทความเรื่องนั้นๆ จะมีความสมบูรณ์

6) **รายชื่อสมาชิก (Member List)** ผู้ใช้ระบบสามารถตรวจสอบรายชื่อของผู้ที่สมัครเป็นสมาชิกได้จากหน้านี้ โดยจะแสดงรายละเอียดเบื้องต้นเกี่ยวกับชื่อ ภาพผู้ใช้ บทบาท เว็บไซต์ วันเริ่มต้นสมัครสมาชิก ของสมาชิกทุกคน และเมื่อคลิกที่ชื่อแต่ละคนจะเข้าไปสู่หน้าที่แสดงรายละเอียดที่มากขึ้นเกี่ยวกับประวัติของสมาชิก พร้อมทั้งรวบรวมบันทึกและความคิดเห็นทั้งหมดที่สมาชิกคนนั้นเขียน

7) **กระดานสนทนา (Forum)** สำหรับให้สมาชิกรวมทั้งผู้ที่สนใจใช้เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารแจ้งข่าว หรือสอบถาม โดยแบ่งออกเป็น 3 ห้อง ประกอบด้วย ห้องประกาศข่าว&ประชาสัมพันธ์ ห้องสอบถามปัญหาการใช้งาน และห้องสนทนาเรื่องทั่วไป

8) **คลังความรู้ (Knowledge Asset)** เป็นฐานข้อมูลที่ทีมงานการจัดการความรู้ของคณะ ทำการรวบรวมจากแหล่งความรู้ต่างๆ รวมทั้งการถอดความรู้จากอาจารย์หรือบุคลากรที่เป็น Best Practice ในด้านต่างๆ ผ่านรูปแบบบทความการสัมภาษณ์ ไฟล์เสียง หรือไฟล์วิดีโอ เพื่อให้สมาชิกและผู้ที่เกี่ยวข้องเข้ามาอ่านศึกษาเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานของตนเอง

9) **ดาวน์โหลด (Download)** เป็นหน้าที่ที่ทีมงานการจัดการความรู้ของคณะรวบรวมความรู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการปฏิบัติงานในตำแหน่งหน้าที่ต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นคู่มือ แบบฟอร์ม Template หรือรูปแบบอื่นๆ เพื่อให้สมาชิกสามารถดาวน์โหลดไฟล์ต่างๆ ไปใช้ในการปฏิบัติงานของตนได้

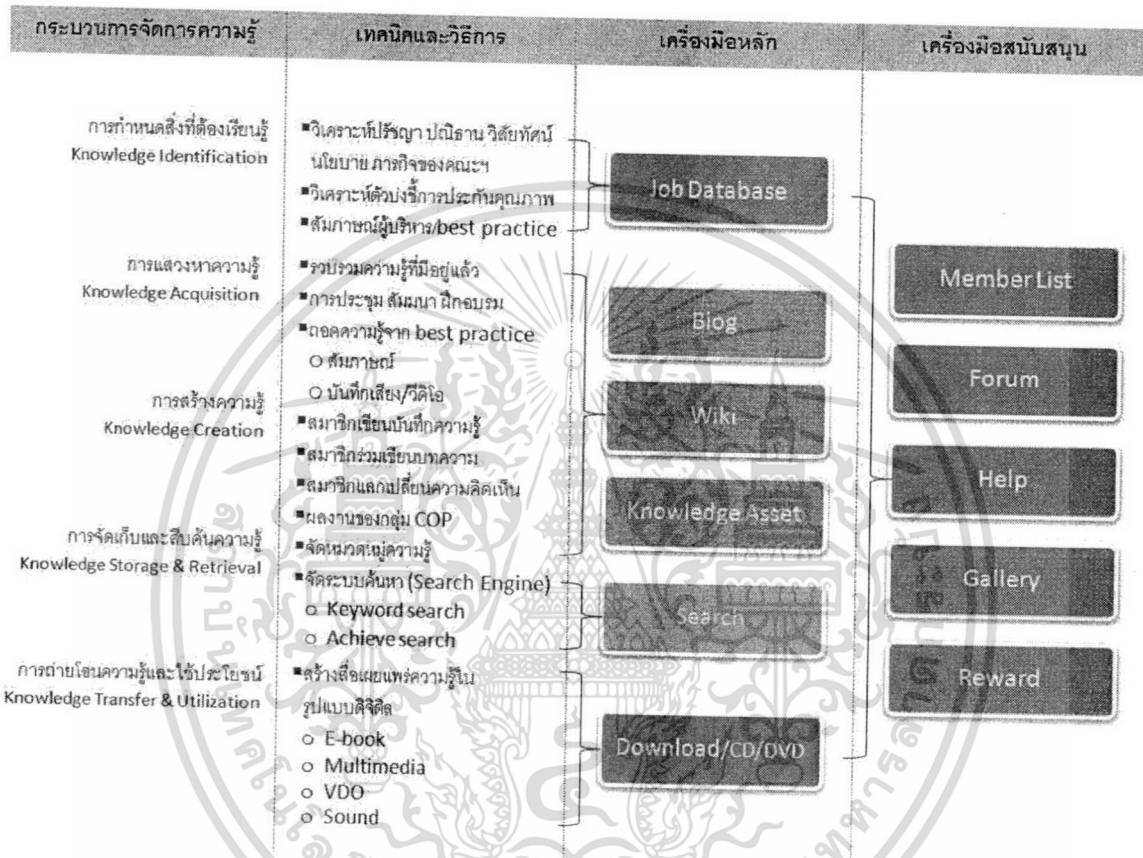
10) **ระบบค้นหา (Search)** ผู้ใช้สามารถค้นหาค้นหาบันทึกหรือเรื่องที่ต้องการผ่านการค้นหาด้วยการพิมพ์คำสำคัญ (Keyword) หรือค้นหาจากหมวดหมู่ Tag หรือจากช่วงเวลาที่ยืนยัน เช่น วัน เดือน ปี เป็นต้น

11) **สมาชิกดีเด่น (Reward)** สำหรับแสดงข้อมูลของอาจารย์และบุคลากรที่มีผลงานการปฏิบัติงานหรือมีส่วนร่วมในการจัดการความรู้ดีเด่น ชัดเจน ตรงตามเกณฑ์ของคณะ ข้อมูลที่แสดงจะประกอบด้วยชื่อและภาพของผู้ที่ได้รับรางวัล ผลงานที่ทำให้ได้รับรางวัล และบทสัมภาษณ์ความคิดเห็นและความรู้สึก ประโยชน์ด้านการค้า

12) **ภาพกิจกรรม (Gallery)** เป็นส่วนที่รวบรวมภาพถ่ายของกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการความรู้ของคณะเทคโนโลยีการเกษตร ไม่ว่าจะเป็นการประชุม อบรม สัมมนา ศึกษาดูงาน เป็นต้น

3.2 กระบวนการของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อสนับสนุนการจัดการความรู้ที่เหมาะสมกับอาจารย์และบุคลากรคณะเทคโนโลยีการเกษตร

กระบวนการทำงานของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อสนับสนุนการจัดการความรู้ที่เหมาะสมกับอาจารย์และบุคลากรคณะเทคโนโลยีการเกษตร สามารถสรุปตามขั้นตอนของการจัดการความรู้ได้ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 4 แสดงกระบวนการของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อสนับสนุนการจัดการความรู้ที่เหมาะสมกับอาจารย์และบุคลากรคณะเทคโนโลยีการเกษตร

ขั้นตอนที่ 1 การกำหนดสิ่งที่ต้องเรียนรู้ (Knowledge Identification) เป็นกระบวนการสำคัญเพื่อให้อาจารย์และบุคลากรคณะเทคโนโลยีการเกษตรมองเห็นภาพรวมของความรู้ที่เกี่ยวข้องกับบทบาทหน้าที่ของตนเองเพื่อที่จะชวนขยายความรู้เพิ่มเติมหรือเผยแพร่ความรู้ที่ตนมีอยู่ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม โดยเทคนิควิธีการที่ใช้ในการกำหนดสิ่งที่ต้องเรียนรู้ ได้แก่ การวิเคราะห์ปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์ นโยบาย ภารกิจของคณะฯ การวิเคราะห์ตัวบ่งชี้การประกันคุณภาพ รวมทั้งการสัมภาษณ์ผู้บริหารของคณะฯ หรืออาจารย์และบุคลากรที่จัดได้ว่าเป็น Best Practice ในตำแหน่งต่างๆ ของคณะเทคโนโลยีการเกษตร

ขั้นตอนที่ 2 การแสวงหาความรู้ (Knowledge Acquisition) คือ การนำเอาข้อมูล สารสนเทศและความรู้ที่มีอยู่ภายในและภายนอกองค์กร มาถักถอมและนำมาสร้างคุณค่า ไม่ว่าจะเป็นเอกสารหรือผลผลิตที่เกิดจากการประชุม สัมมนา ฝึกอบรมทั้งภายในและภายนอกคณะ หรือจากการปฏิบัติงานของอาจารย์และบุคลากรแต่ละ

คน การถอดความรู้จากอาจารย์และบุคลากรของคณะที่จัดได้ว่าเป็น Best Practice ผ่านการสัมภาษณ์ หรือการบันทึกเสียง/วิดีโอ

ขั้นตอนที่ 3 การสร้างความรู้ (Knowledge Creation) เป็นการสร้างสรรค์ความรู้ให้เกิดขึ้นในแต่ละบุคคลและองค์กร เพื่อให้สมาชิกแต่ละคนสามารถดึงความรู้โดยนัย (Tacit Knowledge) ของตนเองมาเปลี่ยนเป็นความรู้ชัดแจ้ง (Explicit Knowledge) โดยให้สมาชิกเขียนบันทึกความรู้ของตนเองหรือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของตนเองกับผู้อื่น และดึงความรู้ที่ฝังตัวอยู่ในองค์กร (Embedded Knowledge) ให้ออกมาเป็นความรู้ชัดแจ้ง (Explicit Knowledge) โดยให้สมาชิกร่วมเขียนบทความที่เป็นความรู้ในศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับคณะ เทคโนโลยีการเกษตร นอกจากนี้ยังสามารถสร้างความรู้โดยการนำเสนอผลงานที่เกิดจากการเรียนรู้ร่วมกันของกลุ่ม COP เพื่อให้เกิดองค์ความรู้หรือนวัตกรรมใหม่ๆ ขึ้นในคณะ

ขั้นตอนที่ 4 การจัดเก็บและสืบค้นความรู้ (Knowledge Storage & Retrieval) เป็นการจัดเก็บความรู้ที่แสวงหาหรือสร้างขึ้นใหม่เพื่อให้อาจารย์และบุคลากรของคณะเข้ามาสืบค้นได้ตามความต้องการ โดยการจัดเก็บเป็นหมวดหมู่ความรู้ประเภทต่างๆ ที่สามารถค้นหาได้ง่าย สะดวก และตรงตามความต้องการของผู้ใช้

ขั้นตอนที่ 5 การถ่ายโอนความรู้และใช้ประโยชน์ (Knowledge Transfer & Utilization) เป็นการกระจายความรู้ให้เกิดขึ้นในองค์กร เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ โดยการสร้างสื่อเผยแพร่ความรู้ในรูปแบบดิจิทัล ไม่ว่าจะเป็น หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) โปรแกรม Multimedia ไฟล์เอกสาร ไฟล์วิดีโอ หรือไฟล์เสียง เป็นต้น เพื่อให้ผู้ใช้สามารถดาวน์โหลดไปใช้ประโยชน์ได้

เครื่องมือที่ใช้ในกระบวนการต่างๆ ได้แก่ ฐานข้อมูลการปฏิบัติงาน (Job Database) ซึ่งใช้เป็นเครื่องมือหลักในขั้นตอนที่ 1 คือ การกำหนดสิ่งที่ต้องเรียนรู้ ส่วนขั้นตอนที่ 2-5 เป็นขั้นตอนที่สามารถกระทำไปได้พร้อมๆ กัน โดยเครื่องมือหลักที่ใช้ร่วมกัน ได้แก่ บันทึกความรู้ (Blog) วิกี (Wiki) คลังความรู้ (Knowledge Asset) ระบบค้นหา (Search) และดาวน์โหลด (Download) นอกจากนี้ยังมีเครื่องมืออื่นๆ ที่นำมาใช้เป็นส่วนสนับสนุนกระบวนการหลัก ได้แก่ ส่วนแนะนำการใช้งาน (Help) เพื่อช่วยเหลือการใช้งานของผู้ใช้ ส่วนของกระดานสนทนา (Forum) เพื่อให้สะดวกต่อการติดต่อสื่อสาร และส่วนของรายชื่อสมาชิก (Member List) ภาพกิจกรรม (Gallery) และสมาชิกดีเด่น (Reward) เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์และกระตุ้นให้สมาชิกของระบบและผู้ ที่สนใจแต่ยังไม่ได้เป็นสมาชิกเห็นความสำคัญและอยากมีส่วนร่วมในการจัดการความรู้ของคณะ เทคโนโลยีการเกษตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5

อภิปรายผลการวิจัย (Discussion)

การพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อสนับสนุนการจัดการความรู้ที่เหมาะสมกับอาจารย์และบุคลากรคณะเทคโนโลยีการเกษตร สามารถสรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะจากการวิจัย ได้ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

1. สภาพปัจจุบันของการจัดการความรู้ในคณะเทคโนโลยีการเกษตร พฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และความคิดเห็นต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อสนับสนุนการจัดการความรู้ของอาจารย์และบุคลากรในคณะเทคโนโลยีการเกษตร

1.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลทั่วไปของอาจารย์และบุคลากรคณะเทคโนโลยีการเกษตร พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มากกว่าเพศชาย มีอายุอยู่ระหว่าง 46-55 ปี คิด ส่วนใหญ่มีตำแหน่งอาจารย์และไม่มีตำแหน่งทางวิชาการ ระดับการศึกษาสูงสุดส่วนใหญ่คือปริญญาโทและมีประสบการณ์ทำงาน 6-15 ปี

1.2 สภาพปัจจุบันของการจัดการความรู้ในคณะเทคโนโลยีการเกษตร

1.2.1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของการจัดการความรู้

อาจารย์และบุคลากรคณะเทคโนโลยีการเกษตร เห็นด้วยกับความสำคัญของการจัดการความรู้ โดยหัวข้อที่เห็นด้วยมากที่สุด 5 อันดับแรก คือ 1) การค้นคว้าหาความรู้ใหม่เพิ่มเติมอยู่เสมอเป็นสิ่งที่ดีควรทำ 2) องค์กรจะก้าวหน้าได้บุคลากรต้องพัฒนางานด้วยการเรียนรู้อยู่เสมอ 3) ต้องมีการแสวงหาความรู้ใหม่อยู่เสมอเพื่อพัฒนางานให้ก้าวหน้า 4) การรับฟังข้อเสนอแนะจากผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ มีประโยชน์ 5) ความรู้ที่มีอยู่ควรแบ่งปันกันและกัน ในหน่วยงาน ส่วนหัวข้อที่เห็นด้วยน้อยที่สุด คือ 1) การปฏิบัติการแก้ปัญหาในงานควรทำร่วมบุคคลในหน่วยงานเดียวกัน 2) บุคลากรปฏิบัติงาน โดยเปิดเผยข้อมูลและมีความไว้วางใจกันและกัน

1.2.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของการจัดการความรู้ในคณะเทคโนโลยีการเกษตร ตามการรับรู้ของอาจารย์และบุคลากร

อาจารย์และบุคลากรคณะเทคโนโลยีการเกษตร มีความคิดเห็นว่า ในปัจจุบันคณะเทคโนโลยีการเกษตร แม้จะมีการจัดการความรู้ในหน่วยงานแล้ว แต่ยังไม่มียุทธศาสตร์การจัดการความรู้ที่เป็นรูปธรรมชัดเจน โดยหัวข้อที่มีความคิดเห็นสอดคล้องกันมากที่สุด 5 อันดับแรก คือ ไม่เห็นด้วยที่ว่า 1) บุคลากรมีความรู้ที่เพียงพอในการปฏิบัติงานอยู่แล้ว ไม่จำเป็นต้องมี KM 2) มีการกำหนดแผนงานด้าน KM ที่เป็นรูปธรรมชัดเจน 3) มีการรณรงค์ส่งเสริมหรือกระตุ้นเกี่ยวกับ KM 4) ทุกคนในหน่วยงานถือว่า KM เป็นหน้าที่และความรับผิดชอบของทุกคน 5) มีการกำหนดตัวชี้วัดของ KM โดยเฉพาะ

1.2.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของกระบวนการจัดการความรู้ในคณะเทคโนโลยีการเกษตร ตามการรับรู้ของอาจารย์และบุคลากร

อาจารย์และบุคลากรคณะเทคโนโลยีการเกษตร มีความคิดเห็นว่า ในปัจจุบันคณะเทคโนโลยีการเกษตรยังไม่มีกระบวนการจัดการความรู้ที่เป็นรูปธรรมชัดเจน โดยชั้นการแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้และการนำไปใช้ประโยชน์ มีน้อยที่สุด รองลงมาคือ ชั้นการบ่งชี้ความรู้ที่ต้องการ ชั้นการเก็บรวบรวมและการเข้าถึงความรู้ ชั้นแสวงหาและสร้างความรู้ ตามลำดับ

1.3 พฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของอาจารย์และบุคลากรคณะเทคโนโลยีการเกษตร

1.3.1 พฤติกรรมการใช้งานอุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

อาจารย์และบุคลากรคณะเทคโนโลยีการเกษตร ใช้อุปกรณ์ประเภทคอมพิวเตอร์ตั้งโต๊ะ (Desktop) เครื่องพิมพ์ (Printer) และ โทรศัพท์มือถือ มากที่สุดตามลำดับ และใช้เครื่องอ่านพิกัด (GPS) PDA/Palm/Pocket PC และ Bluetooth น้อยที่สุดตามลำดับ

1.3.2 พฤติกรรมการใช้งานโปรแกรมคอมพิวเตอร์

อาจารย์และบุคลากรคณะเทคโนโลยีการเกษตร ใช้งานโปรแกรมคอมพิวเตอร์ประเภทโปรแกรมประมวลคำ เช่น MS Word โปรแกรมนำเสนองาน เช่น MS PowerPoint และ โปรแกรมบันทึกแผ่น CD/DVD เช่น Nero มากที่สุดตามลำดับ และใช้โปรแกรมสร้างโฮมเพจหรือเว็บ เช่น FrontPage/Dreamweaver โปรแกรมเกมส์ และ โปรแกรมสร้างบทเรียนช่วยสอน เช่น Authorware/Toolbook น้อยที่สุดตามลำดับ

1.3.3 พฤติกรรมการใช้งานอินเทอร์เน็ต

อาจารย์และบุคลากรคณะเทคโนโลยีการเกษตร ใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการรับส่งข่าวสาร ข้อมูลผ่าน E-mail กระดานสนทนา (Web board) และ เขียนสมุดบันทึก (Blog/Diary) มากที่สุดตามลำดับ และใช้ Web cam เล่นเกมส์ และ บันทึก เช่น ดูหนัง ฟังเพลง น้อยที่สุดตามลำดับ

1.3.4 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการใช้งานอินเทอร์เน็ต

อาจารย์และบุคลากรคณะเทคโนโลยีการเกษตร มีคอมพิวเตอร์ประจำในที่ทำงาน และคอมพิวเตอร์ที่บ้าน ซึ่งสามารถเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตได้ โดยสถานที่ที่ใช้งานอินเทอร์เน็ตได้แก่ที่ทำงาน ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการใช้อินเทอร์เน็ต 6-10 ปี และใช้งานอินเทอร์เน็ตทุกวัน โดยมีระยะเวลาในการใช้งานอินเทอร์เน็ตต่อครั้ง ½ - 1 ชั่วโมง

1.3.5 เหตุผลการเลือกใช้งานหรือไม่เลือกใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

อาจารย์และบุคลากรคณะเทคโนโลยีการเกษตร ให้เหตุผลในการเลือกใช้งานหรือไม่เลือกใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารตามลำดับ โดยพิจารณาจากความจำเป็นต่อการทำงาน มากที่สุด ส่วนความชอบหรือสนใจส่วนตัว เป็นเหตุผลน้อยที่สุด

1.4 การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อสนับสนุนการจัดการความรู้ในคณะเทคโนโลยีการเกษตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารต้นฉบับของคณะเทคโนโลยีการเกษตร หากมีการแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.4.1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการจัดการความรู้ในคณะเทคโนโลยีการเกษตร ตามการรับรู้ของอาจารย์และบุคลากร

อาจารย์และบุคลากรคณะเทคโนโลยีการเกษตร มีความคิดเห็นว่า ในปัจจุบันมีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการจัดการความรู้ในคณะเทคโนโลยีการเกษตรน้อย โดยลักษณะการใช้มากที่สุด ได้แก่ 1) ใช้วิธีการ Search ในระบบอินเทอร์เน็ตฯ 2) ใช้ E-mail ในการติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่น 3) มีการจัดทำสำเนาเอกสารความรู้โดยใช้เครื่องพิมพ์ฯ 4) มีการจัดหาความรู้ที่สนใจโดยการซื้อแผ่น CD ฯ 5) มีการจัดเก็บความรู้ของตนเองฯ ลงในแผ่น CD/DVD/Thumb drive ส่วนลักษณะที่มีการใช้น้อยที่สุด ได้แก่ 1) มีกลุ่ม KM หรือ COP ที่สนใจความรู้เรื่องเดียวกันฯ 2) มี Blog ของตนเองฯ 3) มีการเข้าไปอ่าน Blog ของผู้อื่นฯ 4) มีการจัดทำเว็บไซต์ของตนเองตามความสนใจและความถนัด 5) หน่วยงานมีการจัดทำเว็บไซต์ส่วนตัวฯ

1.4.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อสนับสนุนการจัดการความรู้ในคณะเทคโนโลยีการเกษตร

อาจารย์และบุคลากรคณะเทคโนโลยีการเกษตร เห็นด้วยกับความสำคัญของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อสนับสนุนการจัดการความรู้ในคณะเทคโนโลยีการเกษตร โดยหัวข้อที่เห็นด้วยมากที่สุด ได้แก่ 1) ICT ช่วยให้การจัดการความรู้มีความสะดวกและรวดเร็ว 2) ควรมีทีมงานพัฒนาระบบ โดยเฉพาะฯ 3) ระบบ ICT ที่พัฒนาขึ้นควรมีการใช้งานที่ง่าย ส่วนหัวข้อที่เห็นด้วยน้อยที่สุด ได้แก่ 1) ควรใช้ ICT เข้ามาสนับสนุนการจัดการความรู้ในขั้นการบ่งชี้ความรู้ที่ต้องการ 2) ท่านมีความกังวลใจในการใช้ ICT เพื่อสนับสนุนการจัดการความรู้ฯ 3) ควรใช้ ICT เข้ามาสนับสนุนการจัดการความรู้ในขั้นการแสวงหาและสร้างความรู้

2. การทดลองใช้ต้นแบบระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อสนับสนุนการจัดการความรู้ที่เหมาะสมกับอาจารย์และบุคลากรคณะเทคโนโลยีการเกษตร

2.1 การตรวจสอบความเหมาะสมของต้นแบบระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อสนับสนุนการจัดการความรู้ของอาจารย์และบุคลากรคณะเทคโนโลยีการเกษตร

ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่านมีความคิดเห็นว่า ระบบที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมสามารถนำไปทดลองใช้ได้ แต่ควรปรับปรุงแก้ไขในบางส่วน ได้แก่

1) ด้านการออกแบบหน้าจอ ควรแก้ไขส่วนของแบนเนอร์ (Banner) สีพื้นหลังระหว่างแถบเครื่องมือนำทาง (Navigation) กับส่วนของเนื้อหา (Content) และ โลโก้ของวิกิ (Wiki)

2) ด้านการใช้งาน ควรปรับปรุงสิทธิในการเขียนข้อเสนอแนะในบันทึกความรู้ (Blog) และ กระดานสนทนา (Forum) นอกจากนี้ควรมีหน้าที่แสดงรายชื่อบทความทั้งหมดในส่วนของวิกิ

2.2 ความคิดเห็นของอาจารย์และบุคลากรต่อการใช้งานต้นแบบระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อสนับสนุนการจัดการความรู้ของอาจารย์และบุคลากรคณะเทคโนโลยีการเกษตร

อาจารย์และบุคลากรคณะเทคโนโลยีการเกษตรมีความพึงพอใจในการใช้งานระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อสนับสนุนการจัดการความรู้ที่พัฒนาขึ้น เนื่องจากมีการใช้งานที่ไม่ยุ่งยากนัก และ

Storage & Retrieval) โดยการจัดเก็บเป็นหมวดหมู่ความรู้ประเภทต่างๆ ที่สามารถค้นหาได้ง่าย สะดวก และตรงตามความต้องการของผู้ใช้ 5) การถ่ายโอนความรู้และใช้ประโยชน์ (Knowledge Transfer & Utilization) โดยการสร้างสื่อเผยแพร่ความรู้ในรูปแบบดิจิทัลที่ผู้ใช้สามารถดาวน์โหลดไปใช้ประโยชน์ได้ไม่ว่าจะเป็น หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) โปรแกรม Multimedia ไฟล์เอกสาร ไฟล์วิดีโอ หรือไฟล์เสียง เป็นต้น เครื่องมือหลักที่ใช้ในกระบวนการต่างๆ ได้แก่ ฐานข้อมูลการปฏิบัติงาน (Job Database) บันทึกรู้ (Blog) วิกิ (Wiki) คลังความรู้ (Knowledge Asset) ระบบค้นหา (Search) และดาวน์โหลด (Download) นอกจากนี้ยังมีเครื่องมืออื่นๆ ที่นำมาใช้เป็นส่วนสนับสนุนกระบวนการหลัก ได้แก่ ส่วนแนะนำการใช้งาน (Help) เพื่อช่วยเหลือการใช้งานของผู้ใช้ ส่วนของกระดานสนทนา (Forum) เพื่อให้สะดวกต่อการติดต่อสื่อสาร และส่วนของรายชื่อสมาชิก (Member List) ภาพกิจกรรม (Gallery) และสมาชิกดีเด่น (Reward)

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาสภาพปัจจุบันของการจัดการความรู้ในคณะเทคโนโลยีการเกษตร รวมทั้งพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และความคิดเห็นต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อสนับสนุนการจัดการความรู้ของอาจารย์และบุคลากรในคณะเทคโนโลยีการเกษตร พบว่าอาจารย์และบุคลากรในคณะเทคโนโลยีการเกษตรส่วนใหญ่รู้จักการจัดการความรู้และเข้าใจว่ามีความสำคัญและจำเป็นต่อการปฏิบัติงาน แต่อาจเป็นเพราะว่ายังไม่เข้าใจแนวทางหรือวิธีการจัดการความรู้ได้อย่างไม่ลึกซึ้งมากนัก ประกอบกับคณะยังไม่มิจากกรรมหรือกระบวนการจัดการความรู้ที่นำมาปฏิบัติอย่างจริงจัง ทำให้การจัดการความรู้ในคณะยังไม่เห็นออกมาเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน อาจารย์และบุคลากร ไม่มีตัวอย่างหรือการกระตุ้นให้เกิดการจัดการความรู้ ฉะนั้นแนวทางที่เหมาะสมควรจะเป็นการกระตุ้นหรือแรงจูงใจให้อาจารย์และบุคลากรเข้าใจแนวทางการจัดการความรู้ด้วยตนเองในระดับบุคคล โดยเฉพาะการจัดเก็บความรู้ของตนเองผ่านเครื่องคอมพิวเตอร์ที่เชื่อมต่อเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ซึ่งเครื่องมือในระบบอินเทอร์เน็ตที่น่าจะเหมาะสมที่สุดก็คือการนำเทคโนโลยีเว็บมาใช้ ซึ่งเป็นสิ่งที่อาจารย์และบุคลากรมีความคุ้นเคยอยู่แล้วและสามารถปฏิบัติได้ด้วยตนเอง เพียงแต่ยังอยู่ในลักษณะของต่างคนต่างทำและไม่เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันเท่าที่ควร ฉะนั้นเมื่อคณะมีการจัดทำระบบการจัดการความรู้ที่ชัดเจนและมีทีมงานที่จะทดลองปฏิบัติการนำร่องการจัดการความรู้ ก็เชื่อได้ว่าต่อไปในอนาคตอาจารย์และบุคลากรจะเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการความรู้มากขึ้น แต่อย่างไรก็ตามต้องได้รับการสนับสนุนอย่างจริงจังจากผู้บริหาร ซึ่งสอดคล้องกับที่ พรรณี สนวนเพลง (2552) กล่าวว่า อุปสรรคของระบบการจัดการความรู้ในหน่วยงานคือ ผู้บริหารใช้เครื่องมือบ่อยครั้ง แต่ต้องการให้พนักงานใช้งาน อีกทั้งการใช้งานระบบการจัดการความรู้ต้องมีการฝึกอบรมและเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง แต่พนักงานส่วนใหญ่ยังไม่ใส่ใจเรียนรู้การใช้งานอย่างจริงจัง ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหารที่ต้องสื่อสารถึงเป้าหมายของการใช้งานระบบต่อความสำเร็จขององค์กร และเป็นแบบอย่างที่ดีของผู้ได้บังคับบัญชา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า การทดลองใช้ต้นแบบระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อสนับสนุนการจัดการความรู้ที่ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามเผยแพร่ต่อสาธารณะ และต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขของเอกสารต้นฉบับนี้

เหมาะสมกับอาจารย์และบุคลากรคณะเทคโนโลยีการเกษตร พบว่าอาจารย์และบุคลากรคณะ

เทคโนโลยีการเกษตรมีความพึงพอใจในการใช้งานระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อสนับสนุนการจัดการความรู้ที่พัฒนาขึ้น และเห็นว่าเป็นช่องทางที่เหมาะสมกับเทคโนโลยีและรูปแบบการปฏิบัติงานในปัจจุบันที่อาศัยคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตเป็นปัจจัยหลักในการปฏิบัติงาน โดยเครื่องมือสำคัญที่ใช้ในการจัดการความรู้ ก็คือการเขียนบทความที่ตนเองคิดว่ามีประโยชน์ตามความสนใจ หรืออยู่ในกระแสความสนใจสังคม รวมทั้งเพื่อถ่ายทอดประสบการณ์ของตนลงในบันทึกความรู้ (Blog) เพราะมีความคุ้นเคยกับการเขียนบันทึกหรือไดอารี่ออนไลน์อยู่แล้ว สอดคล้องกับที่ พรณี สวณเพลง (2552) กล่าวว่า “เว็บบล็อก (Web Blog) เป็นช่องทางในการติดต่อสื่อสาร เล่าประสบการณ์ของตนเอง เกร็ดความรู้ หรือภูมิปัญญาชาวบ้านลงไว้ในเว็บ และสามารถโต้ตอบกันได้ ซึ่งก่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ซึ่งกันและกันในสังคมออนไลน์

ในด้านของโครงสร้างและกระบวนการของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อสนับสนุนการจัดการความรู้ที่เหมาะสมกับอาจารย์และบุคลากรคณะเทคโนโลยีการเกษตรนั้นจะพบว่า สามารถนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาช่วยในการจัดการความรู้ได้ทุกขั้นตอน โดยเครื่องมือบางอย่างสามารถทำหน้าที่ได้มากกว่า 1 ขั้นตอน เช่น การบันทึกความรู้ลงใน Blog ที่นอกจากจะเป็นการให้อาจารย์และบุคลากรดึงความรู้โดยนัย (Tacit Knowledge) ของตนเองมาเปลี่ยนเป็นความรู้ชัดแจ้ง (Explicit Knowledge) หรือการร่วมกันเขียนบทความในวิกิ (Wiki) ที่เป็นการดึงความรู้ที่ฝังตัวอยู่ในองค์กร (Embedded Knowledge) ให้ออกมาเป็นความรู้ชัดแจ้ง (Explicit Knowledge) เครื่องมือทั้ง 2 อย่าง แม้จะเป็นเครื่องมือสำคัญในขั้นตอนการสร้างความรู้ (Knowledge Creation) แต่ในขณะเดียวกันก็เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการจัดเก็บและสืบค้นความรู้ (Knowledge Storage & Retrieval) รวมทั้งการถ่ายโอนความรู้และใช้ประโยชน์ (Knowledge Transfer & Utilization) เพราะผู้อ่านสามารถสืบค้นและนำไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานของตนเองได้ นอกจากนี้ยังมีเครื่องมืออื่นๆ ที่นำมาใช้เป็นส่วนสนับสนุนกระบวนการหลัก ไม่ว่าจะเป็นส่วนแนะนำการใช้งาน (Help) เพื่อช่วยเหลือการใช้งานของผู้ใช้ให้ง่ายและสะดวกขึ้น ส่วนของกระดานสนทนา (Forum) เพื่อให้สะดวกต่อการติดต่อสื่อสารระหว่างอาจารย์และบุคลากรในคณะ และที่สำคัญคือส่วนของรายชื่อสมาชิก (Member List) ภาพกิจกรรม (Gallery) และสมาชิกดีเด่น (Reward) ที่ทำหน้าที่เสมือนการกระตุ้นให้การจัดการความรู้ในหน่วยงานประสบความสำเร็จ เพราะตามหลักจิตวิทยาแล้ว บุคคลล้วนต้องการได้รับความยกย่องหรืออยากประสบความสำเร็จเหมือนผู้อื่นที่มีชื่อเสียง

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

จากการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยสามารถสรุปข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย ได้ดังนี้

1. ควรมีการศึกษาแนวทางการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารอื่นๆ ที่สามารถเข้ามามีส่วนร่วมในระบบการจัดการความรู้ของหน่วยงาน เช่น การใช้โทรศัพท์มือถือ การใช้วิทยุโทรทัศน์กระจายเสียงในหน่วยงาน เพราะการเพิ่มช่องทางที่มากขึ้นน่าจะตอบสนองรูปแบบการใช้งานที่หลากหลายของอาจารย์และบุคลากรของคณะได้อย่างทั่วถึง

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งยังมีให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ควรศึกษาประสิทธิภาพของการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ว่าส่งผลต่อการปฏิบัติงานเพียงใด เพื่อนำไปเป็นข้อมูลในการประกันคุณภาพของหน่วยงาน

3. ควรมีการศึกษาแนวทางการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่พัฒนาขึ้นไปประยุกต์ใช้กับการจัดการความรู้ของนักศึกษาในคณะเทคโนโลยีการเกษตร เพื่อตอบสนองปณิธานของคณะที่จะผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ มีความรู้ทั้งด้านทฤษฎีและปฏิบัติ สามารถวิเคราะห์และแก้ปัญหาได้ อันเป็นคุณประโยชน์ต่อการเป็นพัฒนางานด้านการเกษตรของประเทศไทยให้มีความยั่งยืนและเจริญก้าวหน้าทัดเทียมกับอารยประเทศ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม (Bibliography)

- ปณิตา พันภัย (2544) การบริหารความรู้ (Knowledge Management) : แนวคิดและกรณีศึกษา. เอกสารวิจัย
ภาควิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประเวศ ะสี (2540) ปาฐกถา ประเวศ ะสี : การจัดการความรู้ กระบวนการปลดปล่อยมนุษย์. (ออนไลน์) เข้าถึง
ได้จาก [http://www.prachatai.com/05web/th/home/page2.php?mod=mod_](http://www.prachatai.com/05web/th/home/page2.php?mod=mod_ptcms&ContentID=1774&SystemModuleKey=HilightNews&System_Session_Language=Thai)
[ptcms&ContentID=1774&SystemModuleKey=HilightNews&System_Session_Language=Thai](http://www.prachatai.com/05web/th/home/page2.php?mod=mod_ptcms&ContentID=1774&SystemModuleKey=HilightNews&System_Session_Language=Thai)
[10 เมษายน 2550]
- พรธิดา วิเชียรปัญญา (2547) การจัดการความรู้: พื้นฐานและการประยุกต์ใช้. กรุงเทพฯ : เอ็กซ์เปอร์เน็ท.
- พรรณี สวนเพลง (2552) เทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรมสำหรับการจัดการความรู้. กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- วีรวิช มามะศิริานนท์ (2548) การพัฒนาองค์การ..แห่งการเรียนรู้ เรียบเรียงจาก Building the Learning
Organization ของ Michael J. Marquardt. กรุงเทพฯ : เอ็กซ์เปอร์เน็ท.
- สถาบันส่งเสริมการจัดการความรู้เพื่อสังคม (2549) การจัดการความรู้คืออะไร. (ออนไลน์) เข้าถึงได้จาก
http://kmi.or.th/document/About_KM.pdf [15 เมษายน 2550]
- สำนักพัฒนาสังคมและคุณภาพชีวิต (2546) ร่าง การพัฒนาทุนทางสังคมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (ออนไลน์)
เข้าถึงได้จาก <http://social.nesdb.go.th> [25 พฤษภาคม 2550]
- สมชาย นำประเสริฐชัย (2549) เทคโนโลยีกับการจัดการความรู้. (ออนไลน์) เข้าถึงได้จาก
http://www.kmi.or.th/document/Tech_KM.pdf [8 พฤษภาคม 2550]
- J C Thomas, W.A. Kellogg and T.Erickson (2001) **The Knowledge Management puzzle: Human and social
factors in knowledge management.** Vol 40, no.4
- KimizDalkir (2005) **Knowledge Management in Theory and Practice.** Linacre House, Jordan Hill, Oxford,
MA USA.
- Kuczaj, Timo (2003) **Knowledge Management Process Model.** (On-Line). Available:
<http://www.inf.vtt.fi/pdf/publications/2001/p455.pdf> [2007, July 12]

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก (Appendix)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตัวอย่างหน้าจอรระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อสนับสนุนการจัดการความรู้
ที่เหมาะสมกับอาจารย์และบุคลากรคณะเทคโนโลยีการเกษตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

AGRITECH KM SYSTEM

ระบบจัดการความรู้เพื่อพัฒนาระบบเกษตรกรรมไทยให้มีความทันสมัยและก้าวไกลยิ่งขึ้น

- Home
- Help
- Knowledge Asset
- Blog
- Member
- Forum
- Wild

คลังความรู้ (Knowledge Asset)

ภาพถ่ายภาพแรกของโลก

อ.บ. 23rd, 2009 Posted on: 01/08/2552 Tagged: ภาพถ่าย

ประวัติการถ่ายภาพแรกของโลก ภาพถ่ายแรกของนิยายหรือชาวอิตาลีกับ... [Read more](#)

[20 views] [Print This Post](#)

เทคโนโลยีสารสนเทศกับการจัดการความรู้

อ.บ. 10th, 2009 Posted on: 01/08/2552 Tagged: ICT

การจัดการความรู้ หรือที่เรารู้จักว่า KM (Knowledge Management) เป็นกระบวนการจัดการความรู้ที่มุ่งเน้นการนำองค์ความรู้ที่มีอยู่มาจัดระเบียบให้เป็นระบบ เพื่อที่จะสามารถจัดการความรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นองค์ความรู้ที่สามารถนำมาใช้ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ... [Read more](#)

[95 views] [Print This Post](#)

Page 1 of 1 | 1

© 2009 AgriTech KM System | Powered by WordPress

ค้นหา

Type in and hit enter to search

หมวดหมู่คลังความรู้

การจัดการความรู้ (1)

เรื่องทั่วไป (1)

ป้ายกำกับ

การจัดการความรู้

ความรู้ที่มีผู้อ่านมากที่สุด

เรื่องทั่วไป เรื่องระบบการจัดการความรู้ (1) - 85 views

การจัดการความรู้ (1) - 20 views

User Online

1 User Online

Users: 1 Guest

[Subscribe to our Feed via RSS](#)

A WordPress Theme by Real Varnas Modified by Nattakorn Sangkarn

หน้าจอบริการของคลังความรู้

AGRITECH KM SYSTEM

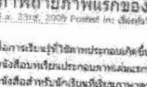
ระบบจัดการความรู้เพื่อพัฒนาระบบเกษตรกรรมไทยให้มีความทันสมัยและก้าวไกลยิ่งขึ้น

- Home
- Help
- Knowledge Asset
- Blog
- Member
- Forum
- Wild

ภาพถ่ายภาพแรกของโลก

อ.บ. 23rd, 2009 Posted on: 01/08/2552 Tagged: ภาพถ่าย

มีการบันทึกภาพถ่ายแรกของโลกเมื่อวันที่ 8 มิ.ย. 1839 โดย นโปเลียน (Nicéphore) ได้ส่งหนังสือพิมพ์ประกอบภาพที่ชื่อว่า "The ebbon Pictures" ว่าเป็นที่โด่งดังมากที่สุดในประวัติศาสตร์ของภาพถ่ายของโลก อย่างไรก็ตาม หนังสือพิมพ์ฉบับนี้ถูกทำลายลงโดยไฟไหม้เพียง 150 นาที

ต่อมาในปี 1826 นโปเลียนได้บันทึกภาพถ่ายแรกของโลก (ที่จริงแล้ว) การบันทึกภาพในลักษณะภาพถ่ายเกิดขึ้นในลักษณะที่ปรากฏในรูปของภาพที่เรียกว่า "The ebbon Pictures" ว่าเป็นที่โด่งดังมากที่สุดในประวัติศาสตร์ของภาพถ่ายของโลก อย่างไรก็ตาม หนังสือพิมพ์ฉบับนี้ถูกทำลายลงโดยไฟไหม้เพียง 150 นาที

ที่มา: <http://www.leggat.com/photohistory/>

[22 views] [Print This Post](#)

เทคโนโลยีสารสนเทศกับการจัดการความรู้

ค้นหา

Type in and hit enter to search

หมวดหมู่คลังความรู้

การจัดการความรู้ (1)

เรื่องทั่วไป (1)

ป้ายกำกับ

การจัดการความรู้

ความรู้ที่มีผู้อ่านมากที่สุด

เรื่องทั่วไป เรื่องระบบการจัดการความรู้ (1) - 85 views

การจัดการความรู้ (1) - 22 views

User Online

1 User Online

Users: 1 Guest

[Subscribe to our Feed via RSS](#)

A WordPress Theme by Real Varnas Modified by Nattakorn Sangkarn

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษา... ใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น... และต้องแจ้งลิขสิทธิ์แก่เจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หน้าจอรายละเอียดบทความในคลังความรู้

AGRITECH KM SYSTEM
 ระบบจัดการความรู้เพื่อเพิ่มขีดความสามารถของเกษตรกรไทยในยุคเกษตร 2.0.

Home | Help | Knowledge Asset | Blog | Member | Forum | WJSD

ระบบการจัดการความรู้
 ความรู้เป็นสินทรัพย์ที่สำคัญที่สุดขององค์กรยุคใหม่

บันทึกความรู้ (Knowledge Blog)

ขี้ดลิก ขี้ดต้น
 6.9. 24th, 2009 by Mr.Phoen | No comments yet

บันทึกนี้แรก ผมเคยเขียนเรื่องจัดการขยะของชุมชนมาก่อน ที่ทางเทศบาลได้สนับสนุนให้เป็นช่าง
 ภาวดีอย่างไร [...] [Read more...](#)

[37 views] Print this page
 Posted by: Mr.Phoen | Tagged: ขี้ดลิก ขี้ดต้น
 ติงติงติง (No Ratings Yet)

Blog คืออะไร?
 6.9. 23rd, 2009 by คุณสมชาย | 1 comment

Blog ของคุณที่เพิ่งเริ่มหรือ Blog ของเพื่อนบ้าน Web-Log บางท่านเรียกว่า Web-Log นะครับ
 หากยังไม่เคยลองเขียนบันทึกส่วนตัวบน Blog (Blog) [...] [Read more...](#)

[31 views] Print this page
 Posted by: คุณสมชาย | Tagged: blog
 ติงติงติง (No Ratings Yet)

คลังเก็บบันทึก
 เดือน: 2008 (2)

บันทึกที่เยี่ยมยอดที่สุด
 6.9. 24th, 2009 by Mr.Phoen
 Blog คืออะไร? 1 ความคิดเห็น

บันทึกที่ผู้คนอ่านมากที่สุด
 6.9. 23rd, 2009 by คุณสมชาย
 Blog คืออะไร? 21 comments

ความนิยมล่าสุด
 6.9. 24th, 2009 by Mr.Phoen
 ขี้ดลิก ขี้ดต้น 38 views

ป้ายกำกับ
 ขี้ดลิก ขี้ดต้น 2 blogs

หมวดหมู่บันทึก **UserOnline**
 เลือกหมวดหมู่: 1 User Online
 Users: 1 Guest

ค้นหา
 Type in and hit enter

© 2009 AgriTech KM System | Powered by WordPress
 A WordPress theme by Ravi Varma Modified by Nuttaphorn Songkran

หน้าจอแรกของบันทึกความรู้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

AGRITech KM SYSTEM

ชุมชนความรู้เกษตรปัญญา 4.0 สำหรับเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้องในภาคเกษตรกรรม

- Home
- Blog
- Knowledge Asset
- Blog
- Member
- Forum
- Web

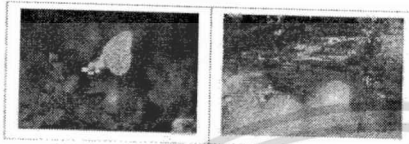

Home > การฝึกอบรม > ชัดถัน ชัดต้น

ชัดถัน ชัดต้น

ชัดถัน ชัดต้น, 2009 by Mr.Pichai

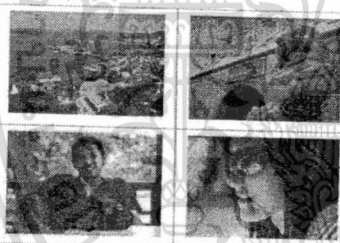
ในการดำเนินการทำ "ชัดถัน" "ชัดต้น" วัตถุประสงค์หลักคือ "ส่วนนำผู้เข้าร่วมกิจกรรมโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับวิธีการปฏิบัติที่ดีของเกษตรกร และผู้เกี่ยวข้องในวงกว้าง" และดำเนินการดังนี้

ผลจตุร ผลจากการดำเนินงานที่ผ่านมาพบว่าเกษตรกรในจังหวัดนครราชสีมา ได้มีการนำวิธีการปฏิบัติที่ดีของเกษตรกร และผู้เกี่ยวข้องในวงกว้าง มาใช้ในการปฏิบัติของตนเอง และมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันอย่างต่อเนื่อง

โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับวิธีการปฏิบัติที่ดีของเกษตรกร และผู้เกี่ยวข้องในวงกว้าง และมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันอย่างต่อเนื่อง

วิธีการดำเนินการทำ "ชัดถัน" "ชัดต้น" นั้นจะดำเนินการโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับวิธีการปฏิบัติที่ดีของเกษตรกร และผู้เกี่ยวข้องในวงกว้าง และมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันอย่างต่อเนื่อง

1. เปลี่ยนจากการใช้แบบ Auto ไม่เป็นไปตามความต้องการในการปฏิบัติ และเปลี่ยนมาใช้แบบ Manual หรือการปฏิบัติที่ดีของเกษตรกร และผู้เกี่ยวข้อง
2. หากต้องการเรียนรู้เพิ่มเติม ให้ดู Video และเอกสาร คู่มือปฏิบัติใน "ชัดถัน" หรือเว็บไซต์ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (Zoom In)
3. หากต้องการขยายผล ให้ดูแบบฝึกหัด (Zoom Out) และใช้ความรู้ที่ได้รับมาปฏิบัติในวงกว้าง

หากมีเวลาว่างของเกษตรกรหรือผู้เกี่ยวข้องสามารถไป...

[35 views] Print this page
Posted in: การฝึกอบรม | Tagged: ชัดถัน ชัดต้น
ชัดถันชัดต้น (Jun 17 string 1st)

Blog นี้จะใช้ -

Leave a Reply

Name

Email (will not be published)

Website (optional)

Submit

Login

Username:

Password:

Remember me

[Register](#)

[Lost your password?](#)

พฤษภาคม 2009					
	1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29
30	31				

ตั้งเขียนบันทึก

พฤษภาคม 2009 (2)

บันทึกที่ปักหมุดในเว็บบล็อก

ชัดถัน ชัดต้น

Blog นี้จะใช้ -

บันทึกที่มีคนอ่านมากที่สุด

ชัดถัน ชัดต้น 38 views

Blog นี้จะใช้ - 31 views

ความเห็นล่าสุด

ชัดถัน ชัดต้น ใน Blog นี้จะใช้ -

ป้ายกำกับ

ชัดถัน ชัดต้น Blog

หมวดหมู่บันทึก

UserOnline

1 User Online

User: 1 Guest

ค้นหา

Type in and hit enter

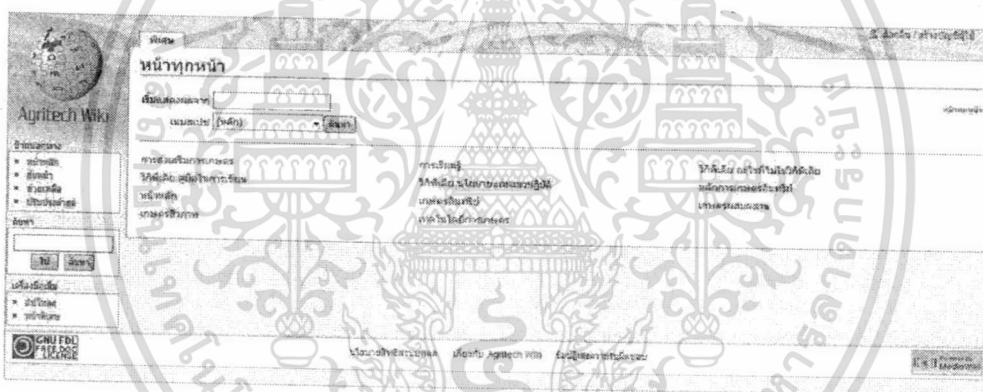
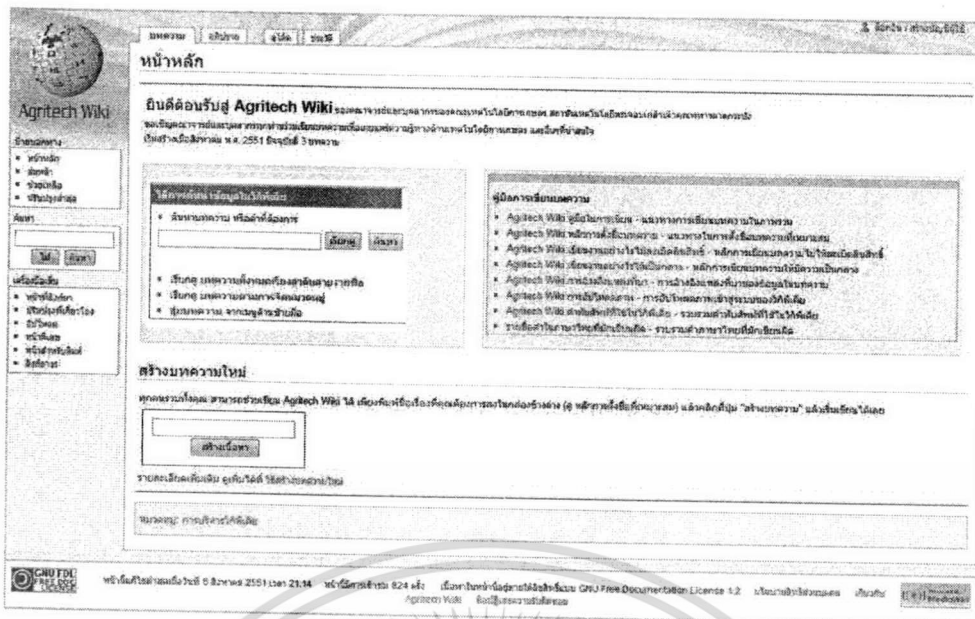
Powered by [Doroon Feed 1.0.5.5](#)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น ยกเว้นที่ขออนุญาตจากเจ้าของลิขสิทธิ์แล้วขออนุญาตทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

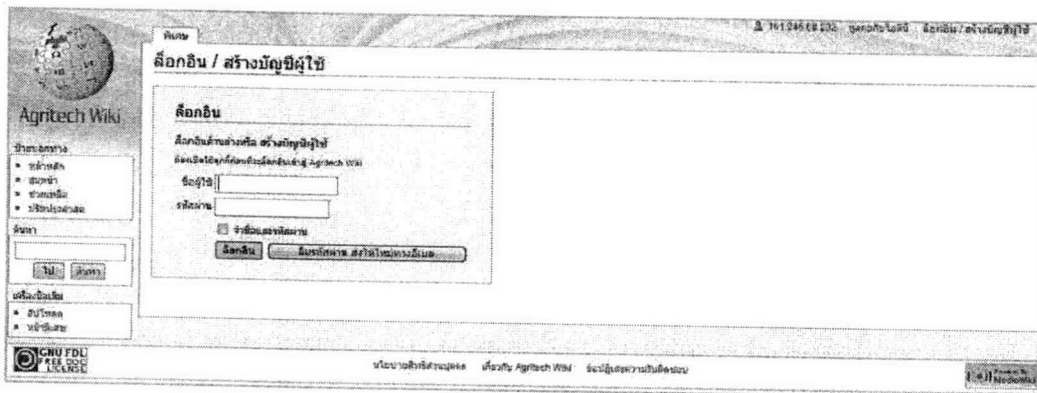
หน้าจอรายละเอียดบทความในวันนี้ก็ความรู้

เอกสารนี้เป็นเอกสารสงวนลิขสิทธิ์สำหรับการใช้งานภายในหน่วยงานเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ **หน้าจอบทความรายละเอียดบทความของวิกิ** ของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หน้าจอล็อกอินสมาชิกของวิกิ

หน้าจอสัมผัสสมาชิกใหม่ของบันทึกความรู้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย
ที่มีประสบการณ์การทำงานเกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารกับการจัดการความรู้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1) ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของการจัดการความรู้ในคณะเทคโนโลยีการเกษตร พฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และความคิดเห็นต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อสนับสนุนการจัดการความรู้ของอาจารย์และบุคลากรในคณะเทคโนโลยีการเกษตร สจล.

ผศ.(พิเศษ) ดร.ปรัชญนันท์ นิลสุข

ภาควิชาครุศาสตร์เทคโนโลยี คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

ผศ.ดร.เนาวนิตย์ สงคราม

สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา ภาควิชาหลักสูตร การสอน และเทคโนโลยีการศึกษา คณะครุศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คุณณัฐฐิติตา ศิริรัตน์

สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

2) ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสัมภาษณ์การใช้งานระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อสนับสนุนการจัดการความรู้ของอาจารย์และบุคลากรคณะเทคโนโลยีการเกษตร

ผศ.ดร.เนาวนิตย์ สงคราม

สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา ภาควิชาหลักสูตร การสอน และเทคโนโลยีการศึกษา คณะครุศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คุณณัฐฐิติตา ศิริรัตน์

สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

อ.ปรียา สมพีช

โปรแกรมวิชานิติศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

3) ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบตรวจสอบความเหมาะสมของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อสนับสนุนการจัดการความรู้ที่พัฒนาขึ้น และดำเนินการปรับปรุงแก้ไข

อ.จักรพงษ์ เจือจันทร์

โปรแกรมวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

อ.ปรียา สมพีช

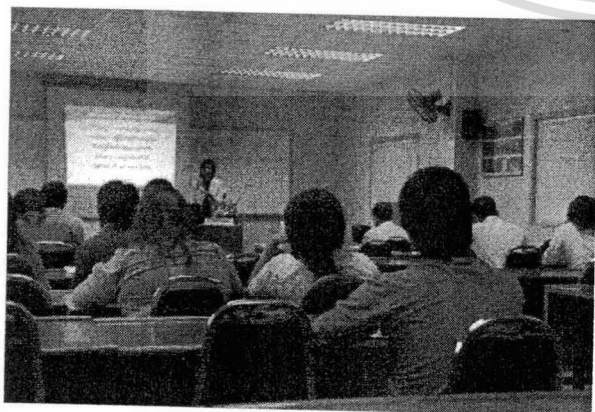
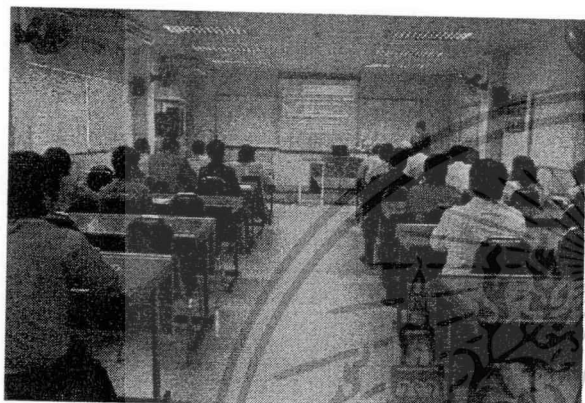
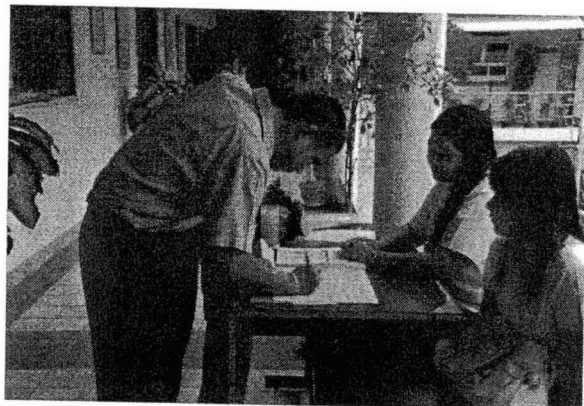
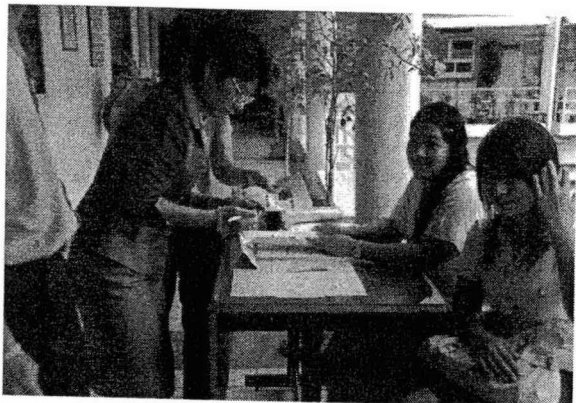
โปรแกรมวิชานิติศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

อ.สุวิทย์ บึงบัว

สำนักเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

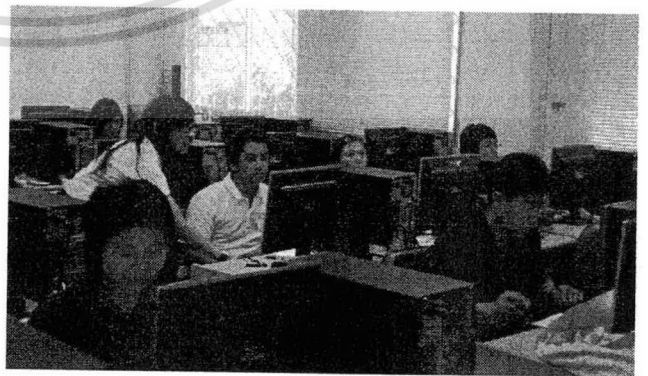
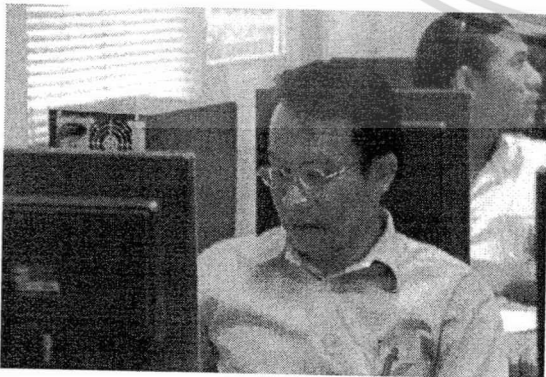
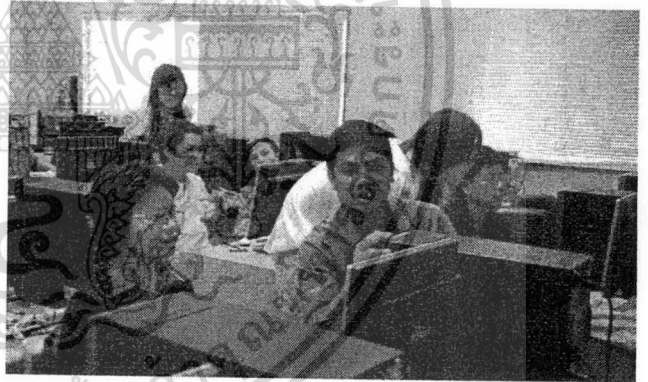
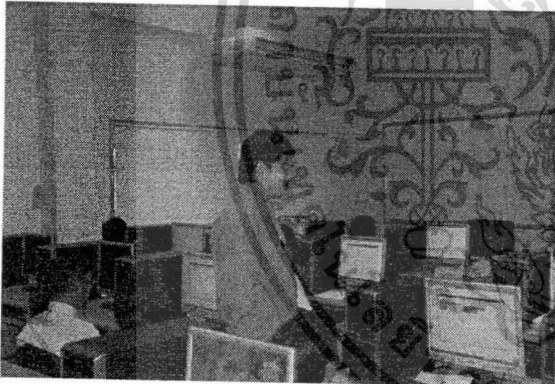
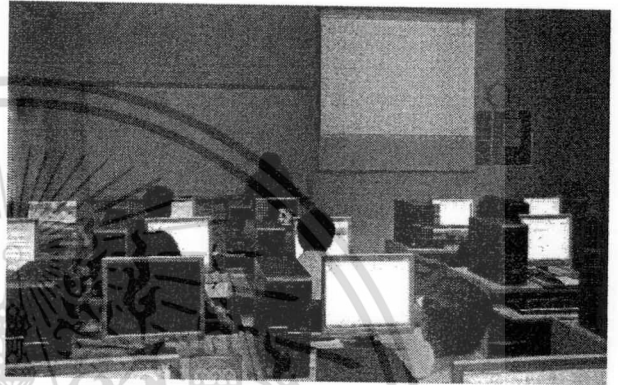
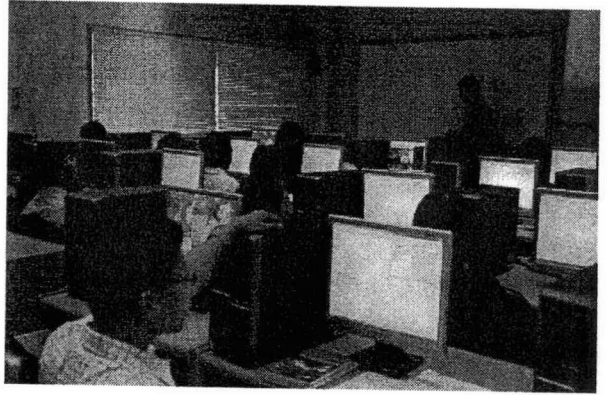
ภาพบรรยากาศการประชุมฝึกรอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
เพื่อสนับสนุนการจัดการความรู้ของอาจารย์และบุคลากรในคณะเทคโนโลยีการเกษตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใด **การบรรยาย หัวข้อ "เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารกับการจัดการความรู้"**

โดย **ดร.จิรัชมา วิเชียรปัญญา** คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยรังสิต

การอบรมเชิงปฏิบัติการ หัวข้อ "การใช้งานระบบไอซีทีของคณะเทคโนโลยีการเกษตร
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้ชมเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
และการใช้เครื่องมือสื่อสารในระบบ"
โดย อ.ณัฐกร สังคราม คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ตัวอย่างแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของการจัดการความรู้ในคณะเทคโนโลยีการเกษตร
 พฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และความคิดเห็นต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
 และการสื่อสารเพื่อสนับสนุนการจัดการความรู้ของอาจารย์และบุคลากรในคณะเทคโนโลยีการเกษตร สจล.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถามการวิจัยเรื่อง
การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) สนับสนุนการจัดการความรู้ (KM)
ของอาจารย์และบุคลากรคณะเทคโนโลยีการเกษตร สจล.

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. สสำรวจสภาพปัจจุบันของการจัดการความรู้ภายในคณะเทคโนโลยีการเกษตร
2. ศึกษาพฤติกรรมและความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสนับสนุนการจัดการความรู้ของอาจารย์และบุคลากรคณะเทคโนโลยีการเกษตร

แนวคิดพื้นฐาน

การจัดการความรู้ หรือเรียกย่อๆ ว่า KM (Knowledge Management) คือ การรวบรวมองค์ความรู้ที่กระจัดกระจายอยู่ในตัวคนและในองค์กร มาพัฒนาให้เป็นระบบ เพื่อให้ทุกคนในองค์กรสามารถเข้าถึงความรู้และนำความรู้มาเป็นเครื่องมือพัฒนาตนเอง รวมทั้งปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยที่ความรู้ (Knowledge) มี 2 ประเภท คือ

- ความรู้ที่ฝังอยู่ในคน (Tacit Knowledge) เป็นความรู้ที่ได้จากประสบการณ์ พรสวรรค์หรือสัญชาตญาณของแต่ละบุคคลในการทำความเข้าใจในสิ่งต่างๆ เป็นความรู้ที่ไม่สามารถถ่ายทอดออกมาเป็นคำพูดหรือลายลักษณ์อักษรได้ง่าย เช่น ทักษะในการทำงาน งานฝีมือ หรือการคิดเชิงวิเคราะห์ บางครั้ง จึงเรียกว่าเป็นความรู้แบบนามธรรม

- ความรู้ที่ชัดแจ้ง (Explicit Knowledge) เป็นความรู้ที่สามารถรวบรวม ถ่ายทอดได้ โดยผ่านวิธีต่างๆ เช่น การบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร ทฤษฎี คู่มือต่างๆ และบางครั้งเรียกว่าเป็นความรู้แบบรูปธรรม

การจัดการความรู้ ประกอบด้วยกระบวนการหลักๆ ได้แก่ 1) การบ่งชี้ความรู้ที่ต้องการ 2) การแสวงหาและสร้างความรู้ 3) การเก็บรวบรวมและการเข้าถึงความรู้ และ 4) ขั้นตอนแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้และการนำไปใช้ประโยชน์

เพื่อให้มีการนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อองค์กร จึงมีการใช้เครื่องมือหลากหลายประเภทในการถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนความรู้ รวมทั้งการช่วยให้ผู้ต้องการใช้ข้อมูลสามารถเข้าถึงข้อมูลได้โดยสะดวก เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารจึงนับได้ว่าเป็นเครื่องมือสนับสนุนที่มีประโยชน์อย่างยิ่งในการส่งเสริมให้การจัดการความรู้ในองค์กรมีประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบสภาพปัจจุบันของการจัดการความรู้ภายในคณะเทคโนโลยีการเกษตร
2. ทราบพฤติกรรมและความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสนับสนุนการจัดการความรู้ของอาจารย์และบุคลากรคณะเทคโนโลยีการเกษตร
3. ข้อมูลที่ได้จะนำไปสู่การพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อสนับสนุนการจัดการความรู้ของอาจารย์และบุคลากรคณะเทคโนโลยีการเกษตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้เผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต
ภาควิชาเทคนิคเกษตร คณะเทคโนโลยีการเกษตร
ไม่หวังผลใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

แบบสอบถามการวิจัยเรื่อง

การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) สนับสนุนการจัดการความรู้ (KM)
ของอาจารย์และบุคลากรคณะเทคโนโลยีการเกษตร สจล.

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้มี 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

ตอนที่ 3 การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อสนับสนุนการจัดการความรู้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

- เพศ ชาย หญิง
- อายุ ต่ำกว่า 25 ปี 26-30 ปี 31-35 ปี
 36-40 ปี 41-45 ปี 46-50 ปี
 51-55 ปี 56 ปีขึ้นไป
- ตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบัน ผู้บริหาร/หัวหน้าภาค หัวหน้างาน
 อาจารย์ นักวิชาการ
 เจ้าหน้าที่ อื่นๆ .....
- สังกัด ภาควิชา/สำนัก .....
- ตำแหน่งทางวิชาการ/สายงาน (ถ้ามี)
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์
 ผู้ชำนาญการ ผู้เชี่ยวชาญและชำนาญการพิเศษ
- ระดับการศึกษาสูงสุด
 ต่ำกว่าปริญญาตรี สาขา.....
 ปริญญาตรี สาขา.....
 ปริญญาโท สาขา.....
 ปริญญาเอก สาขา.....
- ประสบการณ์การทำงาน
 ต่ำกว่า 2 ปี 2-5 ปี
 6-10 ปี 11-15 ปี
 16-20 ปี 21-25 ปี
 26 ปีขึ้นไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้สำหรับบริการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับสภาพที่เป็นจริงเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

1. ท่านมีการใช้งานอุปกรณ์ ICT ต่อไปนี้หรือไม่

ถ้ามีโปรดระบุระดับการใช้งาน (มาก/ปานกลาง/น้อย) ถ้าไม่มีโปรดระบุในช่องไม่ใช้งาน

อุปกรณ์ ICT	ใช้งาน			ไม่ใช้งาน
	มาก	กลาง	น้อย	
1. คอมพิวเตอร์ตั้งโต๊ะ (Desktop)				
2. คอมพิวเตอร์โน้ตบุ๊ก (Notebook)				
3. PDA/Palm/Pocket PC				
4. Thumb Drive / Handy Drive / Flash Drive				
5. สแกนเนอร์ (Scanner)				
6. เครื่องพิมพ์ (Printer)				
7. โทรศัพท์มือถือ				
8. Bluetooth				
9. กล้องถ่ายภาพดิจิทัล				
10. กล้องวีดีโอ				
11. โทรสาร (Fax)				
12. โทรศัพท์				
13. วิทยุกระจายเสียง				
14. เครื่องเล่นซีดี/ดีวีดี				
15. เครื่องเล่นวีดีโอเทป				
16. เครื่องเล่น MP3				
17. เครื่องเล่นเทปเสียง				
18. งานรับสัญญาณผ่านดาวเทียม / เคเบิลทีวี				
19. เครื่องอ่านพิกัด (GPS)				
20. อื่นๆ				

2. ท่านมีการใช้งานโปรแกรมคอมพิวเตอร์ต่อไปนี้หรือไม่

ถ้ามีโปรดระบุระดับการใช้งาน (มาก/ปานกลาง/น้อย) ถ้าไม่มีโปรดระบุในช่องไม่ใช้งาน

โปรแกรม (Software)	ใช้งาน			ไม่ใช้งาน
	มาก	กลาง	น้อย	
1. โปรแกรมประมวลคำ เช่น MS Word				
2. โปรแกรมตารางและการคำนวณ เช่น MS Excel				

ขอสงวนลิขสิทธิ์ในสิ่งพิมพ์นี้เพื่อการศึกษานี้ ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 3. โปรดระบุชื่อหนังสือที่นำมาใช้ และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โปรแกรม (Software)	ใช้งาน			ไม่ใช้งาน
	มาก	กลาง	น้อย	
3. โปรแกรมนำเสนองาน เช่น MS PowerPoint				
4. โปรแกรมจัดเก็บฐานข้อมูล เช่น MS Access / FoxPro				
5. โปรแกรมช่วยจัดตารางเวลา เช่น MS Outlook / Project				
6. โปรแกรมสร้างงานกราฟิก เช่น Photoshop / Illustrator				
7. โปรแกรมสร้างบทเรียนช่วยสอน เช่น Authorware / Toolbook				
8. โปรแกรมสร้างมัลติมีเดีย เช่น Flash / Director / Swish				
9. โปรแกรมตัดต่อวิดีโอ เช่น Premiere				
10. โปรแกรมตัดต่อเสียง เช่น Audition				
11. โปรแกรมสร้างโฮมเพจหรือเว็บ เช่น FrontPage / Dreamweaver				
12. โปรแกรมคำนวณสถิติ เช่น SPSS				
13. การเขียนโปรแกรมด้วยภาษาคอมพิวเตอร์ เช่น ซี ปาลาดาล				
14. โปรแกรมมัลติมีเดีย บทเรียนช่วยสอน หรือ E-Book				
15. โปรแกรมบันเทิง เช่น ดูหนัง ดูภาพ ฟังเพลง				
16. โปรแกรมเกมส์				
17. โปรแกรม Utility เช่น AntiVirus / WinZip				
18. โปรแกรมบันทึกแผ่น CD/DVD เช่น Nero				
19. โปรแกรมบนโทรศัพท์มือถือ				
20. อื่นๆ				

3. ท่านมีการใช้งานอินเทอร์เน็ตในลักษณะต่อไปนี้หรือไม่

ถ้ามีโปรดระบุระดับการใช้งาน (มาก/ปานกลาง/น้อย) ถ้าไม่มีโปรดระบุในช่องไม่ใช้งาน

ลักษณะการใช้คอมพิวเตอร์เน็ต	ใช้งาน			ไม่ใช้งาน
	มาก	กลาง	น้อย	
1. รับส่งข่าวสารข้อมูลผ่าน E-mail				
2. กระดานสนทนา (Webboard)				
3. เขียนสมุดบันทึก (Blog / Diary)				
4. สนทนาออนไลน์ (Chat / MSN)				
5. ใช้บริการหอสมุดสถาบัน เช่น สืบค้นฐานข้อมูล คืบหนังสือ				
6. สืบค้นข้อมูลภายในสถาบัน เช่น บุคลากร สวัสดิการ ระเบียบ				
7. สืบค้นข้อมูลที่ต้องการผ่าน Search Engine เช่น Google				
8. การเรียนการสอนในรูปแบบ E-learning				

ลักษณะการใช้อินเทอร์เน็ต	ใช้งาน			ไม่ใช้งาน
	มาก	กลาง	น้อย	
9. ภาระหน้าที่ เช่น ส่งเกรด ส่งเอกสารราชการ				
10. ทำเว็บไซต์ส่วนตัว				
11. ซื้อสินค้าหรือบริการ เช่น สั่งซื้อหนังสือ จองตั๋วเครื่องบิน				
12. ขายสินค้า เช่น เสื้อผ้ามือสอง				
13. Download ข้อมูล เช่น ไฟล์เอกสาร วีดิโอ ภาพ โปรแกรม				
14. อ่านข่าวสารประจำวัน				
15. เข้าเว็บที่สนใจ				
16. Google earth				
17. บันทึกลง เช่น ดูนั่ง ฟังเพลง				
18. เล่นเกมส์				
19. Web cam				
20. อื่นๆ				

4. ท่านมีคอมพิวเตอร์ประจำในการทำงานหรือไม่ ถ้ามีเชื่อมต่อกับอินเทอร์เน็ตได้หรือไม่

- มี เชื่อมต่อได้ เชื่อมต่อไม่ได้
 ไม่มี

5. ที่บ้านของท่านมีคอมพิวเตอร์หรือไม่ ถ้ามีเชื่อมต่อกับอินเทอร์เน็ตได้หรือไม่

- มี เชื่อมต่อได้ เชื่อมต่อไม่ได้
 ไม่มี

6. โดยปกติท่านใช้อินเทอร์เน็ตที่ใดมากที่สุด

- ที่ทำงาน ที่บ้าน
 ร้านอินเทอร์เน็ต ทั่วๆ กัน

7. ท่านมีประสบการณ์การใช้งานอินเทอร์เน็ตมาแล้วกี่ปี

- ต่ำกว่า 2 ปี 2-5 ปี
 6-10 ปี มากกว่า 10 ปี

8. ความถี่ในการใช้อินเทอร์เน็ตของท่านคือข้อใด

- ทุกวัน 2-3 วัน/ครั้ง
 อาทิตย์ละครั้ง นานๆ ใช้นานๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ในการใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

9. แต่ละครั้งท่านใช้อินเตอร์เน็ตเป็นระยะเวลาประมาณเท่าไร

- น้อยกว่า ½ ชั่วโมง   ½ - 1 ชั่วโมง
 1-2 ชั่วโมง   มากกว่า 2 ชั่วโมง

10. โปรดเรียงลำดับเหตุผลที่ทำให้ท่านเลือกใช้งานหรือไม่ใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (อุปกรณ์ โปรแกรม และอินเทอร์เน็ต) โดยใส่หมายเลข 1-7 ไว้หน้าข้อ (1 = มากที่สุด 7 = น้อยที่สุด)

- ..... มีให้ใช้ในที่ทำงานหรือที่บ้าน
- ..... ความทันสมัย ล้ำสมัย และกระแสดังคม
- ..... วิธีการใช้งานง่าย สะดวก
- ..... ความรวดเร็วในการใช้งาน
- ..... จำเป็นต่อการทำงาน
- ..... จำเป็นต่อชีวิตประจำวัน
- ..... ความชอบหรือสนใจส่วนตัว

เหตุผลเพิ่มเติม

.....

.....

.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 3 การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) เพื่อสนับสนุนการจัดการความรู้ (KM)

คำชี้แจง จงพิจารณาว่าหน่วยงานต้นสังกัดของท่าน (ภาควิชา / สำนัก / ส่วนงาน) มีลักษณะเช่นนี้หรือไม่

โดยทำเครื่องหมาย ลงในช่อง ที่ตรงกับความคิดเห็นหรือสภาพที่เป็นจริง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. ท่านมีความคิดเห็นตรงกับแนวคิดเหล่านี้ในข้อใดบ้าง

- การค้นคว้าหาความรู้ใหม่เพิ่มเติมอยู่เสมอเป็นสิ่งสมควรทำ
- ความรู้ที่มีอยู่ควรแบ่งปันกันและกันในหน่วยงาน
- ไม่ควรกังวลว่าตัวเองจะลบทักษะและความสำคัญหลังจากที่แบ่งปันความรู้ให้กับผู้อื่น
- การแลกเปลี่ยนความรู้กับเพื่อนร่วมงาน ทำให้ได้รับความรู้เพิ่มขึ้น
- การประชุม สัมมนา ฝึกอบรม ทำให้ได้รับความรู้ใหม่
- การพบปะพูดคุยอย่างไม่เป็นทางการ ทำให้ได้รับความรู้ใหม่
- การลงมือปฏิบัติในการแก้ปัญหาในงานมักได้รับความรู้ใหม่อยู่เสมอ
- องค์กรจะก้าวหน้าได้บุคลากรต้องพัฒนางานด้วยการเรียนรู้อยู่เสมอ
- การสร้างความรู้ให้กับตนเองทำให้มีความชำนาญในงานได้มากขึ้น
- การปฏิบัติกรแก้ปัญหาในงานควรทำร่วมกับบุคคลในหน่วยงานเดียวกัน
- ความรู้ที่ได้รับจากประสบการณ์ ควรนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนร่วมงาน
- ต้องมีการแสวงหาความรู้ใหม่อยู่เสมอเพื่อพัฒนางานให้ก้าวหน้า
- การรับฟังข้อเสนอแนะจากผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ มีประโยชน์ต่อการปฏิบัติงาน
- บุคลากรปฏิบัติงานโดยเปิดเผยข้อมูลและมีความไว้วางใจกันและกัน
- การรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนร่วมงานอย่างจริงใจ เป็นสิ่งที่ดีในการปฏิบัติงาน
- ความสามัคคี ร่วมมือร่วมใจจะทำให้การปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมาย
- ความรู้และนวัตกรรมที่ได้จากการจัดการความรู้ช่วยพัฒนาองค์กรให้เจริญก้าวหน้า
- ความคิดเห็นอื่นๆ .....

2. สภาพทั่วไปของการจัดการความรู้ (KM) ในหน่วยงาน

- มีการกำหนดให้ KM เป็นส่วนหนึ่งในวิสัยทัศน์หรือพันธกิจ
- มีการกำหนดแผนงานด้าน KM ที่เป็นรูปธรรมชัดเจน
- มีการเตรียมความพร้อมโดยการให้ความรู้ด้าน KM แก่บุคลากร เช่น การจัดประชุมสัมมนาหรือการฝึกอบรมด้าน KM เป็นต้น
- การมีส่วนร่วมในกิจกรรม KM เป็นส่วนหนึ่งของเกณฑ์ที่หน่วยงานนำไปประกอบในการพิจารณาประเมินผล และให้ผลตอบแทนบุคลากร
- มีการรณรงค์ส่งเสริมหรือกระตุ้นเกี่ยวกับ KM เช่น บอร์ดให้ความรู้ ป้ายคำขวัญ
- มีการจัดตั้งทีมงานรับผิดชอบงานด้าน KM
- มีการกำหนดตัวชี้วัดของ KM โดยเฉพาะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษานั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมีเหตุดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- รับรู้แนวคิดเกี่ยวกับ KM แต่ยังไม่มีการนำมาปฏิบัติอย่างจริงจัง
- ไม่มีการวางแผนร่วมกัน บุคลากรที่มีความสนใจดำเนินการทำ KM ด้วยตนเองตามความเข้าใจ
- บุคลากรส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจว่า KM คืออะไร และยังไม่เห็นความสำคัญ
- บุคลากรมีความรู้ที่เพียงพอในการปฏิบัติงานอยู่แล้ว ไม่จำเป็นต้องมี KM
- ยังไม่มี KM เกิดขึ้นในหน่วยงาน
- อื่นๆ .....

3. กระบวนการจัดการความรู้ในหน่วยงานของท่าน

3.1 ชั้นการบ่งชี้ความรู้ที่ต้องการ

- มีการวิเคราะห์วิสัยทัศน์ นโยบาย ภารกิจ ค่านิยมและเป้าหมายของหน่วยงานเพื่อบ่งชี้ความรู้หรือกำหนดสิ่งที่ต้องการให้บุคลากรเรียนรู้
- มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของหน่วยงาน เพื่อนำมาบ่งชี้ความรู้หรือกำหนดความรู้ความสามารถที่บุคลากรควรต้องปรับปรุง
- หน่วยงานไม่มีการบ่งชี้ความรู้หรือกำหนดสิ่งที่ต้องการให้บุคลากรเรียนรู้ ตัวบุคลากรแต่ละคนเป็นผู้กำหนดความรู้ที่ตนเองต้องการเอง
- มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเองและนำมาบ่งชี้ความรู้หรือกำหนดสิ่งที่ตนเองต้องปรับปรุงหรือเรียนรู้เพิ่มเติม
- อื่นๆ .....

3.2 ชั้นแสวงหาและสร้างความรู้

- มีการสำรวจความรู้ที่มีอยู่ในหน่วยงาน ว่าความรู้นั้นอยู่ที่ใดหรืออยู่ที่ใคร หรืออยู่ในรูปแบบใด
- มีการค้นหาบุคลากรที่ปฏิบัติงานได้อย่างดีเยี่ยมหรือมีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)
- มีการกระตุ้นให้บุคลากรสร้างความรู้ใหม่ๆ ขึ้นมา หรือถ่ายทอดความรู้ที่ฝังอยู่ในตัว ให้ออกมาเป็นเอกสาร บทความ ตำรา หรือสื่ออื่นๆ ที่บุคคลอื่นสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้
- มีการแสวงหาความรู้จากแหล่งอื่นๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากหน่วยงานที่มีการปฏิบัติงานที่คล้ายคลึงกัน โดยจัดให้มีการดูงาน หรือเชิญหน่วยงานอื่นมาบรรยายหรือแลกเปลี่ยนประสบการณ์
- บุคลากรสำรวจและแสวงหาความรู้ที่ตนสนใจ รวมทั้งสร้างความรู้ด้วยตนเอง โดยไม่ได้เกิดจากการกระตุ้นหรือส่งเสริมจากหน่วยงาน
- อื่นๆ .....

3.3 การเก็บรวบรวมและการเข้าถึงความรู้

- มีการนำความรู้ที่ผ่านการตรวจสอบแล้วมาดำเนินการแบ่งหมวดหมู่ เช่น ตามความต้องการเรียนรู้ หรือ

เอกสารนี้เป็นความเชี่ยวชาญของผู้ใช้ มีการบันทึก กักเก็บเป็นขุมความรู้ (Knowledge Asset) หรือฐานความรู้ สร้างารค่า
ไม่ว่ากรณีใดก็ตามที่ความรู้เพื่อให้สะดวกในการสืบค้นเข้าถึงความรู้เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการทำงาน มีการนำไปใช้

- มีการจัดทำฐานความรู้ของวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) เพื่อให้ผู้สนใจสามารถเข้ามาเรียนรู้ได้ในรูปของเอกสาร เช่น งานวิจัย ผลการสำรวจ ผลงานประจำปี เป็นต้น
- มีการเผยแพร่ฐานความรู้สู่หน่วยงานภายนอก
- บุคลากรแต่ละคนต่างคนต่างจัดเก็บความรู้ที่รวบรวมมาด้วยตนเอง ในรูปแบบต่างๆ ที่ถนัด ไม่ได้นำมารวบรวมเข้าด้วยกัน
- อื่นๆ .....

3.4 ชั้นการแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้และการนำไปใช้ประโยชน์

- มีการใช้เทคนิคการเล่าเรื่อง (Story Telling) โดยให้บุคลากรเล่าเรื่องที่ได้เรียนรู้มาให้แก่ผู้สนใจ ทำให้เกิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ของผู้อื่นและกระตุ้นให้เกิดการแลกเปลี่ยนข้อมูลความรู้ที่มีระหว่างกันได้
- มีการจัดทำสมุดหน้าเหลือง (Yellow Pages) ที่บันทึกแหล่งที่มาของความรู้ ประเภทของความรู้ และผู้เชี่ยวชาญในแต่ละด้านของหน่วยงาน รวมถึงข้อมูลส่วนบุคคลที่สำคัญ เช่น ผลงานที่ผ่านมาและเรื่องที่เชี่ยวชาญเฉพาะทาง
- มีการจัดตั้งทีมข้ามสายงาน (Cross-Functional Team) เป็นการจัดตั้งทีมเพื่อมาทำงานร่วมกันในเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่กำหนดขึ้นภายใต้ความเชื่อที่ว่าการทำงานในแต่ละเรื่องต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญจากหลายๆ ด้านมาแลกเปลี่ยนประสบการณ์และทำงานร่วมกันจึงจะประสบความสำเร็จ
- มีการจัดตั้งกลุ่มคุณภาพและนวัตกรรม (Innovation & Quality Circles : IQCs) ซึ่งสมาชิกของกลุ่มจะมาจากต่างหน่วยงานหรือต่างระดับในองค์กรหรืออาจจะมาจากต่างองค์กรก็ได้ ซึ่งจะรวมตัวกันเพื่อค้นหาวิธีการที่ช่วยให้องค์กรบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ หรือเพื่อปรับปรุงกระบวนการทำงานต่างๆ
- มีชุมชนนักปฏิบัติ (Communities of Practice : CoP) ซึ่งเป็นกลุ่มคนที่มาร่วมตัวกันอย่างไม่เป็นทางการ มีวัตถุประสงค์เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และสร้างองค์ความรู้ใหม่ๆ เพื่อช่วยให้การทำงานมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่ดีขึ้น
- การทำ AAR (After Action Review) เป็นกิจกรรมที่ใช้ทบทวนหรือประเมินผลหลังการปฏิบัติงานในแต่ละครั้งว่ามีจุดติดขัดอยู่ รวมทั้งโอกาสและอุปสรรคอย่างไร เพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุงในครั้งต่อไปให้ดีขึ้น
- มีระบบพี่เลี้ยง (Mentoring System) ในลักษณะการถ่ายทอดความรู้แบบตัวต่อตัว จากผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์มากกว่า ไปยังบุคลากรรุ่นใหม่ หรือผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์น้อยกว่า ซึ่งระบบพี่เลี้ยงเป็นวิธีการหนึ่งในการสอนงานและให้คำแนะนำอย่างใกล้ชิด
- มีการสับเปลี่ยนงาน (Job Rotation) และการยืมตัวบุคลากรมาช่วยงาน (Secondment) ซึ่งอาจอยู่ภายในสายงานเดียวกันหรือข้ามสายงานเป็นระยะๆ เพื่อกระตุ้นให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ของทั้งสองฝ่าย และเกิดการพัฒนาทักษะที่หลากหลายมากขึ้น
- มีเวทีสำหรับการแลกเปลี่ยนความรู้ (Knowledge Forum) ที่เป็นการจัดการประชุมหรือกิจกรรมอย่างเป็นทางการจะเป็นกิจจะลักษณะอย่างสม่ำเสมอ เพื่อเป็นเวทีให้บุคลากรในองค์กรมีโอกาสนพบปะพูดคุยกัน เช่น การสัมมนา และการประชุมทางวิชาการ

เอกสารนี้ มีการจัดพื้นที่สำหรับพูดคุยแลกเปลี่ยนความรู้ในงานประจำวันอย่างไม่เป็นทางการ เช่น ระหว่างดื่มกาแฟหรือรับประทานอาหาร ปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถามการวิจัยเรื่อง
การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) สนับสนุนการจัดการความรู้ (KM)
ของอาจารย์และบุคลากรคณะเทคโนโลยีการเกษตร สจล.

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้มี 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

ตอนที่ 3 การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อสนับสนุนการจัดการความรู้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่อง ที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ ชาย หญิง
2. อายุ ต่ำกว่า 25 ปี 26-30 ปี 31-35 ปี
 36-40 ปี 41-45 ปี 46-50 ปี
 51-55 ปี 56 ปีขึ้นไป
3. ตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบัน ผู้บริหาร/หัวหน้าภาค หัวหน้างาน
 อาจารย์ นักวิชาการ
 เจ้าหน้าที่ อื่นๆ .....
- 4.สังกัด ภาควิชา/สำนัก ..... คณะเทคโนโลยีการเกษตร สจล.
5. ตำแหน่งทางวิชาการ/สายงาน (ถ้ามี)
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ผู้เชี่ยวชาญและชำนาญการพิเศษ
6. ระดับการศึกษาสูงสุด
 ต่ำกว่าปริญญาตรี สาขา.....
 ปริญญาตรี สาขา.....
 ปริญญาโท สาขา.....
 ปริญญาเอก สาขา..... Biology
7. ประสบการณ์การทำงาน
 ต่ำกว่า 2 ปี 2-5 ปี
 6-10 ปี 11-15 ปี
 16-20 ปี 21-25 ปี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับสภาพที่เป็นจริงเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

1. ท่านมีการใช้งานอุปกรณ์ ICT ต่อไปนี้หรือไม่

ถ้ามีโปรดระบุระดับการใช้งาน (มาก/ปานกลาง/น้อย) ถ้าไม่มีโปรดระบุในช่องไม่ใช้งาน

อุปกรณ์ ICT	ใช้งาน			ไม่ใช้งาน
	มาก	กลาง	น้อย	
1. คอมพิวเตอร์ตั้งโต๊ะ (Desktop)	/			
2. คอมพิวเตอร์โน้ตบุ๊ก (Notebook)	/			
3. PDA/Palm/Pocket PC				/
4. Thumb Drive / Handy Drive / Flash Drive	/			
5. สแกนเนอร์ (Scanner)			/	
6. เครื่องพิมพ์ (Printer)		/		
7. โทรศัพท์มือถือ		/		
8. Bluetooth			/	
9. กล้องถ่ายภาพดิจิทัล		/		
10. กล้องวีดีโอ		/		
11. โทรสาร (Fax)			/	
12. โทรศัพท์		/		
13. วิทยุกระจายเสียง			/	
14. เครื่องเล่นซีดี/ดีวีดี		/		
15. เครื่องเล่นวีดีโอเทป			/	
16. เครื่องเล่น MP3			/	
17. เครื่องเล่นเทปเสียง			/	
18. จานรับสัญญาณผ่านดาวเทียม / เคเบิลทีวี			/	
19. เครื่องอ่านพิกัด (GPS)			/	
20. อื่นๆ				

2. ท่านมีการใช้งานโปรแกรมคอมพิวเตอร์ต่อไปนี้หรือไม่

ถ้ามีโปรดระบุระดับการใช้งาน (มาก/ปานกลาง/น้อย) ถ้าไม่มีโปรดระบุในช่องไม่ใช้งาน

โปรแกรม (Software)	ใช้งาน			ไม่ใช้งาน
	มาก	กลาง	น้อย	
1. โปรแกรมประมวลคำ เช่น MS Word	/			
2. โปรแกรมตารางและการคำนวณ เช่น MS Excel	/			

โปรแกรม (Software)	ใช้งาน			ไม่ใช้งาน
	มาก	กลาง	น้อย	
3. โปรแกรมนำเสนอองาน เช่น MS PowerPoint	/			
4. โปรแกรมจัดเก็บฐานข้อมูล เช่น MS Access / FoxPro			/	
5. โปรแกรมช่วยจัดตารางเวลา เช่น MS Outlook / Project			/	
6. โปรแกรมสร้างงานกราฟิก เช่น Photoshop / Illustrator		/		
7. โปรแกรมสร้างบทเรียนช่วยสอน เช่น Authorware / Toolbook			/	
8. โปรแกรมสร้างมัลติมีเดีย เช่น Flash / Director / Swish			/	
9. โปรแกรมตัดต่อวิดีโอ เช่น Premiere			/	
10. โปรแกรมตัดต่อเสียง เช่น Audition			/	
11. โปรแกรมสร้างโฮมเพจหรือเว็บ เช่น FrontPage / Dreamweaver			/	
12. โปรแกรมคำนวณสถิติ เช่น SPSS		/		
13. การเขียนโปรแกรมด้วยภาษาคอมพิวเตอร์ เช่น ซี ปาสคาล				/
14. โปรแกรมมัลติมีเดีย บทเรียนช่วยสอน หรือ E-Book			/	
15. โปรแกรมบันเทิง เช่น ดูหนัง ดูภาพ ฟังเพลง			/	
16. โปรแกรมเกมส์		/		
17. โปรแกรม Utility เช่น AntiVirus / WinZip		/		
18. โปรแกรมบันทึกแผ่น CD/DVD เช่น Nero		/		
19. โปรแกรมบนโทรศัพท์มือถือ			/	
20. อื่นๆ				

3. ท่านมีการใช้งานอินเทอร์เน็ตในลักษณะต่อไปนี้หรือไม่

ถ้ามีโปรดระบุระดับการใช้งาน (มาก/ปานกลาง/น้อย) ถ้าไม่มีโปรดระบุในช่องไม่ใช้งาน

ลักษณะการใช้อินเทอร์เน็ต	ใช้งาน			ไม่ใช้งาน
	มาก	กลาง	น้อย	
1. รับส่งข่าวสารข้อมูลผ่าน E-mail		/		
2. กระดานสนทนา (Webboard)			/	
3. เขียนสมุดบันทึก (Blog / Diary)			/	
4. สนทนาออนไลน์ (Chat / MSN)			/	
5. ใช้บริการหอสมุดสถาบัน เช่น สืบค้นฐานข้อมูล คืบหนังสือ		/		
6. สืบค้นข้อมูลภายในสถาบัน เช่น บุคลากร สวัสดิการ ระเบียบ		/		
7. สืบค้นข้อมูลที่ต้องการผ่าน Search Engine เช่น Google	/	/		
8. การเรียนการสอนในรูปแบบ E-learning			/	

ลักษณะการใช้อินเทอร์เน็ต	ใช้งาน			ไม่ใช้งาน
	มาก	กลาง	น้อย	
9. ภาระหน้าที่ เช่น ส่งเกรด ส่งเอกสารราชการ		/		
10. ทำเว็บไซต์ส่วนตัว			/	
11. ซื้อสินค้าหรือบริการ เช่น สั่งซื้อหนังสือ จองตั๋วเครื่องบิน			/	
12. ขายสินค้า เช่น เสื้อผ้ามือสอง			/	
13. Download ข้อมูล เช่น ไฟล์เอกสาร วิดีโอ ภาพ โปรแกรม	/			
14. อ่านข่าวสารประจำวัน			/	
15. เข้าเว็บที่สนใจ		/		
16. Google earth			/	
17. บันทึกลง เช่น ดูหนัง ฟังเพลง			/	
18. เล่นเกมส์			/	
19. Web cam			/	
20. อื่นๆ				

4. ท่านมีคอมพิวเตอร์ประจำในการทำงานหรือไม่ ถ้ามีเชื่อมต่อกับอินเทอร์เน็ตได้หรือไม่

- มี เชื่อมต่อได้ เชื่อมต่อไม่ได้
 ไม่มี

5. ที่บ้านของท่านมีคอมพิวเตอร์หรือไม่ ถ้ามีเชื่อมต่อกับอินเทอร์เน็ตได้หรือไม่

- มี เชื่อมต่อได้ เชื่อมต่อไม่ได้
 ไม่มี

6. โดยปกติท่านใช้อินเทอร์เน็ตที่ใดมากที่สุด

- ที่ทำงาน ที่บ้าน
 ร้านอินเทอร์เน็ต ทั่วๆ กัน

7. ท่านมีประสบการณ์การใช้งานอินเทอร์เน็ตมาแล้วกี่ปี

- ต่ำกว่า 2 ปี 2-5 ปี
 6-10 ปี มากกว่า 10 ปี

8. ความถี่ในการใช้อินเทอร์เน็ตของท่านคือข้อใด

- ทุกวัน 2-3 วัน/ครั้ง
 อาทิตย์ละครั้ง นานๆ ใช้นี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารลิขสิทธิ์ที่รับการใช้ในเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

9. แต่ละครั้งท่านใช้อินเตอร์เน็ตเป็นระยะเวลาประมาณเท่าไร

- น้อยกว่า 1/2 ชั่วโมง   1/2 - 1 ชั่วโมง
 1-2 ชั่วโมง   มากกว่า 2 ชั่วโมง

10. โปรดเรียงลำดับเหตุผลที่ทำให้ท่านเลือกใช้งานหรือไม่ใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (อุปกรณ์ โปรแกรม และอินเตอร์เน็ต) โดยใส่หมายเลข 1 - 7 ไว้หน้าข้อ (1 = มากที่สุด 7 = น้อยที่สุด)

- ...5 มีให้ใช้ในที่ทำงานหรือที่บ้าน
- ...4 ความทันสมัย ล้ำสมัย และกระแสดังคม
- ...3 วิธีการใช้งานง่าย สะดวก
- ...1 ความรวดเร็วในการใช้งาน
- ...2 จำเป็นต่อการทำงาน
- ...7 จำเป็นต่อชีวิตประจำวัน
- ...6 ความชอบหรือสนใจส่วนตัว

เหตุผลเพิ่มเติม

.....

.....

.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 3 การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) เพื่อสนับสนุนการจัดการความรู้ (KM)

คำชี้แจง จงพิจารณาว่าหน่วยงานต้นสังกัดของท่าน (ภาควิชา / สำนัก / ส่วนงาน) มีลักษณะเช่นนี้หรือไม่

โดยทำเครื่องหมาย ลงในช่อง ที่ตรงกับความคิดเห็นหรือสภาพที่เป็นจริง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. ท่านมีความคิดเห็นตรงกับแนวคิดเหล่านี้ในข้อใดบ้าง

- การค้นคว้าหาความรู้ใหม่เพิ่มเติมอยู่เสมอเป็นสิ่งที่ควรทำ
- ความรู้ที่มีอยู่ควรแบ่งปันกันและกันในหน่วยงาน
- ไม่ควรกังวลว่าตัวเองจะลดบทบาทและความสำคัญลงหลังจากที่แบ่งปันความรู้ให้กับผู้อื่น
- การแลกเปลี่ยนความรู้กับเพื่อนร่วมงาน ทำให้ได้รับความรู้เพิ่มขึ้น
- การประชุม สัมมนา ฝึกอบรม ทำให้ได้รับความรู้ใหม่
- การพบปะพูดคุยอย่างไม่เป็นทางการ ทำให้ได้รับความรู้ใหม่
- การลงมือปฏิบัติในการแก้ปัญหาในงานมักได้รับความรู้ใหม่อยู่เสมอ
- องค์กรจะก้าวหน้าได้บุคลากรต้องพัฒนางานด้วยการเรียนรู้อยู่เสมอ
- การสร้างความรู้ให้กับตนเองทำให้มีความชำนาญในงานได้มากขึ้น
- การปฏิบัติการแก้ปัญหาในงานควรทำร่วมกับบุคคลในหน่วยงานเดียวกัน
- ความรู้ที่ได้รับจากประสบการณ์ ควรนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนร่วมงาน
- ต้องมีการแสวงหาความรู้ใหม่อยู่เสมอเพื่อพัฒนางานให้ก้าวหน้า
- การรับฟังข้อเสนอแนะจากผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ มีประโยชน์ต่อการปฏิบัติงาน
- บุคลากรปฏิบัติงานโดยเปิดเผยข้อมูลและมีความไว้วางใจกันและกัน
- การรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนร่วมงานอย่างจริงใจ เป็นสิ่งที่ดีในการปฏิบัติงาน
- ความสามัคคี ร่วมมือร่วมใจจะทำให้การปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมาย
- ความรู้และนวัตกรรมที่ได้จากการจัดการความรู้ช่วยพัฒนาองค์กรให้เจริญก้าวหน้า
- ความคิดเห็นอื่นๆ .....

2. สภาพทั่วไปของการจัดการความรู้ (KM) ในหน่วยงาน

- มีการกำหนดให้ KM เป็นส่วนหนึ่งในวิสัยทัศน์หรือพันธกิจ
- มีการกำหนดแผนงานด้าน KM ที่เป็นรูปธรรมชัดเจน
- มีการเตรียมความพร้อมโดยการให้ความรู้ด้าน KM แก่บุคลากร เช่น การจัดประชุมสัมมนาหรือการฝึกอบรมด้าน KM เป็นต้น
- การมีส่วนร่วมในกิจกรรม KM เป็นส่วนหนึ่งของเกณฑ์ที่หน่วยงานนำไปประกอบในการพิจารณาประเมินผล และให้ผลตอบแทนบุคลากร
- มีการรณรงค์ส่งเสริมหรือกระตุ้นเกี่ยวกับ KM เช่น บอร์ดให้ความรู้ ป้ายคำขวัญ
- มีการจัดตั้งทีมงานรับผิดชอบงานด้าน KM
- มีการกำหนดตัวชี้วัดของ KM โดยเฉพาะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมีเหตุดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- รับรู้แนวคิดเกี่ยวกับ KM แต่ยังไม่มีการนำมาปฏิบัติอย่างจริงจัง
- ไม่มีการวางแผนร่วมกัน บุคลากรที่มีความสนใจดำเนินการทำ KM ด้วยตนเองตามความเข้าใจ
- บุคลากรส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจว่า KM คืออะไร และยังไม่เห็นความสำคัญ
- บุคลากรมีความรู้ที่เพียงพอในการปฏิบัติงานอยู่แล้ว ไม่จำเป็นต้องมี KM
- ยังไม่มี KM เกิดขึ้นในหน่วยงาน
- อื่นๆ .....

3. กระบวนการจัดการความรู้ในหน่วยงานของท่าน

3.1 ชั้นการบ่งชี้ความรู้ที่ต้องการ

- มีการวิเคราะห์วิสัยทัศน์ นโยบาย ภารกิจ ค่านิยมและเป้าหมายของหน่วยงานเพื่อบ่งชี้ความรู้หรือกำหนดสิ่งที่ต้องการให้บุคลากรเรียนรู้
- มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของหน่วยงาน เพื่อนำมาบ่งชี้ความรู้หรือกำหนดความรู้ความสามารถที่บุคลากรควรต้องปรับปรุง
- หน่วยงานไม่มีการบ่งชี้ความรู้หรือกำหนดสิ่งที่ต้องการให้บุคลากรเรียนรู้ ตัวบุคลากรแต่ละคนเป็นผู้กำหนดความรู้ที่ตนเองต้องการเอง
- มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเองและนำมาบ่งชี้ความรู้หรือกำหนดสิ่งที่ตนเองต้องปรับปรุงหรือเรียนรู้เพิ่มเติม
- อื่นๆ .....

3.2 ชั้นแสวงหาและสร้างความรู้

- มีการสำรวจความรู้ที่มีอยู่ในหน่วยงาน ว่าความรู้นั้นอยู่ที่ใดหรืออยู่ที่ใคร หรืออยู่ในรูปแบบใด
- มีการค้นหาบุคลากรที่ปฏิบัติงานได้อย่างดีเยี่ยมหรือมีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)
- มีการกระตุ้นให้บุคลากรสร้างความรู้ใหม่ๆ ขึ้นมา หรือถ่ายทอดความรู้ที่ฝังอยู่ในตัว ให้ออกมาเป็นเอกสาร บทความ ตำรา หรือสื่ออื่นๆ ที่บุคคลอื่นสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้
- มีการแสวงหาความรู้จากแหล่งอื่นๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากหน่วยงานที่มีการปฏิบัติงานที่คล้ายคลึงกัน โดยจัดให้มีการดูงาน หรือเชิญหน่วยงานอื่นมาบรรยายหรือแลกเปลี่ยนประสบการณ์
- บุคลากรสำรวจและแสวงหาความรู้ที่ตนสนใจ รวมทั้งสร้างความรู้ด้วยตนเอง โดยไม่ได้เกิดจากการกระตุ้นหรือส่งเสริมจากหน่วยงาน
- อื่นๆ .....

3.3 การเก็บรวบรวมและการเข้าถึงความรู้

- มีการนำความรู้ที่ผ่านการตรวจสอบแล้วมาดำเนินการแบ่งหมวดหมู่ เช่น ตามความต้องการเรียนรู้ หรือเอกสารนี้เป็น ความเชี่ยวชาญของผู้ใช้ มีการบันทึก กักเก็บเป็นทุนความรู้ (Knowledge Asset) หรือฐานความรู้ สร้างราคาไม่ว่ากรณีใด แผนที่จะความรู้เพื่อให้สะดวกในการสืบค้นเข้าถึงความรู้เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการทำงานการนำไปใช้

- มีการจัดทำฐานความรู้ของวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) เพื่อให้ผู้สนใจสามารถเข้ามาเรียนรู้ได้ในรูปของเอกสาร เช่น งานวิจัย ผลการสำรวจ ผลงานประจำปี เป็นต้น
- มีการเผยแพร่ฐานความรู้สู่หน่วยงานภายนอก
- บุคลากรแต่ละคนต่างคนต่างจัดเก็บความรู้ที่รวบรวมมาด้วยตนเอง ในรูปแบบต่างๆ ที่ถนัด ไม่ได้นำมารวบรวมเข้าด้วยกัน
- อื่นๆ .....

3.4 ชั้นการแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้และการนำไปใช้ประโยชน์

- มีการใช้เทคนิคการเล่าเรื่อง (Story Telling) โดยให้บุคลากรเล่าเรื่องที่ได้เรียนรู้มาให้แก่ผู้สนใจ ทำให้เกิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ของผู้อื่นและกระตุ้นให้เกิดการแลกเปลี่ยนข้อมูลความรู้ที่มีระหว่างกันได้
- มีการจัดทำสมุดหน้าเหลือง (Yellow Pages) ที่บันทึกแหล่งที่มาของความรู้ ประเภทของความรู้ และผู้เชี่ยวชาญในแต่ละด้านของหน่วยงาน รวมถึงข้อมูลส่วนบุคคลที่สำคัญ เช่น ผลงานที่ผ่านมาและเรื่องที่เกี่ยวข้องเฉพาะทาง
- มีการจัดตั้งทีมข้ามสายงาน (Cross-Functional Team) เป็นการจัดตั้งทีมเพื่อมาทำงานร่วมกันในเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่กำหนดขึ้นภายใต้ความเชื่อที่ว่าการทำงานในแต่ละเรื่องต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญจากหลายๆ ด้านมาแลกเปลี่ยนประสบการณ์และทำงานร่วมกันจึงจะประสบความสำเร็จ
- มีการจัดตั้งกลุ่มคุณภาพและนวัตกรรม (Innovation & Quality Circles : IQCs) ซึ่งสมาชิกของกลุ่มจะมาจากต่างหน่วยงานหรือต่างระดับในองค์กรหรืออาจจะมาจากต่างองค์กรก็ได้ ซึ่งจะรวมตัวกันเพื่อค้นหาวิธีการที่ช่วยให้องค์กรบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ หรือเพื่อปรับปรุงกระบวนการทำงานต่างๆ
- มีชุมชนนักปฏิบัติ (Communities of Practice : CoP) ซึ่งเป็นกลุ่มคนที่มารวมตัวกันอย่างไม่เป็นทางการ มีวัตถุประสงค์เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และสร้างองค์ความรู้ใหม่ๆ เพื่อช่วยให้การทำงานมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่ดีขึ้น
- การทำ AAR (After Action Review) เป็นกิจกรรมที่ใช้ทบทวนหรือประเมินผลหลังการปฏิบัติงานในแต่ละครั้งว่ามีจุดดีจุดด้อย รวมทั้งโอกาสและอุปสรรคอย่างไร เพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุงในครั้งต่อไปให้ดีขึ้น
- มีระบบพี่เลี้ยง (Mentoring System) ในลักษณะการถ่ายทอดความรู้แบบตัวต่อตัว จากผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์มากกว่า ไปยังบุคลากรรุ่นใหม่ หรือผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์น้อยกว่า ซึ่งระบบพี่เลี้ยงเป็นวิธีการหนึ่งในการสอนงานและให้คำแนะนำอย่างใกล้ชิด
- มีการสับเปลี่ยนงาน (Job Rotation) และการยืมตัวบุคลากรมาช่วยงาน (Secondment) ซึ่งอาจอยู่ภายในสายงานเดียวกันหรือข้ามสายงานเป็นระยะๆ เพื่อกระตุ้นให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ของทั้งสองฝ่าย และเกิดการพัฒนาทักษะที่หลากหลายมากขึ้น
- มีเวทีสำหรับการแลกเปลี่ยนความรู้ (Knowledge Forum) ที่เป็นการจัดการประชุมหรือกิจกรรมอย่างเป็นทางการจะเป็นกิจจะลักษณะอย่างสม่ำเสมอ เพื่อเป็นเวทีให้บุคลากรในองค์กรมีโอกาสพบปะพูดคุยกัน เช่น การสัมมนา และการประชุมทางวิชาการ

เอกสาร มีการจัดพื้นที่สำหรับพูดคุยแลกเปลี่ยนความรู้ในงานประจำวันอย่างไม่เป็นทางการ เช่น ระหว่างดื่มกาแฟหรือรับประทานอาหาร เพลิดเพลิน และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- มีการจัดบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ในหน่วยงาน เช่น มุมความรู้ อุทยานความรู้
- มีการนำเทคโนโลยีที่ช่วยให้บุคลากรสื่อสารเชื่อมโยงกันและประสานงานกันได้ดีขึ้น มาใช้ในหน่วยงาน
- บุคลากรมีการแลกเปลี่ยนความรู้กันเองตามความสนใจ ไม่ใช่จากการสนับสนุนของหน่วยงาน
- บุคลากรมีการแลกเปลี่ยนความรู้บ่อย อันเนื่องจากปัญหาเรื่องเวลา หรือสถานที่
- บุคลากรได้นำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการปฏิบัติงานได้จริง
- อื่นๆ .....

4. การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) ในการจัดการความรู้

4.1 สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการจัดการความรู้

- หน่วยงานมีการนำ ICT มาสนับสนุนในกิจกรรม KM
- หน่วยงานมีการเก็บข้อมูลความรู้ต่างๆ ที่หน่วยงานมี ไว้ในระบบฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์ และให้ผู้ใช้ต้องการใช้ ค้นหาข้อมูลความรู้ผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ทำให้สามารถเข้าถึงข้อมูลได้ตลอดเวลา
- หน่วยงานมีการใช้ ICT เพื่อช่วยให้บุคลากรสามารถเข้าถึงความรู้ต่างๆ ได้ง่ายขึ้น สะดวกขึ้น รวมทั้งสามารถติดต่อสื่อสารกับผู้เชี่ยวชาญในสาขาต่างๆ
- มีการจัดทำเว็บไซต์รวมของหน่วยงานให้บุคลากรเข้าไปเขียนบทความหรือประสบการณ์ความรู้ได้
- หน่วยงานมีการจัดทำเว็บไซต์ส่วนตัวให้กับบุคลากร เพื่อให้ท่านสามารถเผยแพร่ข้อมูลส่วนตัว และความรู้ที่ตนเองมี
- ท่านจัดทำเว็บไซต์ของตนเองตามความสนใจและความถนัด
- ท่านมักใช้วิธีการ Search ในระบบอินเทอร์เน็ต เช่น Google ในการค้นหาข้อมูลความรู้ที่ท่านต้องการ
- ท่านนิยมใช้ E-mail ในการติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่น
- ท่านใช้กระดานสนทนา (Webboard) เพื่อการพบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับสมาชิกที่สนใจในความรู้เรื่องเดียวกัน
- ท่านใช้การสนทนาออนไลน์ เช่น Chat / MSN / Webcam เพื่อการพบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับสมาชิกที่สนใจในความรู้เรื่องเดียวกัน
- ท่านมี Blog ของตนเองเพื่อบันทึกประสบการณ์และความรู้ของตนเอง
- ท่านมักเข้าไปอ่าน Blog ของผู้อื่นและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น
- ท่านมีกลุ่ม KM หรือ COP ที่สนใจความรู้เรื่องเดียวกันในระบบอินเทอร์เน็ต ที่ท่านเข้าไปแลกเปลี่ยนความรู้กันอยู่เสมอ
- ท่านมีการใช้อุปกรณ์ ICT ในการเก็บข้อมูลความรู้เบื้องต้น เช่น กล้องดิจิตอล กล้องถ่ายวิดีโอ เครื่องบันทึก MP3
- ท่านมีการบันทึกรายการโทรทัศน์หรือรายการวิทยุที่น่าสนใจเพื่อนำกลับมาใช้ได้ในรูปแบบต่างๆ ได้ เช่น วีดิโอเทป เทปเสียง CD / DVD
- ท่านมีการจัดหาความรู้ที่สนใจโดยการซื้อแผ่น CD หรือโปรแกรมที่น่าสนใจ

เอกสารนี้เป็นเอกสารลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์บุรีรัมย์ ขอสงวนสิทธิ์ในนามของมหาวิทยาลัยฯ ไม่ว่ากรรมใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ท่านมีการจัดเก็บความรู้ของตนเองและความรู้ที่แสวงหามาบรรจุอยู่ในรูปแบบไฟล์ดิจิทัลภายในเครื่องคอมพิวเตอร์ของท่าน
- ท่านมีการจัดเก็บความรู้ของตนเองและความรู้ที่แสวงหามาบรรจุอยู่ในรูปแบบไฟล์ดิจิทัลลงในแผ่น CD / DVD / Thumb drive
- ท่านมีการจัดทำสำเนาเอกสารความรู้ โดยใช้ เครื่องพิมพ์ และเครื่องถ่ายเอกสาร
- ท่านมีการจัดทำบทเรียนคอมพิวเตอร์หรือวีดิทัศน์เกี่ยวกับความรู้ที่ท่านมี เพื่อเผยแพร่ให้ผู้ที่สนใจ
- อื่นๆ .....

4.2 ความคิดเห็นต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อสนับสนุนการจัดการความรู้

- ICT มีความจำเป็นอย่างมากต่อการจัดการความรู้
- ICT ช่วยให้การจัดการความรู้มีความสะดวกและรวดเร็ว
- ควรมีการพัฒนาระบบ ICT ที่มีมาตรฐานเพื่อสนับสนุนและรองรับกระบวนการจัดการความรู้ทั้งในระดับบุคคล ภาควิชา จนถึงระดับคณะ
- ควรให้ทีมงานพัฒนาระบบโดยเฉพาะ ไม่ใช่ใช้ต่างคนต่างทำในแต่ละภาควิชาหรือสำนัก
- ควรใช้ ICT เข้ามาสนับสนุนการจัดการความรู้ในทุกขั้นตอน
- ควรใช้ ICT เข้ามาสนับสนุนการจัดการความรู้เฉพาะบางขั้นที่จำเป็น ได้แก่
  - ขั้นการบ่งชี้ความรู้ที่ต้องการ
  - การแสวงหาและสร้างความรู้
  - การเก็บรวบรวมและการเข้าถึงความรู้
  - ขั้นการแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้และการนำไปใช้ประโยชน์
- ควรมีการให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้งาน ICT ก่อนที่จะนำระบบมาใช้จริง
- ท่านมีความกังวลใจในการใช้ ICT เพื่อสนับสนุนการจัดการความรู้ เนื่องจากกลัวความยุ่งยากในการใช้งาน
- ระบบ ICT ที่พัฒนาขึ้นควรมีการใช้งานที่ง่าย ไม่ซับซ้อน สะดวก และรวดเร็ว
- ควรมีระบบการช่วยเหลือ ติดตาม และประเมินผลการใช้ระบบ ICT
- คณะควรให้การสนับสนุนทรัพยากร ICT เพื่อการจัดการความรู้อย่างเต็มที่ ทั้งในด้านงบประมาณ การให้ความรู้ ความเข้าใจ การกระตุ้น และการให้รางวัล
- ความคิดเห็นอื่นๆ .....

----- ขอขอบพระคุณทุกท่านอีกครั้งที่สละเวลาตอบแบบสอบถาม -----

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ภาควิชาเทคนิคการแพทย์ คณะเทคนิคการแพทย์
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้